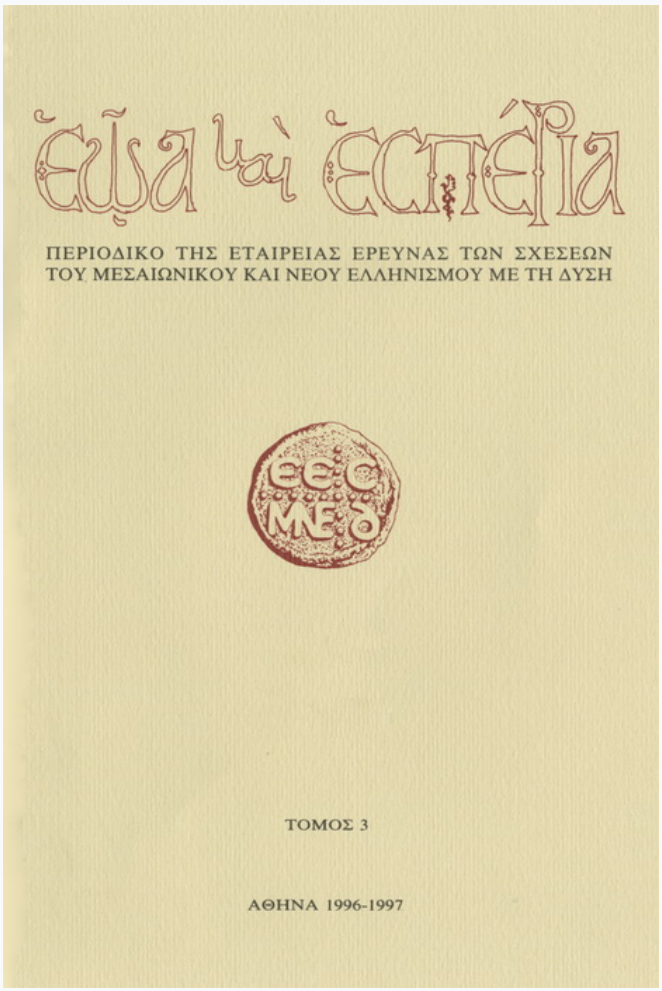
ePublishing

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
EKT
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Eoa kai Esperia

Vol 3 (1997)

ΤΟ ΞΕΝΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΜΕΝΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ ΝΟΤΑΡΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΤΟΚΟΣ, ΜΑΡΙΑ ΜΕΛΕΝΤΗ

doi: 10.12681/eoaesperia.39

To cite this article:

ΝΤΟΚΟΣ Κ., & ΜΕΛΕΝΤΗ Μ. (1997). ΤΟ ΞΕΝΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΜΕΝΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ ΝΟΤΑΡΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΙΩΝ. *Eoa Kai Esperia*, *3*, 83–148. https://doi.org/10.12681/eoaesperia.39

https://epublishing.ekt.gr | **e-Publisher:** EKT | **Downloaded at:** 03/07/2025 23:57:34

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΤΟΚΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΜΕΛΕΝΤΗ

ΕΩΑ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΑ 3 (1996 - 1997)

ΤΟ ΞΕΝΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΜΕΝΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ ΝΟΤΑΡΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

Για όσους ασχολούνται με τη μελέτη των πηγών της νεότερης ελληνικής ιστορίας αποτελεί κοινό τόπο παρά οξύμωρο σχήμα η επισήμανση ότι όποιος επιδίδεται στην έρευνα των ελληνικών πηγών της Βενετοκρατίας οφείλει όχι μόνο να γνωρίζει με επάρκεια την ελληνική παλαιογραφία αλλά να κατέχει σε ικανοποιητικό βαθμό και την ιταλική γλώσσα. Πραγματικά, τα ελληνικά έγγραφα της περιόδου αυτής βρίθουν από ιταλικές λέξεις τις οποίες χρησιμοποιούν οι συντάκτες των εγγράφων, χωρίς διάκριση, μεταγλωττισμένες στα ελληνικά και ενταγμένες - στο σύνολο σχεδόν των περιπτώσεων - στο τυπικό της ελληνικής γραμματικής. Όσο προχωρούμε προς τους νεότερους χρόνους τόσο πιο συχνή εμφανίζεται η χρήση τέτοιων λέξεων με τις οποίες, εκτός των άλλων, αποδίδονται πολλές φορές ειδικοί δυσνόητοι νομικοί και δικαιοπρακτικοί όροι. Το φαινόμενο αυτό, όπως είναι αυτονόητο, δημιουργεί μεγάλες δυσκολίες στο μη ιταλομαθή ερευνητή, οι οποίες, ας το επισημάνουμε, γίνονται ακόμη μεγαλύτερες από το γεγονός ότι στα νεότερα νοταριακά έγγραφα παράλληλα με την αυξανόμενη χρήση των μεταγλωττισμένων ιταλικών λέξεων βαθμιαία εγκαταλείπεται από τους συντάκτες των εγγράφων το σύστημα γραφής που βασίζεται στους καθιερωμένους παλαιογραφικούς κανόνες και έτσι επικρατεί η «κακογραφία» ή τουλάχιστον ο προσωπικός γραφικός χαρακτήρας των γραφέων, με αποτέλεσμα τα κείμενά τους συχνά να καταντούν εντελώς δυσανάγνωστα. Ας τονίσουμε ακόμη ότι ανάλογα προβλήματα αντιμετωπίζει και ο μελετητής ή και απλός αναγνώστης των ήδη δημοσιευμένων ελληνικών αρχειακών εγγράφων παρόμοιας προέλευσης. Είναι βέβαια αλήθεια ότι συχνά οι εκδότες των εγγράφων αυτών παραθέτουν γλωσσάριο με τις λέξεις της πιο πάνω κατηγορίας, χωρίς όμως η προσπάθειά τους να έχει πάντοτε και σε όλες τις περιπτώσεις επιστημονική επάρκεια, συστηματικότητα και πληρότητα, ώστε να μπορούμε να θεωρήσουμε ότι με τον τρόπο αυτόν αντιμετωπίζεται σε όλη την έκτασή της η αδυναμία

να κατανοήσουμε με ευχέρεια τα δημοσιευμένα έγγραφα. Τέλος ας μην παραλείψουμε να σημειώσουμε και κάτι άλλο που είναι σχεδόν αυτονόητο, ότι δηλαδή και στις άλλες γραπτές ελληνικές ιστορικές πηγές της Βενετοκρατίας, δημοσιευμένες ή ανέκδοτες, οι οποίες όμως δεν ανήκουν στην κατηγορία των εγγράφων, όπως ιστοριογραφικά κείμενα, φιλολογικά ή λογοτεχνικά έργα κ.λπ. είναι δυνατόν να έχουμε τα ίδια φαινόμενα και φυσικά ανάλογα προβλήματα.

Έναυσμα για τη σύνταξη της παρούσας εργασίας και την κατάστρωση του γλωσσαρίου που παραθέτουμε υπήρξαν ακριβώς οι δυσκολίες τις οποίες συναντήσαμε οσάκις επιχειρήσαμε τη μεταγραφή και την επεξεργασία προς έκδοση νοταριακών πράξεων από την Κέρκυρα και εν γένει τα Ιόνια νησιά της περιόδου της Βενετοκρατίας. Στα ελληνικά αυτά έγγραφα είναι γενικά διάσπαρτες πάμπολλες ιταλογενείς λέξεις, άλλοτε ερμηνεύσιμες και άλλοτε όχι. Ωστόσο οι λέξεις αυτής της κατηγορίας δεν έχουν περιληφθεί στο γλωσσάριό μας, επειδή λόγοι ερευνητικής οικονομίας μας υποχρέωσαν να αποθησαυρίσουμε μόνο δημοσιευμένα κείμενα και από αυτά πάλι, εξαιτίας του μεγάλου όγκου που παρουσιάζουν, αναγκαστήκαμε να στρέψουμε την προσοχή μας σ' ένα περιορισμένο αριθμό νοταριακών εγγράφων, τα οποία όμως έχουν το πλεονέκτημα της ομοιογένειας, αφού όλα προέρχονται από τη βενετοκρατούμενη Κεφαλονιά. Συγκεκριμένα αποθησαυρίστηκαν 445 έγγραφα που έχουν δημοσιευτεί στα παρακάτω έργα:

1. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, *Μνημεία του Μεταβυζαντινού Δικαίου*, τ. 4, Αθήναι 1962 (Α΄ Νοταριακαί πράξεις Αργοστολίου - Σαμόλι Κεφαλληνίας της συλλογής Ε. Μπλέσσα των ετών 1701-1762, σ. 1-303. Β΄ Νοταριακός κώδιξ Μαντζαβινάτων Κεφαλληνίας των ετών 1631-1746, σ. 305-410. Γ΄ Νομικά έγγραφα Κεφαλληνίας των ετών 1572-1856 της οικογενείας Μπλέσσα, σ. 411-447).

2. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΕΝΤΟΓΑΛΟΣ, Ήθη και ανθρώπινες σχέσεις στην Κεφαλλονιά του ΙΣΤ΄ αιώνα (πληροφορίες από είκοσι δύο ανέκδοτα νοταριακά έγγραφα), *Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου της Ακαδημίας Αθηνών*, 22 (1975) σ. 69-146.

3. ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΠΟΜΠΟΥ - ΣΤΑΜΑΤΗ, Στοιχεία για την οικογένεια των Δαμοδών στα Χαβριάτα της Κεφαλονιάς (18ος αιώνας), *Πρακτικά του Ε΄ Πανιονίου Συνεδρίου* 17-21 Μαΐου 1986, τ. Α΄, Αργοστόλι 1989, σ. 443-509.

Ίσως φαίνεται —και πραγματικά είναι— περιορισμένο το έγγραφο υλικό που αποδελτιώθηκε. Ακριβώς το γεγονός αυτό δίνει στην αναχείρας εργασία το χαρακτήρα δοκιμαστικής προσπάθειας. Ωστόσο σε περίπτωση που αποδειχτεί ότι και έτσι όπως παρουσιάζεται έχει κάποια χρησιμότητα στην έρευνα, θα μπορεί μελλοντικά να διευρυνθεί και να εμπλουτισθεί με

πολλαπλάσιο γλωσσικό υλικό, το οποίο θα ενταχθεί και θα αναχωνευθεί στο γλωσσάριό μας ώστε να δημιουργηθεί, σε μια επόμενη έκδοσή του, ένα πληρέστερο χρηστικό έργο.

Το σύστημα που ακολουθήσαμε για να καταστρώσουμε το γλωσσάριο αυτό έχει ως εξής: τα λήμματα, όταν πρόκειται για ονόματα, αναγράφονται στην ονομαστική του ενικού αριθμού, ενώ, αν αναφέρονται σε ρήματα, αναγράφονται στο α΄ ενικό πρόσωπο του ενεστώτα του σχετικού ρήματος· σε περίπτωση που οι τύποι στους οποίους αναγράφονται τα λήμματα (δηλαδή η ενική ονομαστική και το α΄ ενικό πρόσωπο) δεν απαντώνται στα αποθησαυρισμένα νοταριακά έγγραφά μας, τότε στα λήμματα αυτά τίθεται ως δείκτης ένας αστερίσκος (*)· ωστόσο, έτσι κι αλλιώς, ύστερα από κάθε λήμμα ονόματος ή ρήματος καταγράφονται όλοι οι συναφείς γραμματικοί τύποι που ανευρίσκονται στα πιο πάνω έγγραφα.

Μετά το λήμμα παρατίθενται ακόμη και οι παρεφθαρμένοι ή εσφαλμένοι μεταγλωττισμένοι τύποι της λέξης που ανευρίσκονται στα έγγραφα και συγχρόνως αποκαθίστανται στη σωστή τους μορφή, π.χ. αμπιλιτά*, *αμπιλέτα· γρ. αμπιλιτά, αμπλιτάς· γρ. αμπιλιτὰς κ.λπ.*, ασπετάρω*, *ισπετάρει· γρ. ασπετάρει, ασπετάριζε κ.λπ.*.

Όταν έχουμε στερεότυπες φράσεις με τις οποίες αποδίδονται παροιμιώδεις εκφράσεις, τεχνικοί όροι, νοταριακές ή νομικές αποκρυσταλωμμένες διατυπώσεις κ.ά., όπως π.χ. *«α κόντο σούο», «α κι πρεζεντερά» «α ραζόν»* παρατίθενται και λήμματα με ολόκληρες τις φράσεις αυτές.

Οι μετοχές λημματογραφούνται και συσχετίζονται με το ρ. στο οποίο ανήκουν, όπως π.χ. αμπαντονάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο (: αμπαντονάρω*)· ως μτχ. παρακ. υπονοείται πάντοτε η μετοχή του παθητικού παρακειμένου.

Εξάλλου λημματογραφούνται και λέξεις που παρουσιάζονται παρεφθαρμένες, είτε από λάθος του συντάκτη του νοταριακού κειμένου ή έστω από ιδιωματική μεταγλώττιση και χρήση των λέξεων αυτών είτε από αντιγραφικό σφάλμα του μεταγενέστερου εκδότη. Φυσικά παρατίθεται παραπομπή που οδηγεί σε λήμμα με τον ορθό τύπο της λέξης.

Ας προσθέσουμε ακόμη ότι όταν η λέξη της προέλευσης είναι βενετική τότε σημειώνεται η ένδειξη (β), π.χ. cadena (β)· δεν υπάρχει ένδειξη όταν η λέξη είναι ιταλική, ούτε όταν η λέξη απαντάται τόσο στο βενετικό, όσο και στον ιταλικό γλωσσικό χώρο, π.χ. άμπιτο < abito. Στο τέλος του λήμματος παρατίθεται η ερμηνεία της λέξης ή των λέξεων προέλευσης.

Ας επισημάνουμε επίσης ότι δεν περιλαμβάνουμε στο γλωσσάριό μας μια σειρά ακατάληπτων λέξεων από τις οποίες άλλες οφείλονται σε οφθαλμοφανείς παραναγνώσεις των εκδοτών - φαίνεται ότι κάποιοι από αυτούς είχαν σχετικά περιορισμένη γνώση της ιταλικής γλώσσας - και

άλλες έχουν ενδεχομένους δημοσιευτεί σωστά από τους εκδότες των νοταριακών εγγράφων, αλλά εμείς δε διαθέτουμε την απαραίτητη γνώση η οξύνοια για να εξιχνιάσουμε με επιτυχία την προέλευσή τους και να τις ταυτίσουμε με τις συναφείς ιταλικές λέξεις. Από την πρώτη κατηγορία έχουμε τις εμφανώς εσφαλμένης ανάγνωσης γραφικές λέξεις: *ταρινγρεπάτον, αδενατονμπορούμε, ιρκαζάμα, το ίμκοντος, ιστρίσο, κατιτιάρου, ιτεγάριος, να είναι μίβαν, εγεροτάς το, λίμπουδος, το ασφούσο, του περιλάνου, εις τα νέτερε, ελαγοτάριση, κροπίση, το νέτουλα* κ.ά. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι λέξεις *σεκανδούδος, βρίβια, νοδετζιάρω, νοντέροντας, ρεκοντζιτζιόν, γεραμέτε, ρετζιπιόνας, απετζιτζέντο, δαουτζιόν (καουτζιόν;) πιξάρουνε (πεζάρουνε;), ινοποσταμέντε, πόντιτα (κόντιτα;) ρινγέστα, ονατζιόνες, ζιαντζέτα* κ.ά.

Τις λέξεις της δεύτερης κατηγορίας, δηλαδή εκείνες που δεν κατορθώσαμε να συσχετίσουμε με τις αντίστοιχες ιταλικές, ελπίζουμε, αφού εξιχνιάσουμε την προέλευσή τους, να τις εντάξουμε σε μια μελλοντική διεύρυνση και επανέκδοση της παρούσας εργασίας.

Στο γλωσσάριο που ακολουθεί χρησιμοποιούνται οι παρακάτω βραχυγραφίες:

αρχ.	αρχαϊκός	λατ.	λατινικός
β	βενετικός, -ή, -ό	μτχ.	μετοχή
βλ.	βλέπε	νομ.	νομικός όρος
γρ.	γράφε	ουδ.	ουδέτερο
ελλ.	ελληνικός, -ή, -ό	ουσ.	ουσιαστικό
εν.	ενικός	παρακ.	παρακείμενος
επίθ.	επίθετο	πληθ.	πληθυντικός
επίρρ.	επίρρημα	πρβλ.	παράβαλε
θηλ.	θηλυκό	ρ.	ρήμα
ιταλ. ή (ι)	ιταλικός, -ή, -ό	υποκορ.	υποκοριστικό
λ.	λήμμα		

Α

α κ ι π ρ ε ζ ε ν τ ε ρ ά*,* *ακιπριζεντάρα, ακοπρεζεντερά· γρ. α κι πρεζεντερά* < a chi presenterà = σε όποιον παρουσιάσει· πρβλ. presentare = παρουσιάζω.

α κ ό ν τ ο, *ακόντον, ακόντο, ακότον, ακότο, ακότου, δι' ακόντο· γρ. δια κόντο* < a conto = έναντι λογαριασμού, για λογαριασμό· πρβλ. επόμενο και κόντο.

α κ ό ν τ ο σ ο ύ ο*, *α κόντο σου· γρ. α κόντο σούο* < a conto suo = έναντι λογαριασμού του, για λογαριασμό του.

α λ ά ρ γ ο υ*· βλ. αλάργου.

α μ α λ ε φ ί τ ζ ι ο < a malaficio προς ζημία· πρβλ. μαλεφίτζιο.

α μ π ε ν ε φ ί τ ζ ι ο < a beneficio = για ευεργέτημα, προς όφελος· πρβλ. μπενεφίτζιο.

α ρ α ζ ό ν*, *αραζόνω· γρ. α ραζόν* < a ragione = κατά λόγο, ανάλογα.

α ρ ά τ α π ο ρ τ ζ ι ό ν, *άρατα πορτζιόν, άρατα πόρτζιο, άρατα πρέτζιο, άρατα πρότζιο, άρατα προτζιό* < a rata porzion (β) = κατά δόσεις, με δόσεις· πρβλ. πορτζιόν.

α ρ ι ζ έ ρ β α < a risserva (β) / a riserva = κατά αποκλειστικότητα, με παρακαταθήκη, ως εφεδρεία, για αποθεματικό κεφάλαιο· πρβλ. ριζέρβα.

α ρ ί ζ ι κ ο μ α ρ ί τ ι μ ο, *αρίζικο μαρίτιμο* < risigo ή risego maritimo (β) / risico ή rischio marittimo = σύμφωνα με τις επενδύσεις σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις· πρβλ. μαρίτιμο, ρίζικο.

α ρ ι σ έ ρ β α· βλ. α ριζέρβα*.

α β α ν τ ά γ κ ι ο· βλ. επόμενο.

α β α ν τ ά τ ζ ι ο*, *αβαντάγκιο* < avantazo (β) / avvantaggio = το πλεονέκτημα, η υπεροχή.

α β α ν τ ζ α ρ ί ζ ω*. βλ. επόμενο.

α β α ν τ ζ ά ρ ω*, *αβαντζάρει, αβαντζάρουνε, αβαντζάριζε, είχε αβαντζάρει* < avanzare = προχωρώ, πηγαίνω, μπροστά, προεξέχω, ξεπερνώ, προάγω, εξοικονομώ, περισσεύω, απομένω, αποταμιεύω, μένω.

α β ί ζ ο < avviso = η ειδοποίηση, η προειδοποίηση, η αγγελία, η πληροφορία, η συμβουλή, η νουθεσία, η γνώμη, η ιδέα, η κρίση.

α β ο κ ά τ ο ς*, *αβοκάτο* (αιτ.), *αβοκάτους* < avocato (β) avvocato = ο δικηγόρος, ο συνήγορος.

α β ό λ ε ο < avolio (β) / avolio και avorio = ελεφαντόδοντο.

α β ο υ κ ά τ ο ς*· βλ. αβοκάτος*.

α γ γ ι ό ν τ α· βλ. ατζούντα*.

α γ γ ι ο ύ ν τ α· βλ. ατζούντα*.

α γ γ ι ο υ σ τ α μ έ ν τ ο· βλ. ατζουσταμέντο*.

αγιουτάντες < agiutante (β) / aiutante = ο βοηθός, ο συνεργάτης, βοηθητικός.
αγκέντες· βλ. ατζέντες*.
αγκέρω*· βλ. ατζίρω*.
αγκιόντα· βλ. ατζούντα*.
αγκίρω*· βλ. ατζίρω*.
αγραβάρω*, *αγραβάρεται* < agravar (β) / aggravare = επιβαρύνω, βαραίνω, επιδεινώνω, επιτείνω, αυξάνω, εκτραχύνω, χειροτερεύω.
αγράβιο, *αγραβιό*· γρ. *αγράβιο* < agravio (β) / aggravio = το βάρος, το φορτίο, η επιβάρυνση, ο φόρος, το άδικο, η αδικία, η ενόχληση, η ζημιά, η βλάβη.
αδεμπέρω*· βλ. επόμενο.
αδεμπίρω*, *να αδεμπίρουν, είχε αδεμπέρει*· γρ. *είχε αδεμπίρει* < adempire, adempiere = εκτελώ, εκπληρώνω, κρατώ, πραγματοποιώ, συμπληρώνω, αναπληρώνω, αντισταθμίζω, πληρώ, γεμίζω.
αδερίρω*, *ήθελαν αδερισθή* < aderire = προσφύομαι, προσκολλώμαι, κολλάω, συνενώνομαι, εφαρμόζω, υποστηρίζω, προχωρώ, εγγράφομαι, αποδέχομαι, συγκατατίθεμαι.
ακαουτζιόν· βλ. καουτζιόν.
ακβιζιτόρος· βλ. ακουιζιτόρος*.
ακβιστάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το ρ. ακουιστάρω*.
ακβιστάρω*· βλ. ακουιστάρω*.
ακβιστό· βλ. ακουίστο.
ακζιανιτά*· βλ. αντζιανιτά*.
ακιπριζεντάρα· βλ. α κι πρεζεντερά*.
ακιστάρω*· βλ. ακουιστάρω*.
ακόντο· βλ. α κόντο.
ακόντο σου· βλ. α κόντο σούο*.
ακόντο σούο*· βλ. α κόντο σούο*.
ακοπρεζενταρά· βλ. α κι πρεζεντερά.
ακορδάρω*, *ακορδάρει, ακορδάρουν, να ακορδάρω, ακορδάρησε* < acordar (β) / accordare = συμβιβάζω, συμφιλιώνω, ταιριάζω, συμφωνώ, κουρδίζω, χορδίζω, συντάσσω, παρέχω, χορηγώ, δίνω, παραχωρώ.
ακόρδο < acordo (β) accordo = η συμφωνία, η σύμβαση, η συνεννόηση, η συνθήκη, το σύμφωνο, η συγχορδία.
ακοστάδο· γρ. ακόπιαστο (λέξη ελλην.).
ακοστάδος* και ακουστάδος*· βλ. ακβιστάδος*.
ακοστάρω*· βλ. ακουιστάρω*.
ακουιζιτόρος* και ακβιζιτόρος, *ακουηζητόρο* (αιτ.), *ακβιζιτόρο* (αιτ.),

ακβιζιτόροι, ακβιζιτόρους < acquisitore = ο κτήτορας, ο κάτοχος, ο αγοραστής.

ακουιστάρω* και ακβιστάρω*, *ακουιστάρησε, κιγκιστήρανε*· γρ. *ακουιστάρανε, να ακουιστάρησε, ακβιστάρησε, έχει ακβιστάδο, έχει ακβιστάδα, έχω ακοστάδο, να ακουστάρουνε, έχω ακουστάδο, έχω ακουστάδα, έχει ακουστάδα* < acquistare = αποκτώ, αγοράζω, κερδίζω, κατακτώ, βελτιώνομαι, καλυτερεύω, προχωρώ.

ακουίστο και ακβίστο,, *ακουίστου, ακβίστα* (πληθ. ουδ.) < acquisto = η απόκτηση, η αγορά, το απόκτημα, η κατάκτηση.

ακουστάρω*· βλ. ακουιστάρω*.

αλάργου < a largo = μακριά, αλάργα.

αλεγάτο*, *αλεγόρ*· γρ. *αλεγάτο* < alegato (β) / allegato = συνημμένο, το συνημμένο έγγραφο.

αλεγόρ· βλ. προηγούμενο.

αλεστιμέντο < alestimento (β) / allestimento = η προπαρασκευή, η προετοιμασία, η εξάρτηση, ο εφοπλισμός, το αρμάτωμα.

αλιενάρω*, *αλιενάρει, αλιενάρουν* < alienare = μεταβιβάζω σε κάποιον, εκχωρώ, πωλώ, αλλοτριώνω, αποξενώνω, απομακρύνω.

αλιενατζιόν*, *αλιενατζιός* (γεν.) < alienazione = η μεταβίβαση σε άλλον, η εκχώρηση, η εκποίηση, η πώληση, η αλλοτρίωση, η αποξένωση, η απομάκρυνση.

αμπαντονάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

αμπαντονάρω*, *αμπατονάδο*· γρ. *αμπαντονάδο* (ουδ.) < abandonar (β) / abbandonare = εγκαταλείπω, αφήνω, παρατάω, επιβραδύνω, χαλαρώνω.

αμπαστάντζα < abbastanza = αρκετά.

αμπατονάδος*· βλ. αμπαντονάδος*.

αμπιλέτα· βλ. επόμενο.

αμπιλιτά*, *αμπιλέτα*· γρ. *αμπιλιτά, αμπιλιτάς, αμπλιτάς*· γρ. *αμπιλιτάς, αμπίλιταν*· γρ. *αμπιλιτάν* (αιτ.) < abilità = η επιτηδειότητα, η επιδεξιότητα, η ικανότητα, η εμπειρία, η καταλληλότητα.

αμπιλιτάρω*, *αμπιλιτάρει, αμπιλιτάρουν, να αμπιλιτάρει, να αμπιλιτάρουν, αμπιλιτάρουνε* < abilitare = καθιστώ, κάνω ικανό, προγυμνάζω, καταρτίζω.

αμπιντεστάτο*, *αμπιτεστάτο*· γρ. *αμπιντεστάτο* < ab intestato = χωρίς διαθήκη, εξ αδιαθέτου.

αμπιτατζιόν < abitazione = η κατοικία, το σπίτι, η διαμονή, η κατοίκηση.

αμπιτεστάτο· βλ. αμπιντεστάτο*.

άμπιτο*, *αμπίτο*· γρ. *άμπιτο, άμπιτα, αμπίτα*· γρ. *άμπιτα* < abito (β) και (ι) = το ένδυμα, η ενδυμασία, το κοστούμι, το ντύσιμο, το φόρεμα, το

ράσο, η συνήθεια, η έξη, η ιδιοσυγκρασία, το φυσικό, το γυναικείο φόρεμα από μετάξι.

αμπλιτά*· βλ. αμπιλιτά*.

αμπρατζάρω*, *αμπρατζιάρουνε, αμπρατζιάρονται, ομπρατζάροντας*· γρ. *αμπρατζάροντας* < abrazzar (β) / abbracciare = αγκαλιάζω, σφίγγω, περιβάλλω, περικυκλώνω, περικλείω, ασπάζομαι, δέχομαι, υιοθετώ.

αμπρατζιάρω*· βλ. προηγούμενο.

αμπρομπάρω*· βλ. απρομπάρω*.

άνιμα < anima = η ψυχή, η φλόγα, το αίσθημα, η έκφραση, το εσωτερικό.

ανουλάδος* μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

ανουλάρω*, *ανουλάρι*· γρ. *ανουλάρει, ανουλάρουν, ανουλάρισα, ανουλάδα* (μτχ.) < annullare = ακυρώνω, καταργώ, αφανίζω.

αντάρ ε τορνάρ < andar e tornar (β) / andare e tornare = πηγαίνω και έρχομαι.

αντζιανιτά*, *ατζιανιτάς, ατζηανητάς, ακζιανιτάς* και *κοντζιανιτάς*· γρ. *αντζιανιτάς* < anzianità = η αρχαιότητα, η παλαιότητα.

αντζιόν*· βλ. ατζιόν.

αντιματζιό· βλ. ιντιματζιόν.

αουμεντάρω*, *αουμεντάρουν* < aumentare = αυξάνω, αυξάνω το μισθό, τα έξοδα, ανέρχομαι, μεγαλώνω.

αούρεο*, *αούρω*· γρ. *αούρεο* < aureo -a = χρυσός, λαμπρός, φωτεινός, εξαίρετος, υπέροχος, πολύτιμος, έξοχος.

αούρω· βλ. προηγούμενο.

αουτέντικος*, *αουτέντικα* (θηλ.), *αουτέντικη, αουτεντική, αουτέντικας, αουτεντικό* (ουδ.), *αουτέντικω* (ουδ.), *αουτέντικα* (ουδ. πληθ.) < autentico -a = αυθεντικός, επίσημος, έγκυρος.

απαρθενίζω*, *απαρθενίζει, απαρθενίζουν, να απαρθενίζη* < apartegnir (β) / appartenere = ανήκω, αποτελώ μέρος ή μέλος ενός συνόλου, προσιδιάζω.

απαρίρω*, *απαρίρι*· γρ. *απαρίρει* < apparire = εμφανίζομαι, παρουσιάζομαι, φανερώνομαι, προβάλλω, φαίνομαι, δείχνω, μοιάζω, προκύπτω.

απελαρίζω*· βλ. επόμενο.

απελάρω*, *πελαρίστη*· γρ. *απελαρίστη* < appellare = κάνω έφεση, εγκαλώ, καλώ, φωνάζω, ονομάζω.

αποσεσάρω*· βλ. επόμενο.

αποσεσαρίζω*, *είχανε αποσεσαρίσει* < α (στερητικό)+ποσεσαρίζω (από την ιταλ. possesso = κατοχή, κτήση, κυριότητα) = χάνω την κυριότητα, στερώ την κυριότητα.

απρομπάρω*, *απρομπάρει, αμπρομπάροντας*· γρ. *απρομπάροντας* < a-provar (β) / approvare και approbare = επιδοκιμάζω, εγκρίνω, αποδέχομαι,

επικροτώ, δέχομαι, επικυρώνω, ψηφίζω.

αραζόνω· βλ. α ραζόν· πρβλ. ραζόν*.

άρατα πορτζιόν· βλ. α ράτα πορτζιόν.

αριβάρω*, *να αριβάρη* < arivar (β) / arrivare = φθάνω, έρχομαι, προσεγγίζω.

αρίζικο μαρίτιμο· βλ. α ρίζικο μαρίτιμο.

αρμπίτριο, *αρμπιτριό*· γρ. *αρμπίτριο* < arbitrio = η προαίρεση, η βούληση, η θέληση, η πρόθεση, η απόλυτη κυριότητα, η εξουσία, η αυθαιρεσία, η αυθαίρετη πράξη.

ασενιαμέντο < assegnamento = το επίδομα, η απόδοση, η χορήγηση, η παραχώρηση, η διάθεση, το εισόδημα, η πρόοδος, το έσοδο, η εμπιστοσύνη, η ελπίδα.

ασενιάδος < μτχ. παρακ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

ασενιάρω*, *ασενιάρει, ασενιάρουν, ασερνιάρουν*· γρ. *ασενιάρουν, ασερνιάροντας*· γρ. *ασενιάροντας, ασενιάρισε, είχε ασενιάδα, είχε ασενιάδο, έχοντας ασενιάδο, είχα ασενιάρου, είχε ασενιάρου, είχε ασενιάρει, ασινιάρανε*· γρ. *ασενιάρανε* < assegnare = αποδίδω, παραχωρώ, δίνω, χορηγώ, διαθέτω, εμπιστεύομαι, αναθέτω, προορίζω, τοποθετώ, καθορίζω, τάσσω προθεσμία, μεταβιβάζω.

ασενιατζιόν, *ασενιατζιό* (αιτ.) < assegnazione = η απόδοση, η χορήγηση, η διάθεση, η παραχώρηση.

ασεντάρω*, *ασεντάρησε, ασεντέρει* < assentare από το assentarsi = απουσιάζω, απομακρύνομαι, φεύγω.

ασεντέρω*· βλ. προηγούμενο.

ασερνιάρω*· βλ. ασενιάρω*.

ασιγουρατζιόν < assicurazion (β) / assicuzarione = η εξασφάλιση, η ασφάλεια, η διαφύλαξη, η προστασία, η διαβεβαίωση, η εγγύηση, η υπόσχεση, η ασφάλιση.

ασινιάρω*· ασενιάρω*.

ασιστέντες < assistente = ο παριστάμενος, ο παρευρισκόμενος, ο βοηθός, ο παραστάτης, ο αρωγός.

ασολούτος*, *ασολούτοι* < assoluto -a = απόλυτος, γενικός, πλήρης.

ασουμάρω*· βλ. επόμενο.

ασουμέρω*, *ασουμέρουν, να ασουμέρουν, ασουμέροντας, ασουμέρησαν* < assumere = αναλαμβάνω, επωμίζομαι, προσλαμβάνω, μισθώνω, παίρνω, υιοθετώ, ανεβάζω, ανυψώνω, αναζητώ, συγκεντρώνω, συλλέγω, δέχομαι.

ασπεταρίζω*· βλ. επόμενο.

ασπετάρω*, *ασπετάρει, ασπετάρη, ασπετάριζε, ισπετάρει*· γρ. *ασπετάρει* < aspetar (β) / aspettare = περιμένω, αναμένω, προσδοκώ, προσμένω, ελπίζω.

ασπορτάρω*, *ασπορτάρησε* < asportar (β) / asportare = παίρνω μαζί μου, κουβαλάω, μεταφέρω, σηκώνω, μετακινώ, ξεριζώνω, αποσπάω, αφαιρώ, αποκόπτω, εκτέμνω.

ατέζος*, *ατέξα*· γρ. *ατέζα* (ουδ. πληθ.) < ateso -a μτχ. παρακ. του ρ. attendere = ανεμένω, περιμένω, ασχολούμαι, καταγίνομαι, επιδίδομαι, αφοσιώνομαι, προσέχω.

ατέξα· βλ. προηγούμενο.

ατζέντες*, *αγκέντες*· γρ. *ατζέντες, αγκέντε* (αιτ.)· γρ. *ατζέντε* < agente = ο δρων, ο ενεργών, ο πράττων, ο παράγων, ο πράκτορας, ο αντιπρόσωπος.

ατζεταρίζω*· βλ. επόμενο.

ατζετάρω*, *ατζετάρο*· γρ. *ατζετάρω, ατζετάροντας, ατζητάρομεν*· γρ. *ατζετάρομεν, ετζετάρανε*· γρ. *ατζετάρανε* < acetar (β) / accettare = αποδέχομαι, δέχομαι, παραδέχομαι, επιδοκιμάζω, συναινώ, εγκρίνω, συμφωνώ, αναλαμβάνω.

ατζιανιτά*· βλ. αντζιανιτά*.

ατζίντα*· βλ. ατζούντα*.

ατζιόν, *ατζηόν, ατζιόνες, αντζιόνες* και *αττιόνες*· γρ. *ατζιόνες* < azion (β) / azione = η δράση, η δραστηριότητα, η κίνηση, η ενέργεια, η λειτουργία, η πράξη, η υπόθεση, το αποτέλεσμα.

ατζιονάριος < azionario = μετοχικός, αυτός που διαθέτει μετοχές, που αποτελείται από μετοχές.

ατζίρω*, *αγκέροντας*· γρ. *αγκίροντας* ή *ατζίροντας, αγκέραξε*· γρ. *αγκίραξε* ή *ατζίραξε* < agire = ενεργώ, δρω, πράττω, λειτουργώ, δουλεύω, ενάγω.

ατζιτάρω*· βλ. ατζετάρω*.

ατζούντα*, *αγγιόντα, αγγιούντα* και *αγκιόντα*· γρ. ατζούντα, *ατζίντες*· γρ. *ατζούντες* < azunta και agiunta (β) / aggiunta = η προσθήκη, η πρόθεση, η αύξηση.

ατζουσταμέντο*· *αγγιουσταμέντο*· γρ. *ατζουσταμέντο* < aggiustamento = η διόρθωση, η επισκευή, η ρύθμιση, η προσαρμογή, η διευθέτηση, η αποκατάσταση, η τακτοποίηση, η συμφωνία, ο συμβιβασμός, ο διακανονισμός.

άτο* και άττο*, *άττη* και *άτι*· γρ. άτη (ουδ. πληθ.), *ατώναι*· γρ. *ατώνε* (γεν. πληθ.) < ato (β) / atto = η πράξη, η ενέργεια, το έργο, η στάση, η εκδήλωση, η ένδειξη, η απόδειξη, η χειρονομία, το έγγραφο με νομική υπόσταση, η σύμβαση, η γραφή, τα πρακτικά, το αρχείο, οι πράξεις, η πράξη θεατρικού έργου, μελοδράματος, οι συμβολαιογραφικές πράξεις, το συμβόλαιο.

ατόρνο < atorno (β) / attorno = τριγύρω, πέριξ, περίπου· πρβλ. ατόρνο βία.

ατόρνο βία < atorno via (β) = γύρω - γύρω, ολόγυρα, από κάθε πλευρά.

αττιόν*· βλ. ατζιόν.

άττο*· βλ. άτο*.

αψέντε, < λατ. absente μτχ. του ρ. absum (δικονομικός όρος) = δικαστική απόφαση επί ερημοδικίας.

Β

βαδία, *βάδια*· γρ. *βαδία, βαδίαν*· σημαίνει ό,τι και το επόμενο με το οποίο ταυτίζεται.

βαδιμόνιο* και βαντιμόνιο*, *βαστιμόνιο*· γρ. *βαντιμόνιο* < vadimonio = το ενέχυρο, η εγγύηση, η ασφάλεια, η εξασφάλιση της προίκας.

βάζο < vaso = αγγείο, δοχείο.

βάκονος· βλ. βάκουος.

βάκουος*, *βάκουο* (αιτ. αρσ.), *βάκουο* (ουδ.), *βάκουω*· γρ. *βάκουο* (ουδ.), *βάκονος* γρ. *βάκουος* < vacuo -a = κενός, άδειος, χωρίς περιεχόμενο, ιδέες, αισθήματα.

βαλόρ, *βαχόρ*· γρ. *βαλόρ* < valor (β) / valore = η αξία, το θάρρος, η τόλμη, η ανδρεία, ο ηρωισμός, η τιμή, το κόστος, το χρήμα, οι αξίες, τα πολύτιμα αντικείμενα, οι αξίες του χρηματιστηρίου, τα χρεόγραφα, η σπουδαιότητα, η σημασία, το νόημα.

βαλούτα, *βαλουτά*· γρ. *βαλούτα, βαλουτάς*· γρ. *βαλούτας* < valuta = το νόημα, η αξία, το κόστος, η τιμή, η τοκοφόρα ημερομηνία.

βαλουταριτά· ενδεχομένως νεολογισμός από το ρ. valutare και με τη σημασία: η αξία, το κόστος, η τιμή.

βαλουτάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

βαλουτάρω*, *βαλουτάδα* (μτχ. θηλ.), *βαλουτάδα* (μτχ. ουδ. πληθ.) < valutare = προσδιορίζω την αξία, εκτιμώ, αποτιμώ, υπολογίζω, λογαριάζω, προσδιορίζω κατά προσέγγιση, εξετάζω σε βάθος, κρίνω.

βαστιμόνιο· βλ. βαδιμόνιο*.

βαντιμόνιο*· βλ. βαδιμόνιο*.

βατζέλι*, *βατζέλη*· γρ. *βατζέλι, βατζέλεια* (ουδ. πληθ.) < bacil (β) / bacino = δοχείο, λεκάνη (μονάδα μέτρησης σιτηρών καθώς και επιφάνειας της γης).

βαχόρ· βλ. βαλόρ.

βεζάρω*· βλ. πεζάρω*.

βελέτα, *βέλτες*· γρ. *βελέτες* < veleta (β) / veletta = βέλο, κάλυμμα του γυναικείου προσώπου.

βέλο < velo = ο πέπλος, το πέπλο, το λεπτό κάλυμμα, η καλύπτρα, το παραπέτασμα, το ελαφρό στρώμα, το κάλυμμα, η απατηλή όψη, το πρόσχημα, η πρόφαση, το σώμα, η μεμβράνη.

βέλτα· βλ. βελέτα.
βένετο· βλ. μόρε βένετο.
βεντάλα· βλ. επόμενο.
βεντόλα, *βεντάλα*· γρ. *βεντόλα* < ventola = το φυσερό, ο λυχνοστάτης, το αλεξίφωτο.
βεργιέτα*, *βεργιέτες* < verghetta = ραβδί, βεργίτσα, δακτυλίδι αρραβώνων.
βέστα, *βέστες* < veste = το ένδυμα, το ρούχο, το φόρεμα, η όψη, η επίφαση, το πρόσχημα.
βία < via = ο δρόμος, η οδός, το μονοπάτι, το πέρασμα, το δρομάκι, η διαδρομή, το δρομολόγιο, η πορεία, το ταξίδι, η σταδιοδρομία.
βιάτζο < viazo (β) / viaggio = το ταξίδι, το προσκύνημα στους Άγιους Τόπους.
βιγόρ < vigor (β) / vigore = το σφρίγος, η ρώμη, η δύναμη, το σθένος, η ακμή, η ρωμαλεότητα, το νεύρο, η ζωηρότητα.
βίζιτα < visita = η επίσκεψη, η ιατρική εξέταση, ο έλεγχος, η επιθεώρηση, η νηοψία, η έρευνα (πλοίου).
βίνκολο < vincolo = ο δεσμός, το δέσιμο, η θηλειά, η δέσμευση, η υποχρέωση.
βισκόντες < visconte = ο υποκόμης, ο βισκόντης.
βολοντάριος*, *βολοντάριο* (ουδ.) < volontario -a = ο εθελοντής, ηθελημένος, εθελούσιος, εκούσιος, εθελοντικός.
βόλτο < volto = πρόσωπο, όψη, τοξωτή οροφή.

Γ

γαζέτα, *γαζέτες* < gazeta (β) / gazzetta = το παλαιό βενετικό νόμισμα των δύο σολδίων (soldi), η εφημερίδα.
γαρμπής*, *γαρμπή, γαρμπήν, γαρπήν*· γρ. *γαρμπήν* < garbin (β) / garbino = ο λίβας, ο γαρμπής.
γαστάλδος*, *γαστάλδο, γαστάλδοι, γαστάλδη* και *γαστάλδι*· γρ. *γαστάλδοι* < gastaldo (β) / castaldo = ο επίτροπος αδελφότητας ή ναού, εκτελεστής δικαστικών αποφάσεων, ο επιμελητής μιας επιχείρησης.
γιου λαβαράντι· βλ. γιους λαβοράντι*.
γιουδίτζιο*· βλ. τζουντίτζιο*.
γιους λαβοράντι* < jus lavorandi = το δίκαιο της εργασίας.
γκαντιτζιόν· βλ. κοντιτζιόν.
γκαπατζιτά· βλ. καπατζιτά.
γκατζιλλαρία· βλ. καντζελαρία.
γκενεράλ*· βλ. τζενεράλ*.
γκενεράλε· βλ. τζενεράλ*.

γκολέγας*· βλ. κολέγας*.

γκοντάρω*· βλ. κοντάρω*.

γκοντιτζιόν· βλ. κοντιτζιόν.

γόδεις - γόδω, *γόδις - γόδο*· γρ. *γόδεις - γόδω*· από το ρ. goder (β) / godere (βλ. παρακάτω) σχηματίζεται στα ελλην. ο όρος αυτός που σημαίνει απολαμβάνω - απολαμβάνεις, εκμεταλλεύομαι - εκμεταλλεύεσαι, καρπούμαι - καρπούσαι και αναφέρεται σε πρακτική δανεισμού χρημάτων έναντι προσωρινής παραχώρησης κτήματος με αμοιβαίο όφελος δανειζόμενου και πιστωτή.

γοδερίζω*· βλ. επόμενο.

γοδέρω*, *γοδέρει, γοδέρουν, γοδέρου, να γοδέρη, γοδέροντας, είχε γοδέρει, είχε γοδέρου, γουδέρει*·γρ. *γοδέρει, να γοδερίζη* < galder και goder (β) / godere = χαίρομαι, χαίρω, επωφελούμαι, ευεργετούμαι, νοιώθω ευχαρίστηση, απολαμβάνω, διασκεδάζω, γλεντώ, απολαύω, καρπούμαι, καλοπερνώ, έχω.

γόδις· βλ. γόδεις - γόδω.

γόδω· βλ. γόδεις - γόδω.

γουαρνίδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

γουαρνίρω*, *γουαρνίδο* < guarnir (β) / guarnire = στολίζω, ποικίλλω, εξοπλίζω, εφοδιάζω, επανδρώνω, εξαρτίζω, αρματώνω.

γουδέρω*· βλ. γοδέρω*.

γράτζια*, *υγρατζιά*· γρ. *η γράτζια* < grazia = η χάρη, η γοητεία, η ευγένεια, η καλοσύνη, η εύνοια, η φιλία, η αγάπη, η παραχώρηση, η εξυπηρέτηση, η ευεργεσία, η ευγνωμοσύνη.

γρέγος*, *γρέγο, γρέο, ερέγο*·γρ. *γρέγο* < grego (β) / greco = ο βορειοανατολικός άνεμος.

Δ

δακόρδο· βλ. ντακόρδο.

δακόρδος, *δακόρδον* (αιτ.), *δακόρδοι* (πληθ. αρσ.) < d' accordo+ελληνική κατάληξη β΄ κλήσης = σύμφωνος· πρβλ. accordo = η σύμβαση, το σύμφωνο, η συνθήκη, η συμφωνία.

δε γιούρι < de jure = κατά νόμο, εκ του νόμου.

δε γράδο < de grado (β) / di grado = σε βαθμό, σε σειρά, σε θέση.

δε φάτο < defato (β) / di fatto = εκ των πραγμάτων· πρβλ. de facto (λατ.).

δεβαλιτζάδος*· βλ. δεβαλουτάδος*.

δεβαλιτζάρω*· βλ. δεβαλουτάρω*.

δεβαλουτάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

δεβαλουτάρω*, *είναι δεβαλιτζάδα*· γρ. *δεβαλουτάδα* < devalutare = υποτιμώ, χάνω την αξία.

δεγιούρι· βλ. δε γιούρι.

δεγράδο· βλ. δε γράδο.

δεκαδέρω*, *δεκαδούτοι* < decader, descader και descazer (β) / discadere = κατεβαίνω, κατέρχομαι, χαμηλώνω, πέφτω, ξεπέφτω, κατάγομαι, προέρχομαι.

δεκαδούτος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το προηγούμενο.

δεκρετάρω*, *εδεκρετάρησε, εδεκριτάρησε*· γρ. *εδεκρετάρησε* < decretare = θεσπίζω, ορίζω δια διατάγματος, αποφασίζω, διατάσσω, ορίζω.

δεκρέτο, *δεκρέτου* < decreto = το διάταγμα, το θέσπισμα, η σκέψη, η απόφαση.

δεκριτάρω*· βλ. δεκρετάρω*.

δελιμπεράδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

δελιμπεράρω*, *να δελιμπεράρουν, δελιμπεράρησε, εδελιμπεράρησαν, δελιμπεράδα* < deliberar (β) / deliberare = αποφασίζω, ορίζω, καθορίζω, κατακυρώνω, επιδικάζω, συσκέπτομαι, συζητώ, αποφασίζω.

δελιμπερατζιόν, *δελιμπερατζιό, δελιμπερατζιός* (γεν.) < deliberazion (β) / deliberazione = η απόφαση, η σύσκεψη, η συζήτηση, ο σκοπός, η δικαστική απόφαση.

δεμπιτόρος, *δεμπητόρου, δεμπονιτόρος*· γρ. *δεμπιτόρος* < debitor (β) / debitore = ο οφειλέτης, ο χρεώστης.

δεμπονιτόρος· βλ. προηγούμενο.

δεπενάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

δεπενάρω*, *δεπενάδο, δεπινάδο*· γρ. *δεπενάδο* < depenar (β) / depenare = σβήνω, διαγράφω, ακυρώνω την ποινή.

δεπενατούρα < depenatura η διαγραφή , το σβήσιμο της ποινής.

δεπινάδος*· γρ. δεπενάδος* ή δεστινάδος*· πρβλ. δεπενάρω* και δεστινάρω*.

δεπόζιτο, *δεπόσιτο*· γρ. *δεπόζιτο, δεπόζιτου* < deposito = η απόθεση, η εναπόθεση, η αποθήκευση, η παρακαταθήκη, η αποθήκη, η απόσταξη· in deposito = σε αποθήκευση, στην αποθήκη, σε παρακαταθήκη.

δεποσεσάρω*, *δεποσεσάρουν* < de+ποσεσάρω* (από την ιταλ. possesso = κατοχή, κτήση, κυριότητα) = δεν κατέχω, αφαιρώ την κυριότητα, χάνω την κυριότητα.

δεπόσιτο· βλ. δεπόζιτο.

δεπουτάρω*, *εδεπουτάρησαν* < deputare = εκλέγω και αποστέλλω (προς εκπλήρωση ενός σκοπού), εκλέγω αντιπρόσωπο, βουλευτή, διαθέτω, προορίζω.

δεσγούστο*, *δεσγούστα* (πληθ. ουδ.) < desgusto (β) / disgusto = η αηδία, η απέχθεια, η αποστροφή.

δεσίνιο· βλ. δισένιο*.

δεσκοβέρτος*, *δεσκοβέρτοι* < από τη μτχ. παρακ. του ρ. descovrir (β) = αποκαλύπτω, ξεσκεπάζω.

δεσπέτο < despeto (β) / dispetto = το πείραγμα, το πείσμωμα, το πείσμα, η ζήλεια, ο φθόνος, η οργή.

δεσποζιτζιόν*· βλ. δισποζιτζιόν.

δεσποζιτόρος· βλ. δισποζιτόρος.

δεσπονέρω*· βλ. δισπονέρω*.

δεσποτζιός· βλ. δισποζιτζιόν.

δεστινάδος* < μτχ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

δεστινάρω*, *δεπινάδο*· γρ. *δεστινάδο* < destinare = αποφασίζω, ορίζω, προορίζω, διαθέτω, απευθύνω, συζητώ, συσκέπτομαι.

δετόρος· βλ. δοτόρ.

δετραέρω*, *δετραέροντας* < detrarre = αφαιρώ, βγάζω, περικόπτω, διασύρω, βλάπτω, κακολογώ.

δεφάτο· βλ. δε φάτο.

δεφεντέρω*· βλ. διφεντέρω*.

δι' ακόντο· βλ. α κόντο.

διαφεντάρω*· βλ. διφεντέρω*.

διαφεντέρω*· βλ. διφεντέρω*.

διαφεντεύω*· βλ. διφεντέρω*.

διαφετάρω*· βλ. διφεντέρω*.

διαφετράρω*· βλ. διφεντέρω*.

δικιαρατζιόν, *δικιαρατζιός* (γεν.), *δικιπρατζιόν*· γρ. *δικιαρατζιόν* < dichiarazione = η δήλωση, η διακήρυξη, η κήρυξη, η ανακήρυξη, η διευκρίνηση, η επεξήγηση, η αγορά.

δικιαράρω*, *εδικιαράρησαν* < dichiarare = διευκρινίζω, εξηγώ, επεξηγώ, ερμηνεύω, δηλώνω, διακηρύσσω, κηρύσσω, ανακηρύσσω, ονομάζω.

δικιαρέρω· β. δικιαρίρω*.

δικιαρίρω*, *δικιαρίρει, δικιαρίρι,δικιαρίρουν, δικιαρίροντας, δικιαριτά*· γρ. *δικιαρίτα, δικιαρέρω*· γρ. *δικιαρίρω, δικιαρέρει*· γρ. *δικιαρίρει* < dichiarire = ξεκαθαρίζω, εξηγώ, εκδηλώνω, διασαφηνίζω, φανερώνω.

δικιαρίτος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το προηγούμενο.

δικιπρατζιόν· βλ. δικιαρατζιόν.

διλιγγέντζα*· βλ. επόμενο.

διλιτζέντζα*, *διλιτζέντζα*· γρ. *διλιτζέντζα* < diligenza = η επιμέλεια, η φιλοπονία, η ακρίβεια, η προσοχή.

διμπατιμέντο*, *δυμπατιμίντω*· γρ. *διμπατιμέντο* < dibatimento (β) /

dibattimento = η συζήτηση.

διριγγέρω*· βλ. επόμενο.

διριτζέρω*, *να δηρηγγέρη*· γρ. *να διριτζέρει* < dirigere = κατευθύνω, στρέφω, απευθύνω, διευθύνω, διοικώ, αφιερώνω.

δισένιο, *δεσίνιο*· γρ. *δισένιο* < disegno = το σχέδιο, το ιχνογράφημα, ο σκοπός, η πρόθεση.

δισκάβιδο < descavedo (β) / discapito = η ζημία, η βλάβη, το χάσιμο.

δισμινουτζιόν, *δισμινουτζιό**, < diminuzione = η μείωση, η ελάττωση, η σμίκρυνση.

δισποζιτζιόν και δεσποζιτζιόν, *δησποζητζήόν, δισποζιτσιός* (γεν.), *δησποζητζήόνες, δησποζητσιόνες, δεσποτζιός*· γρ. *δεσποζιτζιός* (γεν.) < disposizione = η διάταξη, η διευθέτηση, η ρύθμιση, η τακτοποίηση, η διάθεση, η προδιάθεση, η κλίση, η τάση, η ροπή, η διαταγή, η εντολή, η κυριότητα.

δισποζιτόρος και δεσποζιτόρος, *δεσποζιτόρου* < dispositore = ο διαθέτης.

δισποζιτσιόν*· βλ. δισποζιτζιόν.

δισπονέρω* και δεσπονέρω*, *δισπονίρω*· γρ. *δισπονέρω, δισπονέρει, να δισπονέρει, να δησπονέρη, δησπονέροντας, να εδισπονέρησε, είχε δισπονέρει, εδεσπονέρησε* < desponer, diponer και disponer (β) / disporre = διατάσσω, διευθετώ, τακτοποιώ, προδιαθέτω, πείθω, ορίζω, καθορίζω, αποφασίζω, κέκτημαι, διαθέτω, είμαι εφοδιασμένος.

δισπονίρω· βλ. προηγούμενο.

δίτα*, *δήτα* < dita (β) / dita = ο εμπορικός οίκος, ο οίκος, η φίρμα, η εταιρική επωνυμία.

διφεντέρω* και δεφεντέρω*, *να διφεντέρη, να δεφεντέρη, διαφεντάρει, διαφεντάρουν, να εδιφεντάρω*· γρ. *να διαφεντάρω, να διαφεντάρη, να διαφεντάρωμε, να διαφεντάρουν* και *διαφεντάρουνε, να διαφεντάτου, να είχαν διαφεντάρει, να είχαν διαφεντάρη, να είχαν διαφεντέρι, να διαφεντέρη, να διαφεντέρι, να δηαφεντέρη, να διαφεντέρουν, να διαφεντεύη, να διαφετάρη*· γρ. *να διαφεντάρει, να διαφετράρην*· γρ. *να διαφεντάρει* < difender και defender (β) / difendere = υπερασπίζω, υπερασπίζομαι, προστατεύω, προφυλάσσω, υποστηρίζω, συνηγορώ.

διφετίβος, *διφετίβοι* < difetivo (β) / difettivo = ελλιπής, ελαττωματικός.

διφέτο, *διφέτον, διφέτου, διφέτα* (ουδ. πληθ.) < difeto (β) / difetto = η έλλειψη, η ανεπάρκεια, η σπανιότητα, η ατέλεια, το ελάττωμα, το μειονέκτημα, η κακή συνήθεια, το λάθος, το σφάλμα.

δομάντα < domanda = η ερώτηση, το ερώτημα, η αίτηση, η ζήτηση· πρβλ. σκριττούρα δε δομάντα < scrittura di domanda = γραπτή αίτηση.

δόπιος, *δόπια* < dopio -a (β) / doppio -a = διπλός, διττός, διπλάσιος,

διφορούμενος, διπρόσωπος, διπλοπρόσωπος, ανειλικρινής, αναξιόπιστος, υποκριτικός, ψεύτικος.

δοτάλ < dotale = προικώος, προικοδοτικός· πρβλ. φόντο της δοτάλ και δόντι δοτάλ = η προικώα περιουσία.

δοτόρ και δοτόρος, *δοτόρου, δοττόρου, δοττώρος, δοττώρου, δετόρος, δετόρου, δετόρο* < dotor (β) / dottore = ο διδάκτορας, ο δόκτωρ, ο διπλωματούχος, ο διατρός.

δοτόρος· βλ. προηγούμενο.

δουζίνα*· βλ. ντουζίνα*.

δουκάτο, *δουκάτα, δουκάτων, δουκάτωνε* < ducato = το δουκάτο (βενετικό νόμισμα), ο τίτλος και το αξίωμα του δούκα, η εξουσία, η αρχή, η διοίκηση.

δρίτο < dritto και diritto = το δίκαιο, το δικαίωμα, η νομική επιστήμη, τα νομικά· πρβλ. ντρίτος*.

δυμπατιμίντω· βλ. διμπατιμέντο*.

Ε

ε < e = και.

εγιουδίτζιο· βλ. τζουντίτζιο*.

εδιφεντάρω· βλ. διφεντέρω*.

εζαμινάρω*, *να ζαμινάρο*· γρ. *να ζαμινάρω, ζαμιναρισμένος* < esaminar (β) / esaminare = εξετάζω, ερευνώ, μελετώ, αναλύω, ελέγχω, υποβάλλω σε εξέταση.

εζεκβίρω*, *εξεκβίρονται*· γρ. *εζεκβίρονται* < eseguire = εκτελώ, πραγματοποιώ, εφαρμόζω, ερμηνεύω.

εζεκουτζιόν*, *εξικουτζιόν*· γρ. *εζεκουτζιόν* < esecuzione = η εκτέλεση, η ερμηνεία, η πραγματοποίηση.

εζερτζιτάρω*, *να εξερτζιτάρη*· γρ. *να εζερτζιτάρη, να εξερτζιτάρουν*· γρ. *να εζερτζιτάρουν, εξερτζιτόριξαν*· γρ. *εζερτζιτάριζαν* < esercitare = ασκώ, εξασκώ, γυμνάζω, εκπαιδεύω, μετέρχομαι.

εζιμκίρω*· βλ. εζιμπίρω*.

εζιμκιτζιόν· βλ. εζιμπιτζιόν.

εζιμπέρω*· βλ. επόμενο.

εζιμπίρω*, *εζιμπίροντας, εζιμπέρισαν*· γρ. *εζιμπίρισαν, εζιμκίροντας*· γρ. *εζιμπίροντας* < esibire = επιδεικνύω, εκθέτω, εμφανίζω, προτείνω, προάγω, προορίζω.

εζιμπιτζιόν, *εζιμκιτζιόν*· γρ.*εζιμπιτζιόν* < esibizione = η επίδειξη, η παρουσίαση, η προσφορά, η εμφάνιση.

εκονδιτζιό· γρ. ε κονδιτζιό· βλ. κοντιτζιόν.

εκονόμος < economo = ο οικονόμος, φειδωλός στις δαπάνες.
εκτερβενίρω*· βλ. ιντερβενίρω*.
ελετζάρω*· βλ. επόμενο.
ελετζέρω*, *ελετζάρουνε*· γρ. *ελετζέρουνε* < eleggere = εκλέγω, διαλέγω, προτιμώ, καθορίζω, ψηφίζω.
ελπορτάρω*· βλ. ιμπορτάρω.
εμαντζιπάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.
εμαντζιπάρω*, *εμαντζιπάδος, εμιντζιπάδος*· γρ. *εμαντζιπάδος, εμαντζιπάδοι, εμαντζιππάδοι* < emancipare = χειραφετώ, απελευθερώνω· πρβλ. και μαντζιπάρω*.
εμαντζιπατζιόν < emancipazione = η χειραφεσία, η απελευθέρωση· πρβλ. και μαντζιπατζιόν.
εμιντζιπάδος· βλ. εμαντζιπάρω*.
εμπορτάρω*· βλ. ιμπορτάρω*.
εν απιλάμπιλε· βλ. ιναπελάμπιλε*.
εν απιλαμπιλμέντε· βλ. ιναπελαμπιλμέντε*.
ενσόλιδου· βλ. ινσόλιδουμ.
εντεμέλα*, *εντεμέλες, τέμελες*· γρ. *εντεμέλες* < intimela (β) = η μαξιλαροθήκη.
εντερέσο*· βλ. ιντερέσε.
εντζίρκα· βλ. ιντζίρκα.
εξεκβίρω*· βλ. εζεκβίρω*.
εξεκουτζιόν· βλ. εζεκουτζιόν*.
εξερτζιτάρω*· βλ. εζερτζιτάρω*.
εξικουτζιόν*· βλ. εζεκουτζιόν*.
εξώπουργο: έξω + πούργο (ουδ.) < έξω+borgo < borgo = το προάστιο, ο συνοικισμός.
επρέσος*· βλ. εσπρέσος*.
επριβάρω*· βλ. πριβάρω*.
ερεγκιστράρω*· βλ. ρεγκιστράρω*.
ερέγος*· βλ. γρέγος*.
ερεστράρω*· βλ. ρεγκιστράρω*.
ερό· βλ. περό.
ερόρ < eror (β) / errore = το λάθος, το σφάλμα.
ερτα < erta = ο ανήφορος.
ες μπίρσο· βλ. εσμπόρσο.
εσαορσάρω*· βλ. εσμπορσάρω*.
εσαόρσο· βλ. εσμπόρσο.
εσερβέρω*· βλ. σερβίρω*.
εσμπορσάρω*, *να εσμπορσάρη, να εσμπορσάρουνε, εσμπορτάρησε*·

γρ. *εσμπορσάρησε, εσμπορσάρει, εσπερσάρησε*· γρ. *εσμπορσάρησε, εσαορσάρουν* και *να εσαορσάρουν*· γρ. *εσμπορσάρουν, εσαορσάρησε*· γρ. *εσμπορσάρησε* < esborsare = πληρώνω, δαπανώ, καταβάλλω.

εσμπόρσο, *εσπόρσο, εσαόρσο* και *ες μπίρσο*· γρ. *εσμπόρσο* < esborso = η πληρωμή, η δαπάνη, η καταβολή.

εσμπορτάρω*· βλ. εσμπορσάρω*.

εσοβραστάρω*· βλ. σοβραστάρω*.

εσπερσάρω*· βλ. εσμπορσάρω*.

εσπόρσο· βλ. εσμπόρσο.

εσπρεσαμέντε < espressamente = ρητώς, σαφώς, καθαρά, επίτηδες, σκοπίμως.

εσπρεσιόνε*, *εσπρεσιόνες* < espressione = η έκφραση, η εκδήλωση, η φράση, ο λόγος, η έκφραση αισθήματος, ο τόνος, η ικανότητα του εκφράζεσθαι, ο ιδιωματισμός.

εσπρέσος*, *εσπρέσα, εσπρέσο, εσπρέσα* (ουδ. πληθ.)· *πρέσα* ή *επρέσα*· γρ. *εσπρέσα* < espressoa = ταχύς, γρήγορος, ρητός, σαφής, κατηγορηματικός· πρβλ. με *πρέσα κονδιτζιό*· γρ. *μ' εσπρέσα κοντιτζιόν* = με ρητό όρο.

εστέζος*, *εστέζα, εστέζες* < μτχ. παρακ. esteso -a (εκτεταμένος, απλωμένος) του ρ. estendere = εκτείνω, απλώνω.

εστίμα < stima = η εκτίμηση, ο υπολογισμός της αξίας, η αποτίμηση, η υπόληψη, ο σεβασμός.

εστιντζιόν < estinzione = το σβήσιμο, η εξόφληση, η απόσβεση, ο αφανισμός, το τέλος.

ετζετάρω*· βλ. ατζετάρω*.

ετζετουάτος < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

ετζετουάρω*, *ετζετουάτο, ετζετουάτα* < eccettuare = εξαιρώ, αποκλείω.

εφετιβαμέντε < effettivamente = πραγματικά, αληθινά, καταφανώς.

εφετίβος*, *εφετίβο, εφετήβο* και *εφετίβω* (ουδ.), *εφετίβα* και *φετίβα*· γρ. *εφετίβα* (ουδ. πληθ.) < effettivo = πραγματικός, αληθινός, καταφανής, μόνιμος, τελεσφόρος.

Ζ

ζαμινάρω*· βλ. εζαμινάρω*.

ζαμιναρισμένος*· βλ. εζαμινάρω*.

ζάντζα· βλ. ουζάντζα*.

ζεκκίνι*· βλ. τζεκίνι.

ζερτιφικάδος· βλ. τζερτιφικάδος*.

ζερτιφικάρω*· βλ. τζερτιφικάρω*.

ζιρλάντα· βλ. τζιρλάντα*.

Η

ηνσόληδουμ· βλ. ινσόλιδουμ.
ησόλητο· βλ. ινσόλιδουμ.

Ι

ικάντο, ικάντον και ικάτον· βλ. ινκάντο.
ιμπατέρω*, *ιμπατέροντας* < imbater (β) / imbattere = συναντώ τυχαία, ανταμώνω.
ιμπατζαρίζομαι*, *είχε ιμπατζαριστή, είχε ιμπετζαριστή*· γρ. *ιμπατζαριστεί, ήθελε μπατζαριστεί, ήθελε μπατζαριστή*· γρ. *ιμπατζαριστεί* < impazzarse (β) / impacciarsi = επεμβαίνω, ανακατεύομαι.
ιμπενιάρω*, *ιμπενιάρησε* < impegnar (β) / impegnare = ενεχυριάζω, πιάνω, κρατώ, δηλώνω, καπαρώνω, δεσμεύω, υποχρεώνω, αρχίζω, περιορίζω σε άμυνα.
ιμπετζαρίζομαι*· βλ. ιμπατζαρίζομαι*.
ιμποβιγάδο· γρ. ιμποτεγάδο· βλ. ιμποτεγάρω*.
ιμπορτάρ*, *ημπορτάρ, ηνπορτάρ, ηπορτάρ*· γρ. *ιμπορτάρ* < importar ουσ. αρσ. (β) = η αξία.
ιμπορτάρω, *ιμπορτάρει, εμπορτάρει, ινπορτάρει, ηνπορταρη, ιπορτάρει, ιμπορτάρουνε, ηνπορτάρουν, ινπορτάρουν, ινπορτάρουνε, ινπορτάρονται, ελπορτάρει*· γρ. *ιμπορτάρει* < importar (β) / importare = εισάγω, προκαλώ, επιφέρω, συνεπάγομαι, απαιτώ, ενδιαφέρω, στοιχίζω, αξίζω, ενδιαφέρει.
ιμποτεγάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.
ιμποτεγάρω*, *ινποτεγάρει, ινπετεγάρει, υποτεγάρει* και *ποτεγάρει*· γρ. *ιμποτεγάρει, ιποτεγάρουν, ινποτεγάρουν, ινποτιγάρησε* και *ποτιγάρησε*· γρ. *ιμποτεγάρησε, είχαν ινποτεγάδο, είχανε ιμποτεγάδο, ιμποτεγάδα, ιμποτεγάδα* (ουδ. πληθ.), *ιμποβιγάδο*· γρ. *ιμποτεγάδο* < impotecar και impotegar (β) / ipotecare = υποθηκεύω.
ιμποτεγατζιόν*, *ινποτεγατζιός* και *ινποτεγγάτζιος* (γεν.) < ipotecazione = η υποθήκευση.
ιν δεπόζιτο· βλ. δεπόζιτο.
ιν κάζο· βλ. κάζο.
ιν πάρτε < in parte = εν μέρει, όχι ολοκληρωτικά.
ιν σόλιδουμ· βλ. ινσόλιδουμ.
ιν σόλιτο· βλ. ινσόλιδουμ.
ιν τζίρκα· βλ. ιντζίρκα.
ιν τούτο < in tuto (β) / in tutto = εν όλω, συνολικά.
ιν φαβόρ*· βλ. φαβόρ.

ιν φόρμα· βλ. φόρμα.

ιναπελάμπιλε*, *εν απιλάμπιλε*· γρ. *ιναπελάμπιλε* < inappellabile = ανέκκλητος.

ιναπελαμπιλμέντε*, *εν απιλαμπιλμέντε*· γρ. *ιναπελαμπιλμέντε* < inappellabilmente = ανεκκλήτως.

ινβάλιδος*, *ινβάληδα* < invalido -a = ανάπηρος, ανίσχυρος, άκυρος, απόμαχος.

ινβεστίδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

ινβεστίρω*, *ινβεστίροντας, ινβέστιδος*· γρ. *ινβεστίδος* < investir (β) / investire = περιβάλλω με εξουσία, αξίωμα, τίτλο, επιφορτίζω, αναθέτω, επενδύω, χτυπώ, επιτίθεμαι, προσβάλλω.

ινβέτζα· βλ. επόμενο.

ινβέτσε*, *ινβέτζα*· γρ. *ινβέτσε* < invece = απεναντίας, αντίθετα.

Ινγκιλτέρα*, *Ινκλιτέρα*· γρ. *Ινγκιλτέρα* < Inghilterra = Αγγλία.

ινκαμινάρω*, *ινκαμινάρανε* < incamminare = προχωρώ, ξεκινώ, κατευθύνω, οδηγώ, βάζω στο σωστό δρόμο, πηγαίνω· πρβλ. ικναμινάρανε κρίση = προχώρησαν σε δικαστική επίλυση της διαφοράς.

ινκάντο, *ικάντο, ικάντον* και *ικάτον*· γρ. *ινκάντο, ικάντου*· γρ. *ινκάντου* < incanto = ο πλειστηριασμός, η δημοπρασία· πρβλ. πούμπλικο ινκάντο = δημόσιος πλειστηριασμός.

ινκλινάρω*, *ινκλινάροντας* < inclinare = γέρνω, κλίνω, προδιαθέτω, αποκλίνω, ρέπω.

Ινκλιτέρα· βλ. Ινγκιλτέρα*.

ινκλουδέρω*, *να ινκλουδέρεται, είναι ινκλούζος, ηνκλούζο* < includere = εσωκλείω, περιλαμβάνω, συμπεριλαμβάνω, περικλείω.

ινκλούζος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το προηγούμενο.

ινκόμοδος*, *ινκόμοδο* < incomodo -a = μη άνετος, άβολος, στενόχωρος, δύσχρηστος, ενοχλητικός, ακατάλληλος.

ινκοντράρω*, *να ινκοντράρουν* < incontrar (β) / incontrare = συναντώ, βρίσκω μπροστά μου, δέχομαι, βρίσκω ανταπόκριση, συναντιέμαι, εφαρμόζω.

ινπετεγάρω*· βλ. ιμποτεγάρω*.

ινπορτάρ*· βλ. ιμπορτάρ.

ινπορτάρω*· βλ. ιμπορτάρω*.

ινποτεγάρω*· βλ. ιμποτεγάρω*.

ινποτεγατζιόν*· βλ. ιμποτεγατζιόν.

ινποτιγάρω*· βλ. ιμποτεγάρω*.

ινσεστέρω*· βλ. επόμενο.

ινσιστέρω*, *ινσεστέρονται*· γρ. *ινσιστέρονται* < insistere = επιμένω, εμμένω.

ινσολιδιτά*, *ινσολιδιτάς* (γεν.) < insolidità (β) = το αλληλέγγυο (ουσ.).

ινσόλιδουμ, *ηνσόληδουμ, ινσόλιδουμ, ιν σόλιδουμ, ιν σόλιτο, ισόλιδουμ, ενσόλιδου, ησόληο, νισόλιτο, νισόλιτου, νησόλιτον* < insolidum (λατ.) = αλληλεγγύως· πρβλ. σίμουλ και ινσόλιδουμ < simul et insolidum = ομού και αλληλεγγύως.

ινσόλιτο· βλ. ινσόλιδουμ.

ινστρομέντο και ινστρουμέντο*, *ινστρομέντου, ινστρομέντα, ιντρομέντο*· γρ. *ινστρομέντο* < instrumento = όργανο, εργαλείο, σκεύος, συμβόλαιο, συμβολαιογραφική πράξη.

ινστρουμέντο*· βλ. προηγούμενο.

ιντεραμέντε, *ιντιεραμέντε*· γρ. *ιντεραμέντε* < interamente = εξολοκλήρου, ολοσχερώς, πέρα για πέρα.

ιντερβενίρω*, *ιντερθενίρησε*· γρ. *ιντερβενίρησε, εκτερβενίρανε*· γρ. *ιντερβενίρανε* < intervenire = συμβαίνω, τυχαίνω, επεμβαίνω, αναμιγνύομαι, παρεμβαίνω, παρίσταμαι, παρευρίσκομαι, συμμετέχω, ενεργώ επέμβαση.

ιντερδίζω· βλ. επόμενο.

ιντερδίρω*, *ιντερδίρη, ιντερδίζω*· γρ. *ιντερδίρω* < interdir (β) / interdire = απαγορεύω, θέτω υπό υπαγόρευση, θέτω σε αργία, ματαιώνω, ανακόπτω.

ιντερέ· βλ. επόμενο.

ιντερέσε, *ιντερέ*· γρ. *ιντερέσε, ιντερέσο, ιντερέσα, ηντερέσα, εντερέσα*· γρ. *ιντερέσα* < interesse = ο τόκος, το διάφορο, το συμφέρον, το όφελος, τα συμφέροντα, η ιδιοτέλεια, το κέρδος, η φροντίδα, η μέριμνα, η σημασία, η σπουδαιότητα.

ιντερέσο· βλ. προηγούμενο.

ιντερθενίρω*· βλ. ιντερβενίρω*.

ιντέρο*, *ιντιέρο*· γρ. *ιντέρο* < intero -a = ολόκληρος, ολάκερος, σωστός, άρτιος, πλήρης, τέλειος, απόλυτος, ακέραιος, αβλαβής, ανέπαφος, άθικτος.

ιντζέρκα· βλ. επόμενο.

ιντζίρκα, *ιν τζίρκα, ιντζέρκα* και *εντζίρκα*· γρ. *ιντζίρκα* < incirca = περίπου.

ιντιεραμέντε· βλ. ιντεραμέντε.

ιντιέρο· βλ. ιντέρο.

ιντιματζιόν, *αντιματζιό* (ουδ. εν.)· γρ. *ιντιματζιόν* < intimazione = η διαταγή, η εντολή, η αναγγελία, η κύρυξη, η πρόσκληση, η γνωστοποίηση.

ιντραβενίρω*, *ήθελε τραβινιέρη*· γρ. *ιντραβενίρει* < intravegnir (β) / intravvenire = παρεμβαίνω, συμβαίνω, συμπίπτω.

ιντρομέντο· βλ. ινστρομέντο.

ιντρομεσιόν, *ιντρομεσιό* και *ματρομεσιόν*· γρ. *ιντρομεσιόν* < intromission (β) / intromissione = η ανάμιξη, η παρεμβολή, η επέμβαση, η μεσολάβηση.

ιντρομετάρω*· βλ. επόμενο.

ιντρομετέρω, *ιντρομετέρησε, ιντρομετέρισε, ιντρομετάρησε*· γρ. *ιντρομετέρησε* < intrometer (β) / intromettere = βάζω μέσα ή στη μέση, παρεμβάλλω, παρεισάγω, παρουσιάζω, συνιστώ, βάζω σε υποθήκη.

ινφερματζιόν· βλ. επόμενο.

ινφορματζιόν*, *ινφερματζιόν*· γρ. *ινφορματζιόν* < informazione = η πληροφόρηση, η πληροφορία.

ιπορτάρ· βλ. ιμπορτάρ.

ιπορτάρω*· βλ. ιμπορτάρω*.

ιποτεγάρω*· βλ. ιμποτεγάρω*.

ιπότεκα, *υπότεκα* < impoteca (β) / ipoteca = η υποθήκη.

ιπουδιτζιό· βλ. τζουντίτζιο.

ισόλιδουμ· βλ. ινσόλιδουμ.

ισπετάρω*· βλ. ασπετάρω*.

Κ

καβέτζα*, *καβετζά*· γρ. *καβέτζα* < cavegia (β) / caviglia = ο αστράγαλος, το σφυρό, ο γοφός, η καβίλια.

καβιδάλ, καβιδάλε και καβιδάλι· βλ. καπιτάλε.

καβιτάλ· βλ. καπιτάλε.

καβουτζιόν*· βλ. καουτζιόν.

καγγέλο· βλ. καντζέλο*.

καδένα < cadena και caena (β) / catena = η αλυσίδα, ο δεσμός, η σχέση, τα δεσμά, το περιδέραιο, η σειρά.

κάζο, *κάζον, κάρο*· γρ. *κάζο, κάζος*· γρ. *κάζο* < caso = το συμβάν, το περιστατικό, το απρόβλεπτο, το τυχαίο, η τύχη, η σύμπτωση, η συγκυρία, η περίπτωση, το ενδεχόμενο, η πιθανότητα, η ευκαιρία, η πτώση, η υπόθεση, το κρούσμα· πρβλ. ιν κάζο < in caso = σε περίπτωση, εν περιπτώσει.

κάζος· βλ. προηγούμενο.

καλαμέντο < calamento (β) = η μείωση, η ελάττωση.

καλάρω*, *να καλάρη, να καλάρουν* < calar (β) / calare = κατεβάζω, ρίχνω, ελαττώνω, αδυνατίζω, πέφτω, μικραίνω, ξεπέφτω, εξασθενίζω, λιγοστεύω, βασιλεύω.

καλικότο < calicot (γαλλ.) είδος λεπτού βαμβακερού υφάσματος για γυναικεία φορέματα.

καμιζέτα και καμισέτα, *καμιζέτες* < camiseta (β) / camicietta = το πουκαμισάκι, η μπλούζα γυναικών.

καμισέτα· βλ. προηγούμενο.

καμουφάρω*, *καμουφάτο* < camufar (β) / camuffare = μεταμφιέζω, στολίζω με φράντζες φορέματα ή σκεπάσματα.

καμουφάτος* μτχ. παρακ. του ρ. απο το οποίο προέρχεται το προηγούμενο.

καμούφο*, *καμούφα* (ουδ. πληθ.) < camufo = η φράντζα στην άκρη των φορεμάτων ή σκεπασμάτων.

κάμπιο, *κάμπηο, καμπιό, καμπίου, καμπιού, κάμπια, καμπία, καμπιά* < cambio = η αλλαγή, η ανταλλαγή, η συναλλαγή, το αντάλλαγμα· πρβλ. λέτερα δε κάμπιο < lettera di cambio = συναλλαγματική.

καμπράν· βλ. επόμενο.

καμπρένιος*, *καμπρένια, καμπράν* < επίθ. από το ουσ. cambriche, cambrich ή cambri και σημαίνει αυτόν που είναι ή αποτελείται από ένα τέτοιο ύφασμα· πρβλ. κάμπρικ.

κάμπρια· βλ. επόμενο.

κάμπρικ και κάμπρια < cambriche, cambrich και cambri = είδος λεπτού βαμβακερού υφάσματος.

κανγγέλο*· βλ. καντζέλο*.

καντζελαρία*, *γκατζιλλαρία*· γρ. *καντζελαρία, καντζελαρίας* < cancelaria (β) / cancelleria = η καγκελαρία, η γραμματεία, η γραφική ύλη.

καντζέλο*, *κανγγέλο, καγγέλο, καγκέλλω, κανγγέλω, κανγγιέλω, κανκέλλω, κανγγέλω, κανζέλλω, κατζιέλω, κάτζελος* < cancelo (β) / cancello = το κάγκελο, η κιγκλίδα, το κιγκλίδωμα, το γραφείο.

καντελιέρης*, *καντελιέρηδες* < candelier (β) / candeliere = το κηροπήγιο.

καντούνι < canton (β) / cantone = η γωνιά, το καντόνι, η στενωπός.

καουτέλα < cautela = η προφύλαξη, η προσοχή, η σύνεση, η φρονιμάδα.

καουτζιόν, *καουτζηόν, καουτζιό, καούτζιο, καουτζιός* (γεν.), *ακαουτζιόν*· γρ. *ακαουτζιόν, καουτζιόνες, καουτζιώναι*· γρ. *καουτζιώνε* (γεν. πληθ.), *καβουτζηόν, καβουτζιό* < cauzione = η εγγύηση, η εγγυοδοσία.

καπατζιτά, *καπατζητά, καπατζιτάς, γκαπατζιτά*· γρ. *καπατζιτά* < capacità = η χωρητικότητα, η ικανότητα, η επιτηδειότητα, η αξιοσύνη, η δεξιότητα, η εξυπνάδα, η ευφυία, τα προσόντα, η ικανότητα (προς δικαιοπραξία).

καπιτάλ· βλ. επόμενο.

καπιτάλε, *καπιτάλ, καβιδάλε, καβιδάλ, καβιδαλιού, καβιτάλ* < cavedal και capital (β) / capitale = το χρηματικό κεφάλαιο.

καπιτάν < capitanio και capitan (β) / capitano = ο λοχαγός, ο αρχηγός.

κάπο· βλ. κάπος*.

καπόνι*, *καπόνια* < capone = ο κεφάλας, ο πεισματάρης, ο ισχυρογνώμων, ο ξεροκέφαλος, είδος παλάγκου με μεγάλο γάντζο για το ανέβασμα της άγκυρας, το παλάγκο για το καπονάρισμα.

κάπος*, *κάπο, κάπου* < capo = ο αρχηγός, ο ηγέτης, ο επικεφαλής, η κεφαλή, το μυαλό, ο νους, το άκρο, η αρχή, το τέλος, η λήξη, η κατάληξη, το τμήμα, το σημείο, το ακρωτήριο.

καράτερε*, *καρατέρι*· γρ. *καράτερε, καράτερα* < caratere (β) / carattere = ο χαρακτήρας, το γράμμα του αλφαβήτου, ο τρόπος γραφής, η γραφή, τα χαρακτηριστικά.

κάρο· βλ. κάζο.

κάρτα, *κάρτες* < carta = ο χάρτης, το χαρτί, το φύλλο, η σελίδα, το έγγραφο, το ντοκουμέντο, τα χαρτιά.

κάσα < cassa = το κιβώτιο, η κάσα, η κασέλα, το σεντούκι, το ταμείο.

καταλογάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

καταλογάρω*, *καταλογάδα* (μτχ. ουδ.) < catalogar (β) / catalogare = καταχωρίζω σε κατάλογο, τοποθετώ σε σειρά, εγγράφω, εκθέτω, απαριθμώ.

κάτζελο· βλ. καντζέλο.

κβεστιόν < questione = το ερώτημα, το πρόβλημα, το ζήτημα, το θέμα, η συζήτηση, η διαφορά, ο διαπληκτισμός, η λογομαχία, η φιλονικία, η έριδα, το μάλωμα· πρβλ. την κβεστιόν· γρ. ιν κβεστιόν < in questione = εν λόγω, υπό συζήτηση.

κενεράλ· βλ. τζενεράλ*.

κιάρος*, *κιάρω*· γρ. *κιάρο* < chiaro = φωτεινός, λαμπρός, ξάστερος, αίθριος, ανοιχτός, διαυγής, διαφανής, καθαρός, ειλικρινής, τίμιος, σκέτος, σαφής, εύληπτος, κατανοητός, ένδοξος, περιφανής.

κιγκιστήρω*· βλ. ακουιστάρω*.

κιντινάρι, *κιντινάρια* < centener (β) / centinaio = η εκατοντάδα.

κλαούζουλα, *κλαουζούλα* < clausola = η ρήτρα, ο όρος συμβολαίου.

κοδιτζιόν*· βλ. κοντιτζιόν.

κολάρος < colaro (β) / collare = περιλαίμιο, περιτραχήλιο.

κολέας*· βλ. επόμενο.

κολέγας*, *κολλέγα, γκολέγα, κολέα* (αιτ.)· γρ. *κολέγα* < collega = ο συνάδελφος, ο συνεργάτης.

κολέγιο*, *κολεγήου* < colegio (β) / collegio = ο σύλλογος, το σώμα, το συμβούλιο, το κολλέγιο, το οικοτροφείο.

κολορίτος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

κολορίρω*, *κολορίτα* (μτχ.) < colorire = χρωματίζω, βάφω, ζωγραφίζω, περιγράφω ζωηρά.

κομεντάρω*, *να κομεντέρη*· γρ. *να κομεντάρει* < commentare = σχολιάζω,

ερμηνεύω, υπομνηματίζω, κάνω ερμηνευτικά σημειώματα, κρίνω, εκφέρω κρίση, γνώμη.

κομεντέρω*· βλ. προηγούμενο.

κομεσάριος· βλ. κομισάριος.

κομεσάρος*· βλ. επόμενο.

κομισάριος, *κομεσάριος, κομεσάριοι, κομεσάροι, κομισσαρίων, κομεσαρίους* < commissario -a ο επίτροπος, το μέλος μιας επιτροπής, ο κομισάριος.

κομισιόν, *κουμέσιος*· γρ. *κουμεσιός* (γεν.) < comission (β) / commissione = η εντολή, η παραγγελία, οι προμήθειες, τα ψώνια, η επιτροπή.

κομίσο < comesso (β) = είδος πουκαμίσου.

κόμοδος*, *κόμοδον, κόμμοδο, κόμμοδον* < comodo -a = άνετος, αναπαυτικός, ευρύχωρος, βολικός, κατάλληλος, εύκολος, εύπορος, απερίσπαστος· πρβλ. comodo (ουσιαστ.) = η ησυχία, η άνεση, η ευκολία, η ευκαιρία.

κομμόνα και κομμούνα· βλ. επόμενο.

κομούνα*, *κομμούνα, κουμούνα, κομμόνα* < comun (β) / comune = κοινός, συνήθης, γενικός, συνηθισμένος, η κοινότητα, το κοινόν, η πολιτεία της Βενετίας.

κομπανία < compagnia = η συντροφιά, η παρέα, ο όμιλος, η ομήγυρη, ο λόχος, η εταιρεία, η αδελφότητα, το θρησκευτικό τάγμα, ο θίασος, η συντεχνία.

κομπαρατζιόν*, *κομπαρατζιό* < comparazione = η σύγκριση, η παραβολή.

κομπαρίρω*, *να κομπαρίρι* < comparire = εμφανίζομαι, παρουσιάζομαι, παρίσταμαι, κυκλοφορώ, φαίνομαι, διακρίνομαι, εξέχω, ξεχωρίζω.

κομπαρτίδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

κομπαρτίρω*, *κομπαρτίδα* (μτχ.) < compartire = διαιρώ, διανέμω, μοιράζω, κατανέμω.

κομπάρτον < comparto = ο τομέας, η περιοχή, η διανομή, το μοίρασμα, η διάταξη, η διευθέτηση.

κομπετέρω*, *να κομπετίρη*· γρ. να *κομπετέρει* < competere = αμιλλώμαι, ανταγωνίζομαι, αναμετρώμαι, είμαι της αρμοδιότητας, ανήκω, αρμόζω, φιλονικώ.

κομπετίρω*· βλ. προηγούμενο.

κόμπρα < compra = η αγορά, η πράξη του αγοράζειν.

κομπρέζος*, *κονπρέζος, κομπρέζα, κονπρέζα, κομπρέζο, κονπρέζο, κομπρίζο*· γρ. *κομπρέζο, κομπρέζες, κομπρέζα* (ουδ. πληθ.), *κομπρίζα*· γρ. *κομπρέζα* < μτχ. παρακ. compreso -a, του ρ. comprendere = περιλαμβάνω, περιέχω, περικλείω, καταλαβαίνω, εννοώ, αντιλαμβάνομαι,

κατανοώ, κυριεύω, γεμίζω, βλέπω με συγκατάβαση.

κομπρίζος*· βλ. κομπρέζος*.

κομπρομεσάριος*, *κονπρομεσάριον* < compromissario = ο διαιτητής στον οποίο παραπέμπεται μια υπόθεση.

κομπρομέσο*, *κονπρομέσον, κοντρομέσο*· γρ. *κομπρομέσο* < compromesso = ο συμβιβασμός, η υποχώρηση, το συνυποσχετικό.

κον μπενεφίτζιο < con beneficio = με ευεργέτημα, με κέρδος, με όφελος· πρβλ. μπενεφίτζιο.

κονβενίρω*, *να κονβενίρι, εκονβενίρησε* < convegnir (β) / convenire = συνέρχομαι, συγκεντρώνομαι, συντρέχω, συμβάλλω, συρρέω, συναινώ, συμφωνώ, συγκατίθεμαι, αρμόζω, είμαι κατάλληλος, συμφέρω.

κονδιτζιόν· βλ. κοντιτζιόν*.

κονκερέρω*· βλ. κονκορέρω*.

κονκοράρω*· βλ.επόμενο.

κονκορδάρω*, *εκονκοράρανε*· γρ. *εκονκορδάρανε* < concordare = συμβιβάζω, ταιριάζω, συμφωνώ, ετοιμάζω, είμαι σύμφωνος, παραδέχομαι.

κονκορέρω*, *κονκορέρει, κονκορέρουνε, κονκορέροντας, κονκερέροντας*· γρ. *κονκορέροντας, εκονκορέρησε* < concorrere = συρρέω, συγκεντρώνομαι, συγκλίνω, συναντώμαι, συμβάλλω, παίρνω μέρος, συναγωνίζομαι, ανταγωνίζομαι, τάσσομαι, συμφωνώ.

κονπρέζος· βλ. κομπρέζος*.

κονπρομεσάριος*· βλ. κομπρομεσάριος*.

κονσεγβίδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

κονσεγβίρω*, *να κονσεγβίρη, έχει κονσέγβιδα*· γρ. *έχει κονσεγβίδα* < conseguir (β) / conseguire = επιτυγχάνω, πραγματοποιώ, επακολουθώ, προκύπτω.

κονσένια, *κονσένιας, κονσενίας, κονσενιά*· γρ. *κονσένια* < consegna = η παράδοση, η εγχείριση, η παρακαταθήκη, η φύλαξη, η διαταγή, η εντολή.

κονσενιάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

κονσενιάρω, *κονσενιάρο*· γρ. *κονσενιάρω, κονσενιάρει, κονσενιάρουν, να κονσενιάρη, να κονσενιάραμε, να κονσενιάρουν* και *κονσενιάρουνε, κονσενιάροντας, εκονσενιάρησα, εκονσενιάρησε, έχοντας κονσενιάδο* < consegnar (β) / consegnare = παραδίδω, εγχειρίζω, τιμωρώ με περιορισμό, απαγορεύω την έξοδο, διατάσσω ετοιμότητα, επιφυλακή.

κονσερβατζιόν < conservazione = η συντήρηση, η διατήρηση, οι συντηρητικοί.

κονσιδεράρω*, *να κονσιδεράρεται* < considerar (β) / considerare = εξετάζω, θεωρώ, παρατηρώ με προσοχή, υποθέτω, νομίζω, πιστεύω, προβλέπω, αντιμετωπίζω, υπολήπτομαι, εκτιμώ, προσέχω.

κονσίλιουμ*, *κονσίλιι* < consilium (λατ.) = βουλή, συμβούλιο, συνέδριο, σύλλογος, γνώμη, προαίρεση, ευβουλία, φρόνηση, σύνεση, συμβουλή· πρβλ. ιν φόρμα κονσίλιι < in forma consilii = με μορφή συμβουλίου, κατά τύπο συνόδου.

κονσορτίβος, *κονσορτίβο* (ουδ.) < consortivo -a = ο συνεταιρικός, κοινόχρηστος.

κονστιτουίρω*, *κονστιτουίρεται* < costituire = συνιστώ, συγκροτώ, διοργανώνω, εξετάζω.

κοντάρω*, *γκοντάρουνε*· γρ. *κοντάρουνε κοντουρούν* και *κοντουρούνε*· γρ. *κοντάρουνε* < contar (β) / contare = μετρώ, λογαριάζω, εκτιμώ, υπολογίζω, σκοπεύω, προτίθεμαι, αριθμώ, αφηγούμαι, αξίζω, βασίζομαι.

κοντενίρω*, *κοντενίρει, κοντενίρη* < contener και contegnir (β) / contenere = περιέχω, περιλαμβάνω, χωρώ, περιορίζω, καταστέλλω, συγκρατώ, σταματώ, ακινητοποιώ.

κοντενούτο < contenuto = το περιεχόμενο.

κονταντάρω*, *ποτεντάρουν*· γρ. *κονταντάρουν* < contentar (β) / contentare = ικανοποιώ, ευχαριστώ.

κονταντζιόν· βλ. κοντιτζιόν.

κοντέντος* και κουτέντος*, *κουτέντι*· γρ. *κουτέντοι* < contento = ικανοποιημένος, ευχαριστημένος, χαρούμενος, εύθυμος.

κοντζιανιτά*· βλ. αντζιανιτά*.

κοντιζιόν· βλ. κοντιτζιόν.

κοντίκελος*, *κοντίκολο* (αιτ.)· γρ. *κοντίκελος* < codicillo = προσθήκη διαθήκης, κωδίκελλος.

κοντίκολο· βλ. προηγούμενο.

κοντινοάρω*· βλ. επόμενο.

κοντινουάρω < *κοντινουάρει, να κοντινουάρη, να κοντινοάρη, να κοντινουάρουν* και *κοντινουάρουνε, κοντινουάροντας* < continuare = συνεχίζω, εξακολουθώ, συνεχίζομαι.

κοντιτζιόν και κοντιτσιόν, *κονταντζιόν, κοντηζηόν, γκοντιτζιόν, κοντίτζιο, κονδιτζιόν, κονδιτζιό, εκονδιτζιό*· γρ. *ε κονδιτζιό, κοντίτρον* και *γκαντιτζιόν*· γρ. *κοντιτζιόν, κοντιτζιόνες, κοδιτζιόνες* < condizion (β) / condizione = ο όρος, η συνθήκη, η κατάσταση, η κοινωνική θέση, το κοινωνικό ή οικονομικό επίπεδο, τα προσόντα, οι προϋποθέσεις.

κοντιτζιονάρω*, *κοντιτζιονάτα* < condizionare = καθορίζω, διευθετώ, θέτω υπό όρους, εξαρτώ.

κοντιτζιονάτος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το προηγούμενο.

κοντίτρον· βλ. κοντιτζιόν.

κοντιτσιόν· βλ. κοντιτζιόν.

κόντο, *κόντου* < conto = ο λογαριασμός, ο υπολογισμός, η εκτίμηση, η πρόβλεψη, ο σκοπός, η σημασία, η υπόληψη, το συμφέρον, το όφελος.

κοντουαλμέντε· βλ. ποντουαλμέντε.

κοντούρω*· βλ. κοντάρω*.

κόντρα < contra = κατά, εναντίον, ενάντια, απέναντι, εμπρός, μπροστά, έναντι, αντίκρυ. πρβλ. κόντρο.

κόντρα πιετζαρία· βλ. κοντραπιετζαρία.

κοντράδα και κοντράτα < contrada (β) = ο δρόμος κατοικημένης περιοχής, η οδός, η λεωφόρος, η συνοικία, ο τόπος, η περιοχή, η χώρα, η ενορία.

κοντραδέρω*· βλ. επόμενο.

κοντραδίρω*, *εκοντραδέρησαν*· γρ. *εκοντραδίρισαν* < contraddire = αντιλέγω, αμφισβητώ, καταρρίπτω, αντιτίθεμαι, είμαι σε αντίθεση, φιλονικώ.

κοντραδιετά· βλ. κοντραριετά*.

κοντραέριος*· βλ. κοντράριος*.

κοντραπιετζαρία < contra+piezaria (β) = η αντεγγύηση.

κοντραριετά*, *κοντραδιετά*· γρ. *κοντραριετά* < contrarietà = η εναντίωση, η αντιξοότητα, η αναποδιά, το εμπόδιο, η ατυχία, η κακοτυχία, η αποστροφή, η αντιπάθεια.

κοντράριος*, *κοντραέριοι*· γρ. *κοντράριοι* < contrario -a = αντίθετος, αντίξοος, ανάποδος, δυσμενής.

κοντραστάρω*, *κοντραστάρουνε, να κοντραστάρουν* < contrastare = εμποδίζω, αντιστέκομαι, ανθίσταμαι, φιλονικώ, ερίζω, καυγαδίζω, μαλώνω, αγωνίζομαι, παλεύω.

κοντράστο < contrasto = η αντίθεση, η φιλονικία, η έριδα, η λογομαχία, ο καυγάς, η διαφορά, η σύγκρουση ιδεών.

κοντράτα· βλ. κοντράδα· πρβλ. επόμενο.

κοντράτο, *κοντράτου, κοτράτου*· γρ. *κοντράτου, κοντράτα* (ουδ. πληθ.) < contrato (β) / contratto = η σύμβαση, η συμφωνία, το συμβόλαιο, το συμφωνητικό.

κοντριμπουίρω*, *κοντριμπουίρει, να κοντριμπουίρη, να κοντριμπουίρουν* < contribuire = συμβάλλω, συνεισφέρω.

κοντριμπουτζιόν, *κοντριμπουτζιό* < contribuzione = η συμβολή, η συνεισφορά, η εισφορά, ο φόρος.

κόντρο < contro = κατά, εναντίον, ενάντια, απέναντι, μπροστά, εμπρός, έναντι, αντίκρυ· πρβλ. κόντρα.

κοντρομέσο· βλ. κομπρομέσο.

κονφερμάρω*, *κονφερμάρει, κονφερμάροντας, εκονφερμάρησε, κονφερνάδα*· γρ. *κονφερμάδα, εκονφερμαρίστη, εκονφερμαρήστη* < con-

fermare = επιβεβαιώνω, αποδεικνύω, επικυρώνω, επισημοποιώ, κρατώ, διατηρώ, επιβάλλω, εγκρίνω, ισχυροποιώ.

κονφερνάρω*· βλ. προηγούμενο.

κονφινάντες*, *κοφινάντες*· γρ. *κονφινάντες* < confinante (ενεργ. μτχ. του ρ. confinar (β) / confinare) = παρακείμενος, συνορεύων, συνεχόμενος, όμορος.

κόπια, *κώτικα*· γρ. *κώπηα* (: κόπια), *παγκώτικα*· γρ. *την κώπηα* (: την κόπια) < copia = το αντίγραφο, το αντίτυπο, η αφθονία, το πλήθος, η μεγάλη ποσότητα.

κοπιάρω*, *εκοπιάρησα, κοπιάρησα, να κοπιάρεται, κοπιάτο* (μτχ.) < copiare = αντιγράφω, απομιμούμαι.

κοπιάτος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το προηγούμενο.

κοράμε < corame = το δέρμα, η βύρσα.

κορασπενσιόν· βλ. κορισπονσιόν.

κορέντε, *κορρέντε, κουρέντε, κουρέντι* < προέρχεται από τη μτχ. ενεστώτα του ρ. corer (β) / correre = τρέχω, σπεύδω, πλέω, ρέω, κυλώ, βιάζομαι, επείγομαι, περνώ, αρχίζω, ισχύω, κυκλοφορώ, διαδίδομαι, συμβαίνω, διατρέχω, διασχίζω, περνώ· corrente = τρέχουσα τιμή νομίσματος.

κορεσπονσιόν· βλ. κορισπονσιόν*.

κορεσποντάρω*· βλ. κορισποντέρω*.

κορεσποντέρω*· βλ. κορισποντέρω.

κορισπονσιόν*, *κορεσπονσιόν, κορρεσπονσιό, κορησποσιός* (γεν.) και *κορασπενσιόν*· γρ. *κορισπονσιόν* < corisponsion (β) = η πληρωμή, η εξώφληση, η καταβολή, η ικανοποίηση, η ανταπόκριση.

κορισποντέρω*, *κορισποντέρουν, κορρισποντέρουν, κορρεσποντέρουν, κορεσποντάρουν, κορρισποντέρου, να κορρισποντέρω, να κορρισποντέρη, να κορησποντέρη, να κορρεσποντέρη, να κορρεσποντάρη, να κορροσποντάρη*· γρ. *να κορισποντέρει, να κορροσποντέρη*· γρ. *να κορρισποντάρουν, κορρεσποντάρουνε, να κορροσποντάρουν*· γρ. *να κορρισποντέρουν, να κορρεσποντέρου, εκορισποντέρανε, εκοροσποντέρησε*· γρ. *εκορισποντέρησε, είχε κορρεσποντέρει, είχε κορρισποντάρει* < corisponder (β) / corrispondere = πληρώνω, καταβάλλω, αντιστοιχώ, ανταποκρίνομαι, ανταποδίδω, αλληλογραφώ, επικοινωνώ.

κορισποσιόν*· βλ. κορισπονσιόν.

κορρέντε· βλ. κορέντε.

κορρεσποντάρω*· βλ. κορισποντέρω*.

κορρεσποντέρω*· βλ. κορισποντέρω*.

κορρισπονσιόν*· βλ. κορισπονσιόν*.

κορρισποντάρω*· βλ. κορισποντέρω*.

κορρισποντέρω*· βλ. κορισποντέρω*.

κορροσποντάρω*· βλ. κορισποντέρω*.

κορροσποντέρω*· βλ. κορισποντέρω*.

κόρτος*, *κόρτο* < curto -a (β) / corto -a = κοντός, βραχύς, μικρός, σύντομος, ανεπαρκής, περιορισμένος.

κόστος και κόστο < costo = η τιμή, το τίμημα, το κόστος, η δαπάνη, η αξία.

κοτράτο*· βλ. κοντράτο*.

κουάδρος*, *κουάδρες, κουάρδες*· γρ. *κουάδρες* < quadro -a = τετράγωνος, τετραγωνικός, το πλαίσιο, το τετράγωνο, η περιγραφή, η εικόνα, η σκηνή, ο πίνακας, ο κατάλογος.

κουαλιτά*, *κουαλιτάς* < qualità = η ποιότητα, η ιδιότητα, το προσόν, η αρετή, η αξία, το προτέρημα, το είδος, η κοινωνική, επαγγελματική, επιστημονική ιδιότητα.

κουάρδος*· βλ. κουάδρος*.

κουβερτόριο < copertoio = σκέπασμα.

κουμέσεος· βλ. κουμέσιος.

κουμεσιόν*· βλ. κομισιόν.

κουμέσιος, *κουμέσεος*· γρ. *κουμέσιος* < commesso = ο εμποροϋπάλληλος, ο υπάλληλος, ο κατώτερος δημόσιος ή ιδιωτικός υπάλληλος. ο επίτροπος, ο πληρεξούσιος.

κουμούνα· βλ. κομούνα.

κουπλίγω*· βλ. σουπλίρω.

κουρέντε· βλ. κορέντε.

κουρσία*, *κουρσίαν, μουρσία*· γρ. *κουρσία* < corsia = διάδρομος, πέρασμα, το χαλί.

κούρτη, *κουρτή* και *κούρτε*· γρ. *κούρτη, κούρτης* (γεν.), *κούρτες* < corte = η αυλή, το παλάτι, τα ανάκτορα, οι αυλικοί, το δικαστήριο.

κουτέντος*· βλ. κοντέντος*.

κοφινάντες· βλ. κονφινάντες*.

κρεδατράτζε· βλ. κρεδιτρίτζε*.

κρεδετόρος*· βλ. κρεδιτόρος.

κρέδιτο, *κρέδητο, κρεδιτό, κριδέτο*· γρ. *κρέδιτο, κρέδιτου, κρέδιτα* (ουδ. πληθ.), < credito = η πίστη, το δάνειο, η απαίτηση, η πίστωση, το τραπεζικό ίδρυμα, η τράπεζα.

κρεδιτόρος, *κρεδιτόρου, κρεδιτόροι, πρεδιτόροι* και *κρεδετόροι*· γρ. *κρεδιτόροι, κρεδητόρος, κριδιτόρος* γρ. *κρεδιτόρος* < creditore = ο πιστωτής, ο δανειστής.

κρεδιτρίτζε*, *κρεδατράτζε*· γρ. *κρεδιτρίτζε* < creditrice = θηλυκό του creditore; βλ. προηγούμενο.

κρεσέντο* κρεσέτο· γρ. *κρεσέντο* < crescendo = η αύξηση.

κρεσέρω*, *κρεσέρουν* < cresser (β) / crescere = αυξάνω, μεγαλώνω, αναπτύσσομαι, ανατρέφομαι, γεμίζω, προοδεύω, κερδίζω, ανεβαίνω.
κρεσέτο· βλ. κρεσέντο*.
κριδέτο· βλ. κρέδιτο.
κριδιτόρος· βλ. κρεδιτόρος.
κριμεναλμέντε· βλ. επόμενο.
κριμιναλμέντε, *κριμεναλμέντε· γρ. κριμιναλμέντε* < criminalmente, επίρρημα από το επίθετο criminale = ποινικός, εγκληματικός, εγκληματολογικός.
κώτικα· βλ. κόπια.

Λ

λαβαράντι· γρ. λαβοράντι· βλ. γιους λαβοράντι.
λαβοράδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.
λαβοράρω*, *λαβοράδο, λαβοράδα* < laorar (β) / lavorare = εργάζομαι, δουλεύω, λειτουργώ, έχω πελατεία, κλείνω δουλειές, ενεργώ, μηχανορραφώ, επεξεργάζομαι, κατεργάζομαι, καλλιεργώ, φτιάχνω, κατασκευάζω.
λαγοδάρω*· βλ. λαουδάρω*.
λαγουδάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το ρ. λαουδάρω* και λαγουδάρω*· βλ. παρακάτω.
λαγουδαδούρα, θηλ. του λαγουδαδούρος*· βλ. λαουδαδούρος*.
λαγουδαδούρος*· βλ λαουδαδούρος*.
λαγουδάρω*· βλ. λαουδάρω*.
λαγουδέδουρος*· βλ. λαουδαδούρος*.
λαμπάντε, *λαπάντε· γρ. λαμπάντε* < lampante = λαμπρός, στιλπνός, απαστράπτων, έκδηλος, προφανής, σαφής, φωτιστικός (για λάμπα, για κανδήλα).
λαουδαδέρω*· βλ. λαουδάρω*.
λαουδαδούρος* και λαγουδαδούρος*, *λαγουδαδούρα* (ονομαστ. θηλ.), *λαουδαδούρο, λαγουδαδούρο, λαουδαδούρη· γρ. λαουδαδούροι, λαγουδέδουρο· γρ. λαγουδαδούρο* < laudatore = εγκωμιαστικός, επαινετικός.
λαουδάρω* και λαγουδάρω*, *λαουδάρει, λαουδαδέρου· γρ. λαουδάρουν, λαουδάρουν, λαουδάροντας, ελαουδάρισε, λαγουδάρει, λαγουδάρη, λαγουδάρουνε, λαγοδάρουνε, λαγουδάροντας, λαγουδάροτας· γρ. λαγουδάροντας, λαγουδάδες* < laudar και lodar (β) < laudare = εξυμνώ, επαινώ, εγκρίνω, επικυρώνω.
λαπάντε· βλ. λαμπάντε.
λατεζίνο < latesin (β) = γαλάζιο.

λεβάντε, *λεβάτε*· γρ. *λεβάντε, λεβάντεν* < levante = η ανατολή, ο ανατολικός άνεμος, ανατέλλων, ο λεβάντες· πρβλ. περ λεβάντε = στα ανατολικά.

λεγατάριος*, *λεγατάρια* (θηλ.), *λεγατάριους* < legatario -a = ο κληροδόχος.

λεγάτο, *λεγάτου, λεγάτων* < legato = το κληροδότημα, κληροδοσία.

λενιάμε < legname = η ξυλεία, ο έμπορος ξυλείας, τα ξύλα.

λεσετζάρω*· βλ. λιτσεντζάρω*.

λέτερα < letera (β) / lettera = το γράμμα, η επιστολή, το τυπογραφικό στοιχείο, το γράψιμο, η επιγραφή, το έγγραφο· πρβλ. λέτερα δε κάμπιο = η συναλλαγματική.

λιεπετζιάρω*· βλ. λιτσεντζάρω*.

λικβιδάρω*· βλ. λικουιδάρω*.

λικουδάρω*· βλ. επόμενο.

λικουιδάρω* και λικβιδάρω*, *λικβιδάρουν, ελικβιδάρανε, ελικουιδάρανε, ληκουδάροντας*· γρ. *λικουϊδάροντας* < liquidare = εκκαθαρίζω, πληρώνω, ξεπουλάω, πουλάω σε χαμηλή τιμή, ρευστοποιώ, διαλύω, σκοτώνω.

λιμιτάρω*, *ελιμιτάρανε* < limitar (β) / limitare = ορίζω, περιορίζω, προσδιορίζω, καθορίζω, μειώνω.

λίμπερος, *λίμπρος*· γρ. *λίμπερος, λίμπεροι, λίμπερο, λίμπερα* (ουδ. πληθ.) < libero -a = ελεύθερος, αυτεξούσιος, ανεξάρτητος, αυτόνομος, άγαμος, τολμηρός.

λίμπρο, *λήμπρο* < libro = το βιβλίο, η Βίβλος.

λίμπρος*· βλ. λίμπερος.

λίνια < linea = η γραμμή· πρβλ. ligna (β) = η ίσαλος γραμμή του πλοίου.

λισεντζάδος* και λισεντζιάδος· βλ. λιτσεντζάδος*.

λισεντζάρω* και λισεντζιάρω*· βλ. λιτσεντζάρω*.

λισέντζια· βλ. και λιτσέντζα*.

λιτζαντζάρω* και λιτζεντζιάρω*· βλ. λισεντζάρω.

λιτσέντζα*, *λισέντζια*· γρ. *λιτσέντζα* < licenza = άδεια, η άδεια απουσίας, το παρεχόμενο δικαίωμα, το απολυτήριο, το πτυχίο, το δίπλωμα, η αποπομπή, η απόλυση, η καταγγελία, η υπερβολική ελευθερία, το υπερβολικό θάρρος, η αποχαλίνωση, η ασυδοσία.

λιτσεντζάδος* μτχ. παρακ. του ρ. απο το οποίο προέρχεται το επόμενο.

λιτσεντζάρω*, *λιτζεντζάρει, λιτζεντζιάρει, λιτζετζάρει, λισεντζάρει, λισεντζιάρει, λισεντζιάρη, λησεντζιάρει, λησεντζάρη, λυσεντζάρι, λυσετζάρη, λησεντζηάρη, λισετζιάρει*· γρ. *λισεντζάρει, λητσεντζάροντας, λητζεντζηάροντας, λησεντζάροντας, λησεντζάροντες, λησεντζηάροντας, λισεντζάρουν, λισεντζάρουνε, λισεντζιάρουν, λισεντζιάρουνε, λισε-*

τζιάρουνε, λυσεντζιάρεται, ελισεντζιάρησε, ελισεντζιάρα(ν), ελισεντζιαρίστηκε, ελισεντζιαριστήκανε, να είναι λισεντζιάδα, να είναι λυσεντζιάδοι < licenziar (β) / licenziare = προπέμπτω, ξεπροβοδίζω, ξεβγάζω, απολύω, διώχνω, αποπέμπω, απονέμω, ανακηρύσσω απόφοιτο, χορηγώ απολυτήριο.

λίτρα, *λήτρες, λίτραις* < litra = η λίτρα (μονάδα βάρους).

λουμπαρδέρης < bombardier (β) / bombardiere = ο πυροβολητής της βομβάρδας, ο βομβαρδιστής.

Μ

μα < ma = αλλά.

μαγίστρος*· βλ. μαΐστρος.

μαΐστρος, *μαΐστρο, μαγίστρον* < maistro, maestro (β) / maistro = ο βορειοδυτικός άνεμος.

μαϊνστιπουρίζομαι*· βλ. μαντζιπάρω*.

μακαντζά· βλ. μανκάντζα*.

μαλεφίτζιο*, *μαλιφίτζιο*· γρ. *μαλεφίτζιο* < malefizio (β) / maleficio = κακουργία, έγκλημα, ζημία.

μαλιφίτζιο· βλ. προηγούμενο.

μανιταντζιό και μανιτεντζιό· βλ. μανουτεντζιόν.

μανκάντζα*, *μανκάτζα* και *μακαντζά*· γρ. *μανκάντζα* < mancanza = έλλειψη, η σπανιότητα, η ανεπάρκεια, το σφάλμα, το φταίξιμο, το λάθος, η ατέλεια, το ελάττωμα, η παράλειψη, η λιποθυμία.

μανκάρω*, *μανκάροντας, είχε μανκάρου* < mancar (β) / mancare = λείπω, σπανίζω, στερούμαι, σβήνω, λιποθυμώ, ελαττώνομαι, φθίνω, λειώνω, παύω, τελειώνω, πεθαίνω, είμαι μακριά, απουσιάζω, παραλείπω, αθετώ, παραβαίνω, σφάλλω, αποτυχαίνω, χάνω.

μανκάτζα· βλ. μανκάντζα*.

μανοάλι*, μανογάλι* και μανουάλι*, *μονογάλια*· γρ. *μανογάλια* / μανουάλια < manoal (β) / mannovale = το χειροποίητο, το μανουάλι.

μανογάλι*· βλ. προηγούμενο.

μανουάλι· βλ. μανοάλι.

μανουτεντζιόν, *μανουτεντζιό, μανιταντζιό* και *μανιτεντζιό*· γρ. *μανουτεντζιόν* < manutenzion (β) / manutenzione = η συντήρηση, η διατήρηση.

μανοτεντόρος· βλ. επόμενο.

μανουτεντόρος, *μανοτεντόρος* < manutentore = ο συντηρητής, ο ασχολούμενος με τη συντήρηση· πρβλ. επόμενο.

μανουτεντρίτζε*, *μανουτεντρίτζη*· γρ. *μανουρεντρίτζε* < manutentrice:

θηλ. του manutentore = η συντηρήτρια, η ασχολούμενη με τη συντήρηση· πρβλ. προηγούμενο.

μανουτεντρίτζη· βλ. προηγούμενο.

μαντάτο, *μαντάτα* < mandato = η εντολή, η παραγγελία, το ένταλμα, η αποστολή, η εξουσιοδότηση.

μαντελότο < mantelletto = η μικρή μπέρτα, ο μικρός μανδύας.

μαντενέρω* και μαντενίρω*, *μαντενίρου(ν), να μαντενίρη, να μαντενίρει, να μαντενέρι, να μαντενιέρη, να μαντηνήρη, να μαντινίρει, να μαντινίρη, να μοντενίρη* και *να μοντέρνει* γρ. *να μαντενίρει, να ματενίρουν, να μαντενίρουνε, να μαντενίρου(ν), να μαντινιέρουν, να μαντενέρουν, μαντενέροντας, να μαντενίρεται, να μαντενέρεται* < mantegnir (β) / mantenere = διατηρώ, κρατώ, ικανοποιώ, διατρέφω, συντηρώ, τρέφω, διευθύνω, κυβερνώ, προστατεύω, υπερασπίζομαι, υποστηρίζω, επιβεβαιώνω, τηρώ, κρατώ.

μαντενιέρω*· βλ. μαντενέρω*.

μαντενίρω*· βλ. μαντενέρω*.

μαντενιτόρος, *μαντινιτόρος*· γρ. *μαντενιτόρος* < mantenitore = ο τηρητής (της τάξεως, της ειρήνης, του λόγου, της υποσχέσεως).

μαντζιπάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

μαντζιπάρω*, *μαϊνστιπουρίστηκε*· γρ. *μαντζιπαρίστηκε, έχει μαντζιτιπάδο*· γρ. *έχει μαντζιπάδο, μαντιτζιπάδος*· γρ. *μαντζιπάδος, μαντζιπάδοι* < mancipar (β) = χειραφετώ, απελευθερώνω· πρβλ. και εμαντζιπάρω.

μαντζιπατζιόν, *μαντζιπατζιό, μαντιτζιπατζιόν*· γρ. *μαντζιπατζιόν* < mancipazion (β) = η απελευθέρωση, η χειραφέτηση· βλ. και εμαντζιπατζιπατζιόν.

μαντινιέρω*· βλ. μαντενέρω*.

μαντινίρω*· βλ. μαντενέρω*.

μαντινιτόρος· βλ. μαντενιτόρος.

μαντιτζιπάδος· βλ. μαντζιπάδος* και μαντζιπάρω*.

μαντιτζιπατζιόν*· βλ. μαντζιπατζιόν.

μάρε, *μάρες* και *μάρε* (γεν.) < mare (β) / madre = η μητέρα.

μαρίτιμος*, *μαρίτιμο* < marittimo -a = θαλάσσιος, θαλασσινός· πρβλ. ρίζικο μαρίτιμο.

μαρτζιλιάνα, *πορτζιλιάνα*· γρ. *μαρτζιλιάνα* < marciliana (είδος εμπορικού πλοίου).

ματαράτζο*, *ματαράτζη*· γρ. *ματαράτζο* < materasso = το στρώμα, η στρωμνή.

ματαρεγκιστράρω* < ματα+registrare = ξαναεγγράφω, ξαναρυθμίζω, ξανακανονίζω, ξανακαταχωρίζω· πρβλ. ρεγκιστράρω.

ματεριάλε και ματεριάλι < material (β) / materiale = υλικός, ογκώδης,

βαρύς, το υλικό, η αναγκαία ύλη, τα υλικά, τα όργανα.

ματεριάλι· βλ. προηγούμενο.

ματζέτα*, *ματζέτες* < mazzeta (β) / matassetta ή matassina = το κουβαράκι, το ματσάκι.

ματρομεσιόν· βλ. ιντρομεσιόν.

μεγιουραμέντε· βλ. μιλιοραμέντο*.

μεγιουραμέντο*· βλ. μιλιοραμέντο*.

μελιοραμέντο*· βλ. μιλιοραμέντο.

μελιουραμέντο*· βλ. μιλιοραμέντο.

μελουραμέντε· Βλ. μιλιοραμέντο*.

μεντζαγέτο· βλ. μετζαγέτο*.

μερετό*· βλ. μέριτο.

μερίζα· βλ. μέριτο*.

μέριτο*, *μεριτά, μερετά* και *μερίζα*· γρ. *μέριτα* (πληθ.) < merito = η αρετή, το προτέρημα, η αξία, η εκτίμηση, η σπουδαιότητα, η ανταμοιβή, το βραβείο, η διάκριση.

μερλάδος*, *μερλάδα* < merlato -a = οχυρωμένος χώρος με επάλξεις, αυτό που έχει δαντέλα.

μερλέτο < merletto = η μικρή έπαλξη, η δαντέλα.

μέρλο*, *μέρλου, μερλό*· γρ. *μέρλο, μερλά*· γρ. *μέρλα* < merlo (β) = δαντέλα.

μεσάλι*, *μεσάλια, μεσαλία*· γρ. *μεσάλια* < messale = το λειτουργικό βιβλίο, το τραπεζομάντηλο.

μεσαρία < massaria και masseria (β) / masseria = το εκτεταμένο αγρόκτημα με κτίρια και υπηρεσίες.

μετζαγέτο < mezaeto (β) = μεσοπάτωμα.

μετράτζο*, *μετράτζα* < metraggio = η μέτρηση, το μήκος σε μέτρα, το μέτρημα.

μιγιοραμέντο και μιγιορουμέντο· βλ. επόμενο.

μιλιοραμέντο* και μελιοραμέντο*, *μιλιοραμέντα, μιγιοραμέντα, μιγιορουμέντα, μελιουραμέντα, μεγιουραμέντα, μελιουραμέντε, μελουραμέντε* και *μεγιουραμέντε*· γρ. *μελιοραμέντο* < miglioramento, meglioramento και megioramento (β) / miglioramento = η βελτίωση, η πρόοδος, η καλυτέρευση.

μιλιοράρω*, *να μιλιοράρουν* < megiorar και miorar (β) / migliorare, megliorare = βελτιώνω, καλυτερεύω, λιπαίνω.

μινουίρω*, *μινουίρουνε* < minuire = μειώνω, ελαττώνω.

μισέρ < missier, messer (β) / messere = ο κύριος.

μοδέρνος*, *μοδέρνα* < moderno -a = νέος, σύγχρονος, νεότερος, σημερινός.

μόδος*, *μόδο* (αιτ.) < modo = ο τρόπος, το μέσο, η μέθοδος, η ευκαιρία, η συμπεριφορά, ο κανόνας, το μέτρο, το όριο.

μόδουλα*, *μόδουλας* (γεν.) < modula = το υπόδειγμα, ο τύπος, ο κανόνας, ο τρόπος.

μολιφικάρω*, *εμολιφικάρησε* < mollificare = μαλακώνω, κάνω κάτι μαλακό, γλυκαίνω.

μόμπιλε, *μόμβιλε, μόμπιλο* < mobile = κινητός, κινούμενος, ευκίνητος, άστατος, ασταθής, ευμετάβλητος, το έπιπλο.

μομπίλια*, *μομπίλιας* < mobiglie και mobilie (πληθ.) (β) / mobilia = τα έπιπλα, η επίπλωση.

μομπιλιτάρω*, *μομπιλιτάρει* < mobilitare = κινητοποιώ, επιστρατεύω, θέτω σε κίνηση.

μόμπιλο· βλ. μόμπιλε.

μονέδα < moneda, monea (β) / moneta = το νόμισμα, τα χρήματα, το χρήμα, το μετρητό, τα ψιλά.

μονιφικάρω*· βλ. μπονιφικάρω*.

μόνο στάντε· βλ. νονοστάντε.

μονογάλι*· βλ. μανοάλι*.

μοντάρω*, *μοντάρουνε* < montar (β) / montare = ανέρχομαι, ανεβαίνω, ιππεύω, αυξάνω, μεγαλώνω, αξίζω, έχω σημασία, συναρμολογώ, στήνω, ορθώνω, επιπλώνω, εξογκώνω, φουσκώνω, οχεύω, βατεύω, δένω, περιπλέω, παρακάμπτω.

μοντενίρω*· βλ. μαντενέρω*.

μοντέρνω*· βλ. μαντενέρω*.

μόρε βένετο < more veneto (λατ.) = κατά το βενετικό έθος, σύμφωνα με το βενετικό σύστημα χρονολόγησης, δηλ. κατά το βενετικό ημερολόγιο.

μόστρα < mostra = η έκθεση, η επίδειξη, η εμφάνιση, η παρουσία, η προσποίηση, η προθήκη, η παράταξη στρατού για επιθεώρηση.

μουρσία· βλ. κουρσία*.

μουσουλένιος*, *μουσουλένια* (ουδ. πληθ.) < ο αποτελούμενος από το βαμβακερό ύφασμα mussolo, mussolino και mussolina (β) / mussolina (= μουσελίνα).

μπαλένα < balena = η φάλαινα, το κόκκαλο φάλαινας.

μπάμπος < babo (β) = ο παππούς· babbo (ι) = ο μπαμπάς.

μπαντίρω*, *μπάντος· γρ. μπαντίτος* < bandizar (β) / bandire = προκηρύσσω, επικηρύσσω, διαλαλώ, αναγγέλω, εξορίζω, εκτοπίζω, αποφεύγω, βάζω κατά μέρος.

μπαντίτος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το προηγούμενο.

μπάντο < bando = η αναγγελία, η προκήρυξη, η διακήρυξη, το διάταγμα,

η διαταγή, η καταδίκη, η εξορία.

μπάντος· γρ. μπαντίτος*· βλ. μπαντίρω.

μπαρκάρω*, *είχε μπαρκαριστεί* < imbarcar (β) / imbarcare και imbarcarsi = επιβιβάζω, φορτώνω, επιβιβάζομαι, δεσμεύομαι, μπλέκομαι.

μπαροκάδο· βλ. μπροκάδος.

μπάρτε· βλ. πάρτε.

μπαστιμέντο < bastimento = το πλοίο, το σκάφος, η ποσότητα του φορτίου, το φορτίο ενός πλοίου.

μπατέρω*, *μπατέροντας, μπατέρομαι* < bater (β) / battere = χτυπώ, πλήττω, διατρέχω, περνώ, συχνάζω, γυρίζω, νικώ, καταβάλλω, ξεπερνώ, κυριαρχώ, δεσπόζω, πέφτω, πάλλομαι, πειράζω, ερεθίζω, ηχώ, σημαίνω, επιμένω.

μπατζαρίζομαι*· βλ. ιμπατζαρίζομαι*.

μπενεφιτζιάρω*, *μπενιφιτζιάρει*· γρ. *μπενεφιτζιάρει* < beneficiare = ευεργετώ, παρέχω, βοήθεια, βοηθώ, ωφελούμαι, ευεργετούμαι.

μπενεφίτζιο*, *μπενεφίτζιον, μπενεφήτζηο, μπενεφιτζιό, μπονιφιτζιό*· γρ. *μπενεφίτζιο* < beneficio (β) / beneficio και benefizio = το ευεργέτημα, η ωφέλεια, το κέρδος, το όφελος· πρβλ. α μπενεφίτζιο και κον μπενεφίτζιο = προς όφελος.

μπενιφικάρω*· βλ. μπονιφικάρω*.

μπενιφιτζιάρω*· βλ. μπενεφιτζιάρω*.

μπιανκαρία*, *μπιανκαρίαν, μπιανκαριάν*· γρ. *μπιανκαρίαν* < biancaria (β) / biancheria = τα ασπρόρουχα, τα εσώρουχα, τα ρούχα.

μπιέντζος· βλ. πιέτζος.

μπιέτζα· βλ. πιέτζος.

μπιετζαρία· βλ. πιετζαρία.

μπιέτζος· βλ. πιέτζος.

μπόκολα*, *μπόκολες* < buccola και boccola = το σκουλαρίκι, η μπούκλα των μαλλιών, διακοσμητική κεφαλή πόρπης ή καρφίτσας.

μπιλιέτο*, *μπιλιέτου* < bilieto (β) / biglietto = το σύντομο γράμμα, το σημείωμα, η κάρτα, καρτούλα, εισιτήριο.

μπόλο < bolo (β) / bollo = η σφραγίδα, η βούλα, το χαρτόσημο, το γραμματόσημο, το στίγμα, το σημάδι.

μπονιφικάρω*, *μπονιφικάρει, μπονιφικάρουν, μπονιφικάρουνε, να μπονιφικάρη, μπονιφικάροντας, μπενιφικάρουν*· γρ. *μπονιφικάρουν, να μονιφικάρη*· γρ. *να μπονιφικάρει, μπονιφικάρινε*· γρ. *μπονιφικάρανε, εμπονιφικάρισε* < bonificare = βελτιώνω, αξιοποιώ έκταση, αποξηραίνω έκταση, εξυγιαίνω, εκκαθαρίζω, καλυτερεύω.

μπονιφικατζιόν*, *μπονιφικατζιόνες* < bonificazione = η βελτίωση, η αξιοποίηση έκτασης, η αποξήρανση έκτασης, η εξυγίανση, η εκκαθάριση.

μπονιφιτζιό· βλ. μπενεφίτζιο.
μπόνος*, *μπόνα* (ουδ. πληθ.) < bon (β) / buono -a = ο καλός, αγαθός, κατάλληλος, άξιος.
μπόντο· βλ. πόντος.
μποτουαλιτά· βλ. ποντουαλιτά.
μπουκουνέτο*, *μπουκουνέτου*· υποκοριστικό του επόμενου.
μπουκούνι, *πουκούνι*· γρ. *μπουκούνι*, πουκούνια· γρ. *μπουκούνια* < bocon (β) / boccone = η μπουκιά, η χαψιά, το φαγητό, το γεύμα, η τροφή, η φόλα, το δόλωμα, το κομμάτι.
μπουλετί*, *μπουλέτι*· γρ. *μπουλετί, μπουλετιού, μπουλετιά* (ουδ. πληθ.) < boletin (β) / bullettino και bollettino = το δελτίο, το αποδεικτικό, η απόδειξη, το σημείωμα.
μπούμπλικο· βλ. πούμπλικο.
μπούστο < busto = ο μπούστος, ο κόρμος, η προτομη, ο κορσές, το μπούστο.
μπράτζο*, *μπράτζα* (ουδ. πληθ.) < brazzo (β) / braccio και πληθ. brazza (β) / braccia = ο βραχίονας, το μπράτσο, το χέρι, η δύναμη, η εξουσία, η οργιά.
μπρατζολέτο*, *μπρατζολέτη*· γρ. *μπρατζολέτοι* < brazzaleto (β) / braccialetto = το βραχιόλι.
μπρεβιάριον < breviario = το ευχολόγιο, το προσευχητάριο, η σύνοψη, η επιτομή, η ανθολογία, η προφορική διαθήκη.
μπρεζεντάρω*· βλ. πρεζεντάρω*.
μπρετένσιο· βλ. πρετενσιόν.
μπριλάντε < brilante (β) / brillante = λαμπρός, στιλπνός, πνευματώδης, εξαίρετος, έξοχος, το διαμάντι, το μπριλάντι, το δαχτυλίδι με διαμάντι.
μπριτζιπάλ*· βλ. πριντζιπάλες.
μπροκάδος, *μπροκάδα, μπαροκάδο*· γρ. *μπροκάδο* < brocado (β) / broccato = μεταξωτό χρυσοκέντητο ή ασημοκέντητο ύφασμα, το μπροκάρ.
μπροτούρω*· βλ. προδούρω*.

Ν

νατουράλ < natural (β) / naturale = φυσικός, της φύσεως, ο εκ φύσεως, το φυσικό, το χαρακτήρας.
νεγάρω*, *νεγάρουν* < negar (β) / negare = αρνούμαι, αμφισβητώ, απαντώ αρνητικά, δεν ομολογώ, δεν επιτρέπω.
νέτος*, *νέτο, νετα* (ουδ. πληθ.) < neto (β) / netto = καθαρός, παστρικός, διαυγής, αγνός.
νησάλιτον· βλ. ινσόλιδουμ.

νισόλιτο· βλ. ινσόλιδουμ.

νισόλιτον· βλ. ινσόλιδουμ.

νοδάρικος, *νοδάρικη, νοδαρικό* < nodaro+ελληνική κατάληξη -ικος = συμβολαιογραφικός, του συμβολαιογράφου, νοταριακός.

νοδάρος, *νοδάρου, νοδάρω*· γρ. *νοδάρο* (αιτ.) < nodaro (β) / notaio και notaro = νοτάριος, συμβολαιογράφος.

νομινάρω*, *νομινάρει* < nominare = ονομάζω, δίνω όνομα, ονοματίζω, καλώ, μνημονεύω, αναφέρω, κατανομάζω, προτείνω, διορίζω.

νόμο στάντε· βλ. επόμενο.

νονοστάντε*, *μόνο στάντε* και *νόμο σταντε*· γρ. *νονοστάντε* < nonostante = παρά, αν και, μολονότι, εν τούτοις, ωστόσο.

νότα, *νότες* < nota = το σημείο, το σημάδι, η ένδειξη, η νότα, το φθογγόσημο, ο μουσικός φθόγγος, η σημείωση, το σχόλιο, η παρατήρηση.

νοταρεικάζα· βλ. νοταριτάρω*.

νοταριάλε < notarile = συμβολαιογραφικός· πρβλ. σκρίττο νοταριάλε = συμβολαιογραφικό έγγραφο.

νοταριτάδος* = ο καταχωρισμένος σε νοταριακό κατάστιχο· πρβλ. επόμενο.

νοταριτάρω*, *νοταριτάδα, νοταρεικάζα*· γρ. *νοταριτάδα* < ελλ. ρ. που παράγεται από το νοτάριος ή notaro = καταχωρίζω σε νοταριακό κατάστιχο μία πράξη π.χ. μια διαθήκη ώστε να έχει επίσημο χαρακτήρα.

νοτάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

νοτάρω*, *νοτάδο* < *notar (β) / notare = σημειώνω, καταγράφω, παρατηρώ, προσέχω, λέγω, εκφράζω, διατυπώνω, ξεκαθαρίζω, τονίζω.*

νοτιφικάδος < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.*

νοτιφικάρω, νοτιφικάδα, νοτηφηκάδα, νοτιφικάδο, νοτηφηκάδο* < notificare = κοινοποιώ, δηλοποιώ, γνωστοποιώ, αναγγέλλω, ανακοινώνω, κοινολογώ, δηλώνω.

ντακόρδο και δακόρδο, *δακόρδω* < d' accordo = σύμφωνοι! καλώς!· πρβλ. δακόρδος· βλ. και accordo = η συμφωνία, η σύμβαση, το σύμφωνο, η συνθήκη.

ντάνο*, *ντάνα* (ουδ. πληθ.) < dano (β) / danno = η ζημιά, η βλάβη, ο πόνος, η μεγάλη λύπη.

ντέμπιτο < debito = το χρέος, η οφειλή, το καθήκον, οφειλόμενος, προσήκων, πρέπων, δίκαιος, κανονικός, ανάλογος.

ντοναζιόν*, *ντοναζηόν* < donazione = η δωρεά, το δωρητήριο συμβόλαιο ή έγγραφο.

ντουζίνα* και δουζίνα*, *τουζίνες και δουζίνες*· γρ. *ντουζίνες* < dozena (β) / dozzina = η δωδεκάδα, η ντουζίνα, η οικοτροφία, η συμφωνηθείσα τιμή.

ντρέτα (επίρρ.) < από το dreto -a (β) = κατ' ευθείαν, ευθέως, απέναντι, αντίκρυ· πρβλ. και επόμενο.

ντρίτος*, *ντρίτα* < dreto και drito -a (β) / dritto και diritto -a = ευθύς, ίσιος, δεξιός, ορθός, τίμιος, ικανός, έξυπνος· πρβλ. δρίτο.

Ο

ο, *ο* = ή (διαζευκτικό).

ογκιά, *ογκιές* < onza (β) / oncia = η ουγγιά, η σπιθαμή, το ελάχιστο.

οζουρπάδος*· βλ. ουζουρπάρω*.

οζουφρουτουάρω*· βλ. ουζουφρουτάρω*.

οκαζιόν < ocasion (β) / occasione = η ευκαιρία, η αιτία, η αφορμή, το πρόβλημα, η περίσταση, η σύμπτωση.

όλτρε < oltra και oltre (β) / oltre = πέρα, πέραν, πιο πέρα, περαιτέρω, περισσότερο, πέρα από, πάνω από, περισσότερο από, εκτός, εκτός από, εξαιρέσει, πλην.

ομού· βλ. επόμενο, πρβλ. σιμούλ.

ομού και ινσόλιδουμ, *ομού και νησάλιτον* < ομού και insolidum < simul et insolidum = ομού και αλληλεγγύως· βλ. σιμούλ και ινσόλιδουμ.

ομπλιγάδι* (εν. ουδ.), *ομπλιγάδια* < obligo+ελληνική παραγωγική κατάληξη -αδι = υποχρέωση· πρβλ. όμπλιγο (obligo), ομπλιγάρω* (obligar / obligare).

ομπλιγάδος και ομπλιγάτος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το ρ. ομπλιγάρω*· βλ. παρακάτω.

ομπλιγάρομαι· βλ. επόμενο.

ομπλιγάρω*, ομπλιγάρομαι, *ήχε οπληγάρη, ομπλιγάροντας, οπλιγάροντας, οπλιγάρονδας, οπλιγάροτας*· γρ. *ομπλιγάροντας, ομπλιγάρομαι, ονπλιγάρομα, οπλιγάρομαι, ιμπλιγάρομε, ομπλιγάρεται, οπλιγάρεται, ομπλιγάρετε και ομπληγάρετε και ονπληγάρετε και οπληγάρετε*· γρ. *ομπλιγάρεται, ομπλιγαρόμαστε, ομπληγαρόμαστουνε, ομπλιγάρονται, ομπλιγάροντε, ομπληγάροντε, ομπληγάρουντε, οπλιγάρονται, οπληγάρονται, ομπλιγαρίστη, οπληγαρίστει, ομπληγαριστήκανε, είναι ομπλιγάδος, ήταν οπλιγάδος, ήταν οπληγάδος, να είναι ομπλιγάδος, να είναι οπληγάδος, να είναι ομπλιγόντος*· γρ. *να είναι ομπλιγάτος, να είναι ομπλιγάδοι, να είναι οπληγάδοι, να είναι ομπληγάδη*· γρ. *να είναι ομπλιγάδοι, να είναι ομπλιγάδα* (ουδ. πληθ.), *να έχει ομπλιγάδο, οπλιγάδος, ονπλιγάδο, οπλιγάδοι, οπλιγάδους, ομπλιγάδα, ομπληγάδα, ονμπληγάδα, οπλιγάδα, ομπλιγάδα* (ουδ. πληθ.) < obligar (β) / obbligare = υποχρεώνω, αναγκάζω, προκαλώ το συναίσθημα της ευγνωμοσύνης, δεσμεύω.

ομπλιγατζιόν*, *ομπλιγατζιό, ομπληγατζηόν, ομπλιγατζιόνες* < obbligazione = η υποχρέωση, η δέσμευση, το καθήκον, το χρέος, η ευγνωμοσύνη, η ενοχή (νομ.), η ομολογία, η αναγνώριση της οφειλής ευγνωμοσύνης.

ομπλιγάτος*· βλ. ομπλιγάδος.

όμπλιγο, *ομπλίγο, όπλιγο, οπλίγο*· γρ. *όμπλιγο* < obbligo = η υποχρέωση, το καθήκον, το χρέος, η αναγνώριση της οφειλής ευγνωμοσύνης, η ανάληψη υποχρέωσης.

ομπλιγόντος· βλ. ομπλιγάρω*

ομπρατζάρω*· βλ. αμπρατζάρω*.

ονερίζω*· βλ. επόμενο.

ονεράρω*, *να ήθελε ονιρισθή*· γρ. *να ήθελε ονερισθεί* ή *ονεραρισθεί* < onerare = επιβαρύνω (με δαπάνες, φόρους, οφειλές), επιφορτίζω με υποχρέωση ή ευθύνη.

ονιρίζω*· βλ. ονεράρω.

ονμπλιγάρομαι*· βλ. ομπλιγάρω*.

ονπλιγάρομαι*· βλ. ομπλιγάρω*.

οπλιγάδος· Βλ. ομπλιγάρω*.

οπλιγάρω* και οπλιγάρομαι*· βλ. ομπλιγάρω*.

οποζιτζιόν < opposizione = η αντίθεση, η εναντίωση, η αντίσταση, η αντίρρηση, η αντιπολίτευση, η ανακοπή.

ορδινάριος*, *ορδινάρια* και *ορδινάρεα* (ουδ. πληθ.) < ordenario -a (β) / ordinario -a = τακτικός, συνήθης, συνηθισμένος, κοινός, ευτελής, μόνιμος, το σύνηθες, ο κανόνας.

όρδινε*, *όρδινες* < ordene (β) / ordine = η διάταξη, η διευθέτηση, η τακτοποίηση, η οργάνωση, η σειρά, η τάξη, η ευταξία, η ησυχία, ο σχηματισμός, η σειρά όμοιων πραγμάτων, ο ρυθμός, η κατηγορία, το επίπεδο, ο τομέας, ο χαρακτήρας, η φύση, το είδος, η ποιότητα, η στάθμη, η διαταγή, η εντολή, η παραγγελία, η χειροτονία.

ορμιζίνια < ormesin και armelin (β) / armellino και ermellino = η ερμίνα, η γούνα από ερμίνα.

όστρια < ostro (β) / ostro και austro = ο νότιος άνεμος, ο νότος, ο νοτιάς, η όστρια.

οτρίδα*· βλ. στρίδα*.

ουζάντζα*, *ζάντζα*· γρ. *ουζάντζα* < usanza = η συνήθεια, το έθιμο, η έξη, ο τρόπος, η μόδα, ο συρμός.

ουζάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

ουζάρω*, *ουζάδο* < usar (β) / usare = χρησιμοποιώ, μεταχειρίζομαι, ασκώ, βάζω σε ενέργεια, εφαρμόζω, συνηθίζω, έχω τη συνήθεια, κάνω χρήση.

ούζο < uso = η χρήση, η ικανότητα, η δυνατότητα χρήσης, η πείρα, η εξάσκηση, η πρακτική, η συνήθεια, το έθιμο, η μόδα.

ουζουρπάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

ουζουρπάρω*, *ήχε οζουρπάδο*· γρ. *είχε ουζουρπάδο* < usurpare = σφετερίζομαι, ιδιοποιούμαι.

ουζουφρουτάρω*, *οζουφρουτουάρει*· γρ. *ουζουφρουτάρει, ουζουφρουτάρουνε, ουσοφρουτουάρεται*· γρ. *ουζουφρουτάρεται* < usufruttare = επικαρπώνομαι, έχω την επικαρπία, καρπώνομαι, νέμομαι, επωφελούμαι.

ουζουφρουτουάριος < usufruttuario = ο επικαρπωτής.

ουνίδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

ουνίρω*, *ουνίδος* < unire = ενώνω, εναρμονίζω, ενώνω σε σύνολο, συγχωνεύω, σμίγω, συνδέω στενά, ενώνω συναισθηματικά, συνάπτω, συναρμόζω.

ουσοφρουτουάρω*· βλ. ουζουφρουτάρω*.

οφερέρω*· βλ. επόμενο.

οφερίρω*, *οφερέροντας*· γρ. *οφερίροντας* < offrire = προσφέρω, δίνω, παρέχω, δωρίζω, φιλεύω, εκθέτω, παρουσιάζω, παράγω, εμφανίζω.

οφίτζιο, *οφίτζιον, οφήτζηον, φίτζιο*· γρ. *οφίτζιο* < ofizio (β) / officio και ufficio = το χρέος, το καθήκον, η αποστολή, το ευεργέτημα, η μεσολάβηση, η επέμβαση, η εκδούλευση, το έργο, η εντολή, το λειτούργημα, η υπηρεσία, η θέση, το γραφείο, η ιερουργία, η δέηση, η ακολουθία, η λειτουργία.

Π

παγαδόρα (θηλ. του παγαδόρος) < pagadora (β) (θηλ. του pagador) / pagatrice (θηλ. του pagatore) = η μισθοδότρια, η πληρωτής· πρβλ. επόμενο.

παγαδόρος, *παγαδούρος, παγαδόροι, παγαδούροι* < pagador (β) / pagatore = ο μισθοδότης, ο πληρωτής.

παγαδούρος· βλ. προηγούμενο.

παγαμέντο < pagamento = η πληρωμή, η καταβολή, η εξόφληση, η ανταμοιβή.

παγκώτικα· γρ. την κώπηα ή τήν κόπια.

παλαμέντο*, *παλαμέντα* < palamento = το φτυάρισμα, τα πτερύγια, τα κουπιά.

παρεζεντάρω· βλ. πρεζεντάρω*.

παρόν*, *παρών*· γρ. *παρόν* < paron και patron (β) / padrone = κύριος, δεσπότης, αφέντης, ιδιοκτήτης, προϊστάμενος· πρβλ. πατρόν*.

πάρτα· βλ. επόμενο.

πάρτε, *πάρτα, πάρτιν* (αιτ.), *μπάρτε*· γρ. *πάρτε, πάρτες* (πληθ.) < parte = το μέρος, το τμήμα, το κομμάτι, ο τόπος, η τοποθεσία, η περιοχή, η χώρα, η έκταση, η πλευρά, η μεριά, η πάντα, η μερίδα, η φατρία, η κάστα, η παράταξη, το κόμμα, το μερίδιο ο ρόλος· πρβλ. περιπάρτη· γρ. περ πάρτη < per parte = από μέρους και ιν πάρτε < in parte = εν μέρει, σε μία ορισμένη περίπτωση.

πάρτη*· βλ. προηγούμενο.

παρτίδα, *παρτίδες* < partita = η παρτίδα, η ποσότητα, η καταχώρηση, ο λογαριασμός, η εγγραφή σε λογαριασμό, η συνάντηση, η δοκιμασία, ο αγώνας, το παιχνίδι, η παρέα, η συντροφιά.

πάρτο· βλ. πόρτο*.

πάτο, *πάτο, πάττο, πάτῳ, πάτι*· γρ. *πάτοι* (αρσ. πληθ.) < pato (β) / patto = η συμφωνία, η σύμβαση, το συμβόλαιο, το σύμφωνο, η συνθήκη, η υπόσχεση, ο νόμος, ο όρος· πρβλ. *πάτο και κονδιτζιό, πάτο εκονδιτζιό*· γρ. *πατο ε κονδιτζιό, πάτω εις πρέσσω*· γρ. *πάτω εισπρέσσω* < patto espresso = ρητή συμφωνία.

πατρόν*, *πατρί*· γρ. πατρόν < patron (β) / padrone = κύριος, δεσπότης, αφέντης, ιδιοκτήτης, προϊστάμενος· πρβλ. παρόν*.

πάττο και πάτω· βλ. πάτο.

πεζάρω*, *πεζάρει, πεζάρι, πεζάρουν, πεζάρουνε, να πεζάρῃ, να βεζάρει*· γρ. *να πεζάρει* < pesar (β) / pesare = ζυγίζω, σταθμίζω, έχω βάρος, γίνομαι επαχθής.

πελαρίζω*· βλ. απελάρω*.

πένα, *πέναν, πενά*· γρ. *πένα, πέννες*· γρ. *πένες* < pena = ποινή, τιμωρία, άλγος, κόπος.

πέννα*· βλ. προηγούμενο.

περ < per = για, δια, από, πρός, διαμέσου· πρβλ. περ γαρμπήν, περ γρέγο, περ λεβάντε, περ μαΐστρο, περ όστρια, περ πονέντε, περ σιρόκο, περ τρεμουντάνα, περ πάρτη, λόγον περ λόγον, περ φόρτζα (= αναγκαστικά).

περδέντε*, *περδέντοι* (αρσ. πληθ.) < perdente (ενεργ. μτχ. του ρ. perdere) = αυτός που χάνει.

περιπάρτη· γρ. περ πάρτη· βλ. παρτε, περ.

περίτος*, *περήτους* (αιτ. πληθ.) < perito -a = έμπειρος, εμπειρογνώμων, ο τοπογράφος.

περμισιόν < permissione = η άδεια.

περό < però = όμως, αλλά, εντούτοις.

περπέτουος*, *περπέτουο* (ουδ.) < perpetuo -a = διηνεκής, αιώνιος, συνεχής, διαρκής, παντοτινός, μόνιμος.

περσεγάδα*, *περσεγάδες* < persegada (β) / persicata = μελίπηκτο από ροδάκινα, «ροδακινάδα».

περτζιόν· βλ. πορτζιόν.

πιάτζα < piazza = η πλατεία, η θέση, η αγορά, το παζάρι, το μόνιμο οχυρό, ο όχλος.

πιέγγιος και πιέγκιος· βλ. πιέτζος*.

πιεγκαρία*· βλ. πιετζαρία*.

πιενγαρία*· βλ. πιετζαρία*.

πιέντζα· βλ. πιέτζος*.

πιεντζαρία· βλ. πιετζαρία.

πιέντζος*· βλ.πιέτζος.

πιετζαρία*, *πιεντζαρία, πιεγκαρίας, πιενγαρίες, μπιετζαρία* < piezaria και pieggieria (β) = η εγγύηση.

πιετζάρω*, *επιετζάρησε* < piezar (β) / pieggiare = εγγυώμαι.

πιέτζος, *πιέτζα, πιέτζο* (αιτ.), *πιέτζοι, πιέτζους, πιέντζος, πιέντζου, πιέντζο* (αιτ.), *πιέντζοι, πιέγγιος, πιέγκιος, μπιέτζος, μπιέτζο* (αιτ.), *μπιέτζοι, μπιέντζος, μπιέντζοι, πιέντζα, μπιέντζα* < piezo (β) / pieggio = ο εγγυητής· πρβλ. πιέτζος και πριντζιπάλ παγαδόρος = εγγυητής και κύριος πληρωτής.

πλιουιουδιτζιό· βλ. πρετζουντίτζιο.

πόντος, *μπόντο*· γρ. πόντο (αιτ.) < ponto (β) / punto = σημείο, όριο.

ποντουάλ < pontual (β) puntuale = ακριβής, συνεπής, επιμελής.

ποντουαλιτά, *μποτουαλιτά*· γρ. *ποντουαλιτά* < pontualitá (β) / puntualità = ακρίβεια, συνέπεια, επιμέλεια.

ποντουαλμέντε, *κοντουαλμέντε*· γρ. *ποντουαλμέντε* < pontualmente (β) / puntualmente = ακριβώς, επακριβώς, επιμελώς, με συνέπεια.

πόρτα < porta = η θύρα, το άνοιγμα, η πύλη.

πόρτεγο < portego (β) / portico = η δίοδος, η στοά, το περιστύλιο.

πορτζιλιάνα· βλ. μαρτζιλιάνα.

πορτζιόν, *πόρτζιο, πρότζιο, πρέτζιο, προτζιό* < porzion (β) / porzione = η δόση, η μερίδα, το μερίδιο, η μερίδα του φαγητού· πρβλ. α ράτα πορτζιόν < a rata porzion (β) = κατά δόσεις, με δόσεις.

πόρτο, *πάρτο*· γρ. *πόρτο* < porto = λιμάνι.

ποσεδέρω*, *ποσεδέρουν, να ποσεδέρῃ, ποσιδέρουν*· γρ. *ποσεδέρουν, εποσιδέρησε* < possedere = κυριεύω, κρατώ, έχω περιουσία, διαθέτω.

ποσιδέρω*· βλ. προηγούμενο.

ποσεσάρω*, *ποσεσάρονται, να ποσεσάρῃ, να ποσεσάρεται, να το σεσάρονται*· γρ. *να ποσεσάρονται*· από το ιταλ. ουσιαστικό possesso (κατοχή, κτήση, κτήμα) και την κατάληξη -αρω (κατά το πρότυπο των άλλων μεταγλωττισμένων ιταλ. ρημάτων όπως π.χ. γουστάρω, φιρμάρω κ.λπ.) έχουμε το ελλ. ρ. ποσεσάρω* = κατέχω, κυριεύω, έχω στην κυριότητά μου, κέκτημαι.

ποσέσιο· βλ. ποσέσο.

ποσεσιόν, *ποσεσιώ*· γρ. *ποσεσιόν* < possessione = η κτήση, η κατοχή, το κτήμα.

ποσέσο, *ποσέσου, ποσέσιο, ποσέσιου* < possesso = η κατοχή, η κτήση, η απόκτηση, η ιδιοκτησία, το κτήμα.

ποσεσόρος*, *ποσεσόροι* < possessore - possessora (β) = ο κάτοχος, ο κτήτορας.

ποστεντάρω*· βλ. σοστεντάρω*.

πόστος*, *πόστο* < posto -a (μτχ. από το ρ. porre) = τοποθετημένος, κείμενος.

ποτεγάρω*· βλ. ιμποτεγάρω*.

ποτεντάρω*· βλ. κοντεντάρω*.

ποτιγάρω*· βλ. ιμποτεγάρω*.

πουκούνι· βλ. μπουκούνι*.

πουμπλικάδος*· μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

πουμπλικάρω*, *επουμπληκάρησα, επουμπλικαρίσθη, επουμπλικαρίστη, επουμπληκαρήστην, επουπληκαρήστη, πουμπλικάδα* < publicare = δημοσιεύω, εκδίδω.

πουμπλικατζιόν < pubblicazione = η δημοσίευση, η έκδοση.

πούμπλικος*, *πούμπλικα, πούμπλικο, πούπλικο, μπούμπλικο* < publico -a (β) / pubblico -a = δημόσιος, κοινός, φανερός· πρβλ. πούμπλικο ινκάντο = δημόσιος πλειστηριασμός.

πουνιάλο, *πουνιάλου* < pugnale = μαχαίρι, εγχειρίδιο.

πουπλικάρω*· βλ. πουμπλικάρω*.

πούπλικος*· βλ. πούμπλικος.

πουρ· βλ. πούρε.

πούργο, *πούργον* < borgo = το προάστιο, ο συνοικισμός· πρβλ. εξώπουργο.

πουρετενσιόν· βλ. πρετενσιόν.

πούρε και πουρ, *πούρη, πούρι* < pure = όμως, επίσης, εντούτοις.

πούρη και πούρι· βλ. προηγούμενο.

πούρος*, *πούρο* < puro -a = καθαρός, αγνός, άδολος, ειλικρινής.

πραγιονδίτζιον*· βλ. πρετζουντίτζιο*.

πρατενσιό· βλ. πρετενσιόν.

πρεβεδούρος, *πρεβεδούρο, πρεβεδούρου* < proveditor (β) / provveditore = ο προβλεπτής, ο προνοητής.

πρέβιος*, *πρέβιοι* < previo -a = προηγούμενος, προκαταρτικός.

πρεγιουδιτζιό και πρεγιτιτζιό· βλ. πρετζουντίτζιο*.

πρεδιτόρος*· βλ. κρεδιτόρος.

πρεζαντάρω*· πρεζεντάρω*.

πρεζεντάδος*· μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

πρεζεντάρω*, *πρεζεντάρει, πρεζεντάρη, πρεζαντάρη, πρεζεντάρουν, επρεζεντάρανε, επρεζεντάρησε, επρεζεντάρισε, επρεζεντάρησαν, παρεζεντάρησε* και *επρεζιντάρησε* και *επρεζετάρησε*· γρ. *πρεζεντάρησε, μπρεζεντάρησε*· γρ. *πρεζεντάρησε, είχε πρεζεντάρει, είχε πρεζεντάρη, είχε πρεζαντάρι, πρεζεντάδο, πριζεντάρα*· γρ. *πρεζεντερά, πρετεντάρη*· γρ. *πρεζεντάρει, επρετεντάρισε*· γρ. *επρεζεντάρησε* < presentare = παρουσιάζω, εμφανίζω, καταθέτω, παραδίδω, εκθέτω, προτείνω· πρβλ. α κι πρεζεντερά < a chi presenterà = σε όποιον παρουσιάσει.

πρεζεντατόρος*, *πρεζεντατόρου, πρετζιουτάρου*· γρ. *πρεζεντατόρου* < presentatore = ο παρουσιαστής, ο παρουσιάζων, ο εμφανίζων.

πρεζέντε, *πρεσέντε* < presente = παρών.

πρεζετάρω*· βλ. πρεζεντάρω*.

πρεζιντάρω*· βλ. πρεζεντάρω*.

πρεκονδιτζιό· βλ. πρετζουντίτζιο*.

πρεκούρα· βλ. προκούρα.

πρεκουρατόρος*· βλ. προκουρατόρος.

πρελατζιόν < prelazione = η προτίμηση, η προτεραιότητα, το δικαίωμα της προτίμησης.

πρελεγατάριος, *πρελιγατάριος, πριλεγατάριος*· γρ. πρελεγατάριος.

πρελιγατάριος· βλ. προηγούμενο.

πρεμετάρω*· βλ. προμετάρω*.

πρεμομίρω* < premorir (β) / premorire = προτελευτώ, προαπονθήσκω.

πρεντζιπάλ· βλ. πριντζιπάλες.

πρέντζιπε < prencipe (β) / principe = ο ηγεμόνας, ο πρίγκηπας, ο άρχοντας, ο δόγης της Βενετίας.

πρεσέντε· βλ. πρεζέντε.

πρέσος*· βλ. εσπρέσος*.

πρετανσιόν· βλ. πρετενσιόν.

πρετασιό· βλ. πρετενσιόν.

πρετέζα, *πρετεζά, πρετίζα*· γρ. πρετέζα < pretesa = η αξίωση, η απαίτηση.

πρετενσιόν, *πρετενσηόν, πρετενσιό, πρετένσιο, πρετανσιό, πρετασιό, προτενσιόν, προτενσιό, προτεσιόν, προτανσιό, πρετανσιό* και *μπρετένσιο* και *πρατενσιό* και *πουρετενσιόν*· γρ. *πρετενσιόν, πρετενσιόνες* < pretension (β) / pretensione = η αξίωση, η απαίτηση, η υπεροψία, η αλαζονεία, το θράσος.

πρετεντάρω*· βλ. πρεζεντάρω*.

πρετεντέρω*, *να πρετεντέρη, να πρετεντέρουν, επρετεντέριζαν, επρετεντέρισεν, προτεντέρει, προτεντέροντας, να προτεντάρου(ν), να πριτεντέρη* < pretender (β) / pretendere = αξιώνω, απαιτώ, διεκδικώ, ισχυρίζομαι, διατείνομαι, υποστηρίζω.

πρετζεδέντε*· βλ. πρετσεντέντε*.

πρετζέσον· βλ. προτζέσο.

πρέτζιο, *πρέτζιον, πρέτζια, πρετζιά* γρ. *πρέτζια* < prezzo = τιμή, τίμημα, αξία.

πρέτζο*· βλ. προηγούμενο.

πρετζιοτάρος*· βλ. πρεζεντατόρος*.

πρετζουντίτζιο*, *πρεγιουδιτζιό, πρεγιουτιτζιό, πριγιουδιτζιό, πριγιουδατζιό, πρεκονδιτζιό, πραγιονδήτζιον, πλιουιουδιτζιό, προγκιουδίτζεια* (ουδ. πληθ.) < pregiudizio = η πρόληψη, η προκατάληψη, η ζημιά, η βλάβη.

πρετίζα· βλ. πρετέζα.

πρετσεντέντε* και πρετζεδέντε, *πρετσεδέντε, πρετσεδέντε (sic), πριτζεδέντε* και *πριποτέντε*· γρ. *πρετσεντέντε* < precedente = προηγούμενος, πρότερος.

πριβάρω*, *επριβάρουν*· γρ. *πριβάρουν, πριβάτα* (μτχ. θηλ.) < privare = στερώ, αποστερώ.

πριβάτος*· μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το προηγούμενο.

πρίβος*, *πρίβοι, πρίβα, πρίβιοι*· γρ. *πρίβοι* < privo -a = στερημένος, άμοιρος.

πριγιουδατζιό· βλ. πρετζουντίτζιο*.

πριγιουδιτζιό· βλ. πρετζουντίτζιο*.

πριζεντάρω*· βλ. πρεζεντάρω*.

πριλεγατάριος· βλ. πρελεγατάριος.

πριμετάρω*· βλ. προμετάρω*.

πρινγκιπάλες*· βλ. πριντζιπάλες.

πριντζιπάλ*· βλ. επόμενο.

πριντζιπάλες, *πριντζιπάλοι, πριντζιπάλους, πριντζιπάλες* (αιτ. πληθ.) *πρινγκιπάληδες, μπριτζιπάλες* (ονομ. πληθ.), *πρεντζιπάλ* (ονομ. εν.) < principale = κύριος, κυριότερος, πρώτος, πρωταρχικός, σπουδαιότερος, ο εργοδότης, το αφεντικό.

πριντζιπάλος*· βλ. προηγούμενο.

πριποτέντε· βλ. πρετσεντέντε.

πριτεντέρω*· βλ. πρετεντέρω.

πριτζεδέντε* βλ. πρετσεντέντε.

προ, *πρω*· γρ. *προ* < pro = το κέρδος, η ωφέλεια, υπέρ, κατά (προθ.)· πρβλ. προ τέμπορε < pro tempore (λατ.) = κατά καιρούς.

προβάρω*, να προβάρη < provar (β) / provare = δοκιμάζω, αποδεικνύω, ελέγχω, αισθάνομαι.

προγκιουδίτζιο*· βλ. πρετζουντίτζιο.

προδότο < prodotto = το προϊόν, η πρόσοδος, ο καρπός.

προδούρω*, *προδούρουν, προδούρου(ν), μπροτούρει*· γρ. *προδούρει* < produr (β) / produrre = παράγω, γεννώ, αποφέρω κέρδος, προσάγω.

προκλάμα < proclama = η διακήρυξη, η προκήρυξη, η αναγόρευση.

προκούρα, *πρεκούρα*· γρ. *προκούρα, πρεκούρας* < procura = το πληρεξούσιο, η πληρεξουσιότητα.

προκουρατόρος, *προκουρατόρου, προκουρατόροι, προκουρατόρων, προκουρατόρους, πρεκουρατόρους*· γρ. *προκουρατόρους* < procurator (β) / procuratore = ο πληρεξούσιος, ο επίτροπος.

προμετάδος· βλ. επόμενο.

προμετάρω* (αντί για το ορθό προμετέρω), *προμετάρουνε, προμετάροντας, προμετάδος* (μτχ.) *πρεμετάρει* και *πρεμετάρη*· γρ. *προμετάρει, πρεμετάρουν, πρεμετάροντας, πριμετάροντας*· γρ. *προμετάροντας* < prometer (β) / promettere = υπόσχομαι, επαγγέλλομαι, δίνω το λόγο μου, προαγγέλλω.

προμετέντ*, *προμιτέντε*· γρ. *προμετέντε* < promettente; μτχ. ενεστ. του ρ. promettere = υπόσχομαι· πρβλ. προμετάρω*.

προμετέρω*· βλ. προμετάρω*.

προμιτέντε· βλ. προμετέντε.

προσεγβίρω*, *προσεγβήρει, προσεκβέρη* < proseguire = συνεχίζω, εξακολουθώ, επαναλαμβάνω.

προσεκβέρω*· βλ. προηγούμενο.

προσιμότερος, *προσημιότερος* < prossimo+ελλ. κατάληξη συγκριτικού επιθ. -ότερος / -ιότερος = πλησιέστερος, ο πιο κοντινός.

προτανσιό· βλ. πρετενσιόν.

προτενσιόν· βλ. πρετενσιόν.

προτεντάρω*· βλ. πρετεντέρω*.

προτεντέρω*· βλ. πρετεντέρω*.

προτεσιόν· βλ. πρετενσιόν.

προτεστάρω*, *επροτεστάρησαν* < protestare = διαβεβαιώνω, διαμαρτύρομαι.

προτέστο < protesto = διαμαρτύρηση, διαμαρτυρία.

προτζέσο, *πρετζέσον*· γρ. *προτζέσο* < processo = η δίκη, η διαδικασία, η συμπεριφορά.

προτζεδέρω*, *να προτζιδέρη*· γρ. να προτζεδέρει < proceder (β) / procedere = προχωρώ, ενεργώ, εισάγω σε δίκη, προκύπτω.

προτζιδέρω*· βλ. προηγούμενο

πρω· βλ. προ.

P

ραγγιόνε*· βλ. ρατζόνε.

ραζόν· βλ. ρατζόνε.

ραπρεζεντάδος*· μτχ. παρακ. του ρ. απο το οποίο προέρχεται το ρ. ραπρεζεντάρω*.

ραπρεζεντάνζα βλ. επόμενο.

ραπρεζεντάντζα*, *ραπρεζεντάνζαν, ραπροζενταντζά*· γρ. *ραπρεζεντάντζα, ραπρεζεντάντζες, ραπρεζεντάτζες* < rapresentanza (β) / rappresentanza = η αντιπροσωπεία, η αντιπροσώπευση, η εκπροσώπηση.

ραπρεζεντάρω*, *ραπριζιντάδιος*· γρ. *ραπρεζεντάδος* < rapresentar (β) / rappresentare = αντιπροσωπεύω, παριστάνω, περιγράφω, αναπαριστώ, εκπροσωπώ.

ραπριζιντάδιος· βλ. ραπρεζεντάδος*.

ραπροζεντάντζα και ραπρεζεντάτζα· βλ. ραπρεζεντάντζα.

ράτα, *ράτας, ράτες, ράτων, ρατών, ρατώνε* (γεν. πληθ.) < rata = η δόση, η καταβολή.

ρατζιπροκαμέντε· βλ. ρετζιπροκαμέντε.

ρατζόνε* και ραζόν, *ραγγιόναις*· γρ. *ραγγιόνες* (πληθ.) < rason (β) / ragione = ο λόγος, ο νους, η φρόνηση, το δίκαιο, η αιτία.

ρατιδικάδος*· μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

ρατιφικάρω*, *ρατιφικάρει, ρατιφικάρουν, ριτιφικάρου(ν)*· γρ. *ρατιφικάρουν, ήτον ρετιφικάδο*· γρ. *ήτον ρατιφικάδο* < ratificare = επικυρώνω, εγκρίνω, επιβεβαιώνω.

ρεάλι* βλ. ριάλι.

ρεαστράρω*· βλ. ρεγκιστράρω.

ρεγγιστράδος*· βλ. ρεγκιστράρω.

ρεγγίστρο· βλ. ρεγκίστρο.

ρεγγιστράρω*· βλ. ρεγκιστράρω.

ρεγιστράδος*· βλ. ρεγκιστράρω.

ρεγιστράρω· βλ. ρεγκιστράρω.

ρεγίστρο· βλ. ρεγκίστρο.

ρεγκεστράρω*· βλ. ρεγκιστράρω.

ρεγκιμέντο και ρετζιμέντο*, *ρεγκημέντο, ριγγιμέτο*· γρ. *ρεγγιμέντο* < rezimento (β) / reggimento =η κυβέρνηση, το πολίτευμα, η διοίκηση, το σύνταγμα.

ρεγκιστράδος*· μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το ρ. ρεγκιστράρω και ρετζιστράρω*.

ρεγκιστραρίζω*· βλ. ρεγκιστράρω.

ρεγκιστράρω και ρετζιστράρω*, *ρεγγιστράρω, ρεγγιστράρι, ρεγκι-*

στράρη, να ερεγκιστράρω· γρ. *να ρεγκιστράρω, να ρεστράρο·* γρ. *να ρεγκιστράρω, ερεγκιστράραμε, ρεγκιστράρανε, ρεγκιστράρησα, ε-ρεγκιστράρησα, ερεγγιστράρησα, ερεγιστράρησα, ριγκιστράρησα, ρερεστράρησα·* γρ. *ρεγκιστράρησα, θέλι ρεαστράρο·* γρ. *θέλει ρεγκι-στράρω, θέλει ρεγκιστράρομε, θέλει ρεγκιστράρουμε, θέλη ρεγκιστρά-ρομε, θέλη ρεηστράρομε, θέλει ρεγκεστράρουνε, θέλει ρεγκιστραρίσουνε, θέλομεν ρεγκιστράρει, θέλομεν ρεγιστράρη, θέλομεν ρεγγιστράρη, θέ-λομεν ρεγηστράρη, θέλομε ρεγκιστράρη, ρεγκιστράροντας, ρεγγι-στράρεται, θέλω ρεγγιστραριστή, θέλει ρεγκιστραριστεί, θέλει ρεγκι-στραρηστεί, θέλει ρεγκιστραριστούνε, έχω ρεγγιστράδα, ρεγκιστράδα, ρεγγιστράδα, ρεγιστράδα, ρεγγιστράδια·* γρ. *ρεγγιστράδα, ρεγκιστράδο* < registrare = καταχωρίζω, εγγράφω, πρωτοκολλώ, καταγράφω, ρυθμίζω, κανονίζω.

ρεγκίστρο και ρετζίστρο*, *ρεγγίστρο, ρεγίστρο, ρεγήστρο, ρεήστρο* < registro = το κατάστιχο, ο κατάλογος, το βιβλίο, το μητρώο, το πρωτόκολλο.

ρεγκρέσο, *ριγκρέσο·* γρ. *ρεγκρέσο* < regresso = η οπισθοδρόμηση.

ρεσαρτζιμέντο· βλ. ριζαρτζιμέντο.

ρεηστράρω*· βλ. ρεγκιστράρω.

ρεήστρο· βλ. ρεγκίστρο.

ρεκαμάδος* και ρεκαμάτος· μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

ρεκαμάρω* και ρικαμάρω*, *ρεκαμάδα, ρεκαμάδες, ρεκαμάτος* < ricamar και recamar (β) / ricamare = κεντώ, διανθίζω, ποικίλλω.

ρεκαμάτος· βλ. προηγούμενο και ρεκαμάδος.

ρεκοπιάρω* και ρικοπιάρω*, *ερεκοπιάρησα* < ricopiare = αντιγράφω πάλι.

ρεκονιτζιόν· βλ. ρικονιτζιόν*.

ρεκοπεράρω*· βλ. ρικουπεράρω*.

ρεκούπερα*· βλ. ρικούπερα.

ρεκουπεράρω*· βλ. ρικουπεράρω.

ρεκουπέρω*· βλ. ρικουπεράρω.

ρελασάδος*· μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

ρελασάρω* και ριλασάρω*, *να ρελασάρη, είχε ρελασάδα* < relassar (β) / rilasciare = αφήνω, ελευθερώνω, απολύω, παραδίδω.

ρελατιβαμέντε < relativamente = σχετικά.

ρελατίβος*, *ρελατίβο* < relativo -a = σχετικό.

ρελεβάρω*· βλ. ριλεβάρω*.

ρεμετάρω*· βλ. ριμετέρω*.

ρεμοβέρω*· βλ. ριμοβέρω*.

ρενδέρω*· βλ. ρεντέρω*.

ρενοβάρω* και ρινοβάρω*, *να ρενοβάρουν* < rinnovare = ανανεώνω, ανακαινίζω, επαναλαμβάνω.

ρενοντζιάρω*· βλ. ρινουντζιάρω*.

ρενοντιάρω· βλ. ρινουντζιάρω*.

ρεντάρω*· βλ. ριντούρω*.

ρεντέρω*, *να ρεντούρη*· γρ. *να ρεντέρει, να ρεντούρουν*· γρ. *να ρεντέρουν, να ρινδίρουν*· γρ. *να ρενδέρουν* ή *ρεντέρουν* < render (β) / rendere = καθιστώ, αποδίδω, ανταποδίδω, αποφέρω.

ρεντούρω*· βλ. προηγούμενο και ριντούρω*.

ρεπετιβαμέντε· βλ. ρισπετιβαμέντε*.

ρεπόστα· βλ. ρισπόστα*.

ρερεστράρω*· βλ. ρεγκιστράρω*.

ρεριτουΐρω*· βλ. ρεστιτουίρω*.

ρεσπόστα*· βλ. ρισπόστα*.

ρεσερτζιμέντο· βλ. ριζαρτζιμέντο*.

ρεσίδουο, *ρεσπένδου* και *ρεσπέντουο*· γρ. *ρεσίδουο, ρεσίδουα* και *ρισίδουα*· γρ. *ρεσίδουα* (ουδ. πληθ.) < residuo -a = το υπόλοιπο, το υπόλειμμα.

ρεσπένδου και ρεσπέντουο· βλ. προηγούμενο.

ρεσπετιβαμέντε· βλ. ρισπετιβαμέντε*.

ρεσπετίβος*· βλ. ρισπετίβος*.

ρεσπετίτιες· βλ. ρισπετίβος*.

ρεστάρω*, *ρεστάρει, ριστάρει*· γρ. *ρεστάρει, ρεστάρουν, ρεστάρου(ν), να ρεστάρη, ρεστάροντας, ερεστάρησε, εριστάρησε*· γρ. *ερεστάρησε, ερεστάρισε, ερεστάρανε, να ερεστάρισε, ήχε ρεστάρουνε* < restar (β) / restare = μένω, απομένω, στέκω, σταματώ, υπολείπομαι.

ρεστιτουίρω*, *ρεριτουίρει*· γρ. *ρεστιτουίρει, να ρεστιτουίρη*· γρ. να ρεστιτουίρει < restituir (β) / restituire = αποδίδω, επιστρέφω, επανορθώνω, αποκαθιστώ, επισκευάζω.

ρέστο < resto = το υπόλοιπο, το κατάλοιπο.

ρετζιβούτα*· βλ. ριτζεβούτα.

ρετζιμέντο*· βλ.ρεγκιμέντο.

ρετζιπροκαμέντε, *ρατζιπροκαμέντε* και *ρετζιπροκεμέντε*· γρ. *ρετζιπροκαμέντε* < reciprocamente = αμοιβαία (επιρρ.).

ρετζιστράρω*· βλ. ρεγκιστράρω.

ρετζίστρο*· βλ. ρεγκίστρο.

ρετιφικάρω*· βλ. ρατιφικάρω*.

ρετούρω*· βλ. ριντούρω*.

ρεφάρω* και ριφάρω*, *ρεφάρουν* και *ρεφάρουνε, να ρεφάρη, να ρεφά-*

ρουν, να ρεφάρουνε < refar (β) / rifare = ξαναφτιάχνω, ξανακάνω, επιδιορθώνω, ανανεώνω, μεταποιώ, ανακαινίζω.

ρεφουδάρω* και ριφιουτάρω*, *ρεφουδάρει, ρεφουδάρουν, ριφουδάρουν*· γρ. *ρεφουδάρουν* < refudar (β) / rifiutare = δεν θέλω να δεχτώ, αποποιούμαι, αρνούμαι, απορρίπτω, αποκρούω, δεν επιδέχομαι, απαρνούμαι.

ρεφουδατζιόν < refutazione, rifiutazione = η ανασκευή, η κατάρριψη.

ριάλι* και ρεαλι*, *ριάλια, ρηάληα, ρηάλια* < reale = παλιό ισπανικό νόμισμα.

ρίβα*, *ρίβας* < riva = η όχθη, η ακτή, η παραλία, η ακρογιαλιά, το άκρο, η άκρη, το χείλος.

ριγβάρδο, *ρινβάρδο*· γρ. *ριγβάρδο* < riguardo = η προσοχή, η επιμέλεια, η προφύλαξη, η εκτίμηση, ο σεβασμός, η υπόληψη, η σχέση.

ριγγιμέτο· βλ. ρεγκιμέντο*.

ριγκιστράρω*· βλ. ρεγκιστράρω.

ριγκρέσο· βλ. ρεγκρέσο.

ριζαρτζιμέντο*, *ρισαρτζιμέντο, ρεσαρτζιμέντο* και *ρισταρτζιμέντο*· γρ. *ριζαρτζιμέντο* < risarcimento = η αποζημίωση, η επανόρθωση, η αποκατάσταση.

ριζαρτζίρω*, *να ρισαρτζίρη, να ρισαρτζίρουν, να ρισαρτζιριστούν* < risarcire = αποζημιώνω, επανορθώνω, αποκαθιστώ.

ριζέρβα* και ρισέρβα < risserva (β) / riserva = η αποκλειστικότητα, το αποκλειστικό δικαίωμα, η παρακαταθήκη, το απόθεμα, η εφεδρία, η επιφύλαξη.

ριζερβάρω* και ρισερβάρω*, *ριζερβάρονται, ρισερβάρονται, ρισερβάροντας, ρισιρβάροντας*· γρ. *ρισερβάροντας* < risservar (β) / riservare = φυλάω, βάζω κατά μέρος, επιφυλάσσω, κρατώ, εξαιρώ.

ρίζικο < risigo και risego (β) / risico και rischio = κίνδυνος.

ρικαμάρω*· βλ. ρεκαμάρω.

ρικονιτζιόν* και ρεκονιτζιόν, *ρυκονιτζιόν*· γρ. ρικονιτζιόν < recognizion (β) / ricognizione = η αναγνώριση, η κατόπτευση.

ρικοπιάρω*· βλ. ρεκοπιάρω*.

ρικούπερα* και ρεκούπερα*, *ρικουπερά*· γρ. *ρικούπερα, ρικούπερας, ρεκουπερά* και *ρεκουπέρα*· γρ. *ρεκούπερα, ρεκουπεράς*· γρ. ρεκούπερας < recupera (β) / ricupera = η ανάκτηση, η ανάληψη, το ξαναπάρσιμο, το ξαναμάζεμα, η ανάσυρση, ή ανέλκυση ναυαγισμένων πραγμάτων, το κέρδος, η ανάκτηση εδάφους.

ρικουπεράντας < ricuperante· μτχ. ενεστώτα του ricuperare· βλ. ρικουπεράρω*.

ρικουπεράδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

ρικουπεράρω* και ρεκουπεράρω*, *να ρικουπεράρη, να ρικουπεράρουν, ρικουπεράντας, ερικουπεραρήθηκαν, ρικουπεράδων* (μτχ.), *να ρεκουπεράρη, να ρεκουπεράρουν, να ρεκουπεράρουνε, να ρεκουπεράρου(ν), ρεκουπεράρισε, ερεκουπεράρισε, ερεκουπεράρανε, ρεκουπέρει· γρ. ρεκουπεράρει, ερεκοπεράρισε· γρ. ερεκουπεράρισε* < recuperare (β) / ricuperare = ανακτώ, αποκτώ ξανά, ξαναπαίρνω, σώζω, επαναφέρω στην κοινωνία, κερδίζω.

ριλασάρω*· βλ. ρελασάρω*.

ριλεβάρω*, *ριλεβάρεται, να ρελεβάρουνε* < rilevare = ξανασηκώνω, ξαναβγάζω, δέχομαι, λαβαίνω, βγάζω, μαθαίνω, διαπιστώνω, προβάλλω, τονίζω, σημειώνω, παρατηρώ, αποτυπώνω, ξεσηκώνω.

ριμετάρω*· βλ. επόμενο.

ριμετέρω*, *ριμετέρουν, να ρεμετάρη, να ριμετάρουνε, εριμετέρησε, ριμετάροντας* < remeter και rimeter (β) / rimettere = ξαναβάζω, επαναθέτω, ξαναβγάζω, ξαναβλασταίνω, ξαναδίνω, διώχνω, μεταφέρω, αναθέτω, εμπιστεύομαι, χαρίζω, συγχωρώ, χάνω, ζημιώνω, αναδιπλώνω, αναβάλλω, αποστέλλω, εμβάζω, επιδίδω, εγχειρίζω, παραδίδω.

ριμοβέρω*, *ριμοβέροντας, ρεμοβέροντας, ριμοβέρεται, ρεμοβέρεται, ερεμοβερίστηκαν* < rimuovere = ξανακινώ, μετακινώ, αποσπώ, ανασκάπτω, παύω, απολύω.

ρινβάρδο· βλ. ριγβάρδο.

ρινδίρω*· βλ. ρεντέρω*.

ρινοβάρω*· βλ. ρενοβάρω*.

ρινουντζιάρω* και ρενοντζιάρω*, *ρενοντζιάρει, ρηνουντζηάρουν, ρενοντζιάροντας, ρενοντιάρουν, ρενοντιάρου(ν)· γρ. ρενοντζιάρουν* < renonziar (β) / rinunziare και renonziare = παραιτούμαι, αποποιούμαι, αρνούμαι, εγκαταλείπω.

ριντούρω* και ρεντούρω*, *ρεντούρει, ρεντάροντας· γρ. ρεντούροντας, ριντούροντας, ρεντούροντας, ρετούροντας· γρ. ρεντούροντας, ερεντούρισε* < redur (β) / ridurre = επαναφέρω, συγκεντρώνω, συνενώνω, μαζεύω, πείθω, αναγκάζω, καθιστώ, προσαρμόζω, διασκευάζω, μεταβάλλω, μετατρέπω, μεταφράζω, αποδίδω, μειώνω, ελαττώνω, λιγοστεύω, περιορίζω.

ριπορτάρω*, *ριπορτάρονται* < riportar (β) / riportare = επαναφέρω, ξαναδίνω, φέρνω πίσω, αναφέρω, μεταφέρω, αφηγούμαι, παραθέτω, αποδίδω, ανάγω, ξεσηκώνω, φέρνω, αποκτώ, κερδίζω.

ρισαρτζιμέντο· βλ. ριζαρτζιμέντο.

ρισαρτζίρω*· βλ. ριζαρτζίρω*.

ρισεντίρω*, *ερισεντίραναι· γρ. ερισεντίρανε, είχαν ρισεντίρει* < risentire= ξανακούω, μαθαίνω, αισθάνομαι έντονα, δοκιμάζω, υφίσταμαι τα απο-

τελέσματα, τις συνέπειες.

ρισέρβα· βλ. ριζέρβα*.

ρισερβάρω*· βλ. ριζερβάρω*.

ρισιρβάρω*· βλ. ριζερβάρω*.

ρισίδουο*· βλ. ρεσίδουο.

ρισπετιβαμέντε*, *ρεσπετιβαμέντε, ρεπετιβαμέντε*· γρ. *ρεσπετιβαμέντε* < rispettivamente = σχετικά, σχετικώς, αντιστοίχως, αντίστοιχα.

ρισπετίβος*, *ρισπετίβε, ρεσπετίβε, ρεσπετίβες, ρεσπετίτιες*· γρ. *ρεσπετίβες* < rispettivo -a = αντίστοιχος, σχετικός, αμοιβαίος.

ρισπόστα*, *ρεπόστα*· γρ. *ρεσπόστα* < risposta = η απάντηση, η απόκριση.

ρισταρτζιμέντο· βλ. ριζαρτζιμέντο*.

ριστάρω*· βλ. ρεστάρω*.

ριτζεβούτα, *ριτζιβούτα, ριτζεβούτας, ρετζιβούτας*· γρ. *ριτζεβούτας, ριτζεβούτες, ριτζεβούταις* < riceuta (β) / ricevuta = η απόδειξη, η λήψη.

ριτζιβούτα*· βλ. προηγούμενο.

ριτιφικάρω*· βλ. ρατιφικάρω*.

ριφάρω*· βλ. ρεφάρω*.

ριφερέρω*· βλ. επόμενο.

ριφερίρω*, *ριφερέροντας*· γρ. *ριφερίροντας* < riferire = αναφέρω, αναφέρομαι, αφηγούμαι, αποδίδω, ανάγω, επικαλούμαι, υπαινίσσομαι, αφορώ, έχω σχέση, προσφεύγω, σχετίζομαι.

ριφιουτάρω*· βλ. ρεφουδάρω*.

ριφλέσο < riflesso = η αντανάκλαση, η ανταύγεια, ο αντίκτυπος, η απήχηση, το αντανακλαστικό.

ριφουδάρω* βλ. ρεφουδάρω*.

ροκέτα < rocheto (β) / rocchetto = είδος άμφιου, το μασούρι, το πηνίο ή κουβαρίστρα, το καρούλι, οδοντωτός τροχός.

ρούσπιδος*, *ρούσπιδα* (ουδ. πληθ.) < ruspio (β) / ruvido = τραχύς, ανώμαλος, αδρύς· σημαίνει επίσης και το νόμισμα που μόλις έχει κοπεί και είναι σωστού βάρους.

Σ

σάλβο (προθ.) < salvo = πλην, εκτός, από· πρβλ. σάλβο ερόρ < salvo eror = εκτός από σφάλμα.

σάλβος*, *σάλβο* (ονομ.), *σόλβο*· γρ. σάλβο < salvo -a = σώος, γερός, αβλαβής, ασφαλής, ακέραιος· πρβλ. σάλβο ιντέρρα· γρ. σάλβο ιν τερρα < salvo in terra = ασφαλής παράδοση εμπορεύματος στο λιμάνι προορισμού.

σαλδάρω*, *σαλδάρουν, να σαλδάρου(ν), να σολδάρουνε*· γρ. να σαλδά-

ρουν, *σαλδάροντας, είχε σαλδάρει* < saldar (β) / saldare = συγκολλώ, συνάπτω, συναρμόζω, συνοδεύω, τακτοποιώ, εξοφλώ, επουλώνω.

σάλδος*, *σάλδο, σάλδω* (αιτ.) < saldo -a = γερός, συμπαγής, σωστός, ακέραιος, γνήσιος, ανόθευτος, ανθεκτικός, δυνατός, αμετακίνητος, ακλόνητος, το υπόλοιπο λογαριασμού, η εξόφληση, το υπόλοιπο εμπορεύματος.

σαλιέρα < saliera = η αλατιέρα, το αλατοδοχείο.

σαλτάδος < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

σαλτάρω*, *έχω σαλτάδα* < saltar (β) / saltare = πηδώ, ανεβαίνω, σκαρφαλώνω, πετάγομαι, τινάζομαι, υπερπηδώ, παραλείπω, ροδοψήνω, ροδοκοκκινίζω στη φωτιά.

σεγουιρίζω*· βλ. επόμενο.

σεγουίρω*, *εσεγουίρισε, θέλουν σεγούτρι*· γρ. θέλουν σεγουίρει < seguire = ακολουθώ, παρακολουθώ, κατασκοπεύω, καταδιώκω, προσέχω, παρατηρώ, συνεχίζω, επακολουθώ, προκύπτω, συμβαίνω, συνεχίζομαι.

σεγουριτά· βλ. σιγουριτά*.

σεγούτρω*· βλ. σεγουίρω*.

σεκβεστράδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

σεκβεστράρω*, *σικιβστράδο*· γρ. σεκβεστράδο < sequestrare = κατάσχω, κάνω κατάσχεση, θέτω υπό μεσεγγύηση, απομονώνω, περιορίζω, φυλακίζω, χωρίζω, αποχωρίζω.

σενιάλε*, *σενιάλα, σενιάλια* < segnale = το σήμα, το σύνθημα, ο σελιδοδείκτης, η ένδειξη.

σενιάλι*· βλ. προηγούμενο.

σενιάλο*· βλ. σενιάλε*.

σεντιμέντο*, *σεντιμέντα, σιντιμέντα*· γρ. σεντιμέντα < sentimento = η αίσθηση, η συναίσθηση, η συνείδηση, το συναίσθημα, το αίσθημα, τα αισθήματα, η γνώμη, η ιδέα, η ευαισθησία, το πάθος, η κρίση, η σύνεση, η φρόνηση.

σεπαράδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

σεπαράρω*, *σεπαράδες* (θηλ. πληθ.) < separare = χωρίζω, αποχωρίζω, ξεχωρίζω, διακρίνω, διαιρώ, απομακρύνω, απομονώνω.

σεπριτζιδέντε· γρ. σε πριτζιδέντε < σε+precedente = σε προηγούμενο· βλ.· πρετσεντέντε*.

σερβίρω*, *εσερβέρει*· γρ. σερβίρει, *να σερβίρη, να σερβίρουν, εσερβίραναι*· γρ. εσερβίρανε, *να σερβίρεται* < servir (β) / servire = είμαι υπηρέτης, υπηρετώ, εργάζομαι, δουλεύω, εξυπηρετώ, χρησιμεύω, ωφελώ, είμαι χρήσιμος, χρειάζομαι, έχω ανάγκη.

σερβίτζιο < servizio (β) / servizio και servigio = η υπηρεσία, η υπηρετική

δουλειά, η εξυπηρέτηση, η χάρη, η εκδούλευση, η βοήθεια, η υπόθεση, η απασχόληση, οι βοηθητικοί χώροι.

σεσάρω*· βλ. ποσεσάρω*.

σιγουριτά* και σεγουριτά, *σιγουρητά, σιγούρητα*· γρ. σιγουριτά < segurtà (β) / sicurtà = η ασφάλεια, η εμπιστοσύνη, η σιγουριά, η εγγύηση, η ασφάλιση.

σικιβστράδος*· βλ. σεκβεστράδος*.

σικιβστράρω*· βλ. σεκβεστράρω*.

σιμού· βλ. σιμούλ.

σιμούλ, *σίμουν, σιμου* < simul (λατ.) = συνάμα, μαζί· πρβλ. επόμενο.

σιμούλ και ινσόλιδουμ, *σιμούλ και ηνσόλιδουμ, σιμούλ και ιν σόλιδουμ, σίμουν και ινσόλιδουμ, σιμού και ινσόλιδουμ, σιμού και ινσόλιτο, ομού και ινσόλιδουμ, ομού και ενσόλιδου, ομού και νισόλιτο, ομού νισόλιτου ομού και νησάλιτον* < simul et insolidum = ομού και αλληλεγγύως.

σίμουν· βλ. σιμούλ.

σινιόρ < signor (β) / signore = ο κύριος, ο άρχοντας, ο αφέντης, ο οικοδεσπότης, ο πελάτης, πλούσιος, αξιόλογος, έξοχος, εξαιρετικός· πρβλ. σιορ.

σιντιμέντο*· βλ. σεντιμέντο*.

σιορ < sior, signor (β) / signore = ο κύριος· πρβλ. σινιόρ.

σιόρα*, *σιόρας* < siora, signora = η κυρία.

σιρόκο < siroco (β) / scirocco = ο νοτιοανατολικός άνεμος.

σκίτζο, *σκίτζου* < schizzo = το σχεδίασμα, το σκαρίφημα, το σχέδιο, το διάγραμμα.

σκοβέρτος*, *σκοβέρτοι* < scoverto; μτχ. παρακ. του ρ. scovrir (β) / scoprire = αποκαλύπτω, ξεσκεπάζω, γυμνώνω, αφήνω, φανερώνω, ανακαλύπτω.

σκρίττο, *σκρήτο, σκρύτω, σκρίττου, σκρήτου, σκρίττον, σκρίττα, σκρύτων, σκριττώνε, σκριττώ(ν), σκρίττωνε* < scrito (β) / scritto = γραμμένος, γραπτός, γραφτός, μοιραίος, εντυπωμένος, το έγγραφο, το γραπτό, η γραφή, το σύγγραμμα, η συγγραφή, η επιστολή.

σκριττούρα, *σκριττούρες* < scritura (β) / scrittura = το γράψιμο, η γραφή, η καταγραφή, το σύγγραμμα, το έγγραφο, το ντοκουμέντο, η απόδειξη, το στοιχείο, το συμβόλαιο, το ομόλογο, τα βιβλία· πρβλ. σκριττούρα δε δομάντα < scrittura di domanda = η γραπτή αίτηση.

σοβραστάρω* και σοπραστάρω*, *εσοβραστάρει*· γρ. σοβραστάρει < sovrastare και soprastare = είμαι επικεφαλής, προΐσταμαι, επιστατώ, εποπτεύω, διευθύνω, υπέρκειμαι, δεσπόζω, αναβάλλω, πλησιάζω.

σογκέτος*· βλ. σοτζέτος*.

σογκετζιόν· βλ. σοτζετζιόν*.
σόλβο· βλ. σάλβος*.
σολδάρω*· βλ. σαλδάρω.
σολδί, *σολδή, σούλδη*· γρ. σουλδί, *σολδία, σολδιά* < soldin (β) / soldino (υποκορ. του soldo) = το σολδίνι.
σολεβάδος < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.
σολεβάρω*, *σολεβάρη, να σολεβάρη, να σολιβάρη*· γρ. να σολεβάρη, σολεβάδος < solevar (β) / sollevare = σηκώνω, εξεγείρω, εγείρω, ανακινώ, προκαλώ ζήτημα.
σολέβο < solevo (β) / sollievo = η ανακούφιση, το ξαλάφρωμα, η παρηγοριά.
σολιβάρω*· βλ. σολεβάρω*.
σόλιτο· βλ. ινσόλιδουμ.
σόμμα· βλ. σούμα.
σομμάριος*· βλ. σουμάριος*.
σομμαριαμέντε*· βλ. σουμαριαμέντε.
σοπραστάρω*· βλ. σοβραστάρω*.
σοσπεντάρω*· βλ. επόμενο.
σοσπεντέρω*, *να σοσπεντέρω, εσοσπεντάρησε*· γρ. εσοσπεντάρησε < sospender (β) / sospendere = αναρτώ, κρεμώ, αναστέλλω, διακόπτω, σταματώ, αναβάλλω, παύω προσωρινά.
σοστεντάρω*, *να σοστεντάρη, να ποστεντάρη*· γρ. να σοστεντάρη < sostentar (β) / sostentare = συντηρώ, διατρέφω, υπερασπίζομαι, στηρίζω, ισορροπώ, διοικώ, αναπληρώνω, υποστηρίζω, υποβαστάζω, βαστώ, επισιτίζω, χορηγώ τα αναγκαία.
σοτανέλλα, *σοτανέλα, συτανέλα*· γρ. σοτανέλα < sotanela (β) / sottanella = το μεσοφόρι, το φουστάνι.
σοτζετζιόν*, *σογκετζιόν* < sogezion (β) / soggezione = η υποταγή, η υπακουή, ο σεβασμός, η υποδούλωση, η δουλεία.
τζέτος*, *σογκέτα, σογκέτο* < sogeto (β) / soggetto = υποκείμενος, το υποκείμενο, το άτομο.
σοτοκάλτζα*, *σοτοκάλτζες* < sotocalza (β) = κάλτσα που φοριέται κάτω από τις άλλες.
σοτοκόπα, *σοτοκόπες* < sotocopa (β) / sottocoppa = το πιατάκι κάτω από το φλυτζάνι ή το ποτήρι.
σοτοπόστος, *να είναι σοτοπόστος, να είναι σοτοπόστα, να είναι σοτοπόστο, να είναι σοτοπόστοι, να είναι σοτοπόστες, να είναι σοτοπόστα* (ουδ.) < sotoposto (β) / sottoposto = υποκείμενος, υποταγμένος, εξαρτημένος, εκτεθεμένος, δοσμένος, επιρρεπής· μτχ. παρακ. του ρ. sotoponer (β) / sottoporre = βάζω από κάτω, υποτάσσω, υποδουλώνω, υποβάλλω,

εξαναγκάζω, εμφανίζω, παρουσιάζω.

σούκιο < succhio (β) / sugo = ο χυμός, ο οπός (φρούτων, χορταρικών), η σάλτσα, η ουσία, το ζουμί, η βασική ιδέα, το γούστο, η ευχαρίστηση, ο λόγος.

σούλδη· βλ. σολδί.

σουλδοί*· βλ. σολδί.

σούμα, *σούμμα, σούμμας, σούμμες* < suma (β) / somma = το άθροισμα, η πρόσθεση, το ποσό, η ποσότητα, το σύνολο, το αποτέλεσμα, το συμπέρασμα, η ουσία, το πόρισμα, η σύνοψη, η επιτομή, η κορυφή, το ύψιστο σημείο.

σουμαριαμέντε, *σουμμαριαμέντε* < sumariamente (β) / sommariamente = συνοπτικά, περιληπτικά, εν ολίγοις, με λίγα λόγια, εν συμπεράσματι, τελικά.

σουμάριος*, *σουμαρία*· γρ. σουμάρια < sumario (β) / sommario = περιληπτικός, συνοπτικός.

σούο* < suo = δικός του (κτητ. αντων. γ΄ εν. προσώπου)· πρβλ. α κόντο σούο = για λογαριασμό του.

σουπέρφλουος*, *σουπέρφλουο* < superfluo -a = πλεονάζων, περίσσιος, περιττός, παραπανίσιος.

σουπλεμέντο*, *σουπλιμέντο*· γρ. σουπλεμέντο· < supplemento = το συμπλήρωμα, το πρόσθετο, το παράρτημα, το επιπλέον (σε χρήμα).

σουπλιμέντο· βλ. προηγούμενο.

σουπλίρω*, *να σουπλίρω, κουπλίγοντας*· γρ. σουπλίροντας < supplire = συμπληρώνω, προσθέτω, συμβάλλω, αναπληρώνω, αντικαθιστώ.

σουτζεσιβαμέντε < successivamente = διαδοχικά, αλληλοδιαδόχως, κατόπιν, σε συνέχεια, ύστερα, ακολούθως.

σπαλέτα, *σπαλέτες* < spaleta (β) / spalletta = είδος φορέματος που καλύπτει τα πλευρά, θωράκειο, παραπέτο.

σπάτζο < spazzo (β) / spaccio = η πώληση, το πούλημα, το ξεπούλημα, η διάθεση, η εκποίηση, η πώληση στο κοινό.

σπέζα*, *σπέζαις* και *σπέζε*· γρ. σπέζες < spesa = το έξοδο, η δαπάνη, η αγορά, τα ψώνια, τα έξοδα, οι δαπάνες.

σπετάμπιλες, *σπετάνπιλες, σπετάμπιλε* < spetabile (β) / spettabile = αξιότιμος, σεβαστός, διακεκριμένος.

σπετζιαλιτά < specialità = η ειδικότητα, η σπεσιαλιτέ (καταστήματος, εστιατορίου) οι ειδικότητες (στο στρατό κτλ.).

σπετζιφικάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται.το επόμενο.

σπετζιφικάρω*, *σπετζιφκιάδα*· γρ. σπετζιφικάδα (ουδ. πληθ.) < specificare = ορίζω επακριβώς, προσδιορίζω, καθορίζω, εξειδικεύω.

σπετζιφκιάρω*· βλ. προηγούμενο.

σπίλα < spila (β) / spilla = η καρφίτσα, η πόρπη, η περόνη, η καρφίτσα ως κόσμημα.

σπινάδιν < spinadin (β) = είδος υφάσματος με τη μια πλευρά βελουτέ.

σπογάρω*· βλ. σπογιάρω*.

σπογιάρω*, *να σπογάρουνε*· γρ. να σπογιάρουνε < spogiar (β) / spogliare = γδύνω, ξεντύνω, απογυμνώνω, λεηλατώ, κλέβω, ερευνώ, ψάχνω, εξετάζω, επιλέγω, συλλέγω, απανθίζω, ταξινομώ.

στάβιλε· βλ. στάμπιλε.

στάμε < stame (β) / stame και filo di stame = το νήμα μαλλιού, το υφάδι, ο στήμονας.

σταμέτο < stametto = το μικρό νήμα μαλλιού.

στάμπιλε, *στάβιλε*· γρ. στάμπιλε < stabile = σταθερός, αμετακίνητος, μόνιμος, διαρκής, σταθερός, αμετάβλητος, το ακίνητο, το κτίριο, το σπίτι, η οικοδομή.

στάντε < stante· ενεργητική μτχ. του ρ. state = είμαι, υπάρχω, διάκειμαι, διαμένω, στέκω, ίσταμαι· άλλη σημασ/α του stante = ένεκα, επειδή, διότι.

στατούτο < statuto = το καταστατικό, ο καταστατικός νόμος, ο θεμελιώδης νόμος, ο καταστατικός χάρτης, ο κανονισμός, η διάταξη.

στιβαλέτο < stivaleto (β) / stivaletto = το μποτίνι, το παπουτσάκι.

στίμα, *στίμαις*· γρ. στίμες, *μεστίμα*· γρ. με στίμα < stima = η εκτίμηση, ο υπολογισμός της αξίας, η αποτίμηση, η τιμή, η υπόληψη, ο σεβασμός.

στούκιο < stuchio (β) / astuccio = θήλη, κολεός.

στραποντίνο*, *στραποντήνι*· γρ. στραποντίνοι < strapontin (β) / strapuntino = μικρό στρώμα.

στράτα, *στράτη*· γρ. στράτα < strada = ο δρόμος, η οδός, η πορεία, ο τρόπος συμπεριφοράς, το πέρασμα, η διέξοδος, η έξοδος, το μέσο, η τροχιά· πρβλ. στράτα κομούνα < strada comune = δημόσιος δρόμος, δημόσια οδός, δημοσιά.

στρίδα*, *στρίδες, στρίδες*· γρ. στρίδες < strida και stride (β) = το διάταγμα, το θέσπισμα που ανάγγελνε ο κήρυκας, η αναγγελία γάμου.

συτανέλα· βλ. σοτανέλλα.

Τ

τάβλα*, *τάβλας* < tavola = η σανίδα, η τράπεζα, ο πάγκος της δουλειάς, η εικόνα, ο πίνακας.

ταβολίνο*, *ταβολίνι*· γρ. ταβολίνοι < tavolino = το τραπεζάκι, το γραφείο, ο άβακας, το τραπεζάκι παιχνιδιού.

ταρταρούγα < tartaruga = η χελώνα, το όστρακο της χελώνας.

ταβλομέσαλο*, *ταυλομέσαλο* (τάβλα+μεσάλι) < tavola+messale = το τραπεζομάντηλο.

τέλα < tela = οθόνη, πανί, πλαίσιο.

τέμελα*· βλ. εντέμελα*.

τενέδος· βλ. τενούδος*.

τενέντε* < tenente μτχ. ενεστ. του ρ. tenere· βλ. επόμενο.

τενέρω*, *τενέντες* (θηλ. πληθ.), *να είναι τενέδος*· γρ. να είναι τενούδος < tenere = κρατώ, έχω, διατηρώ, αφήνω, παίρνω, έχω κοντά μου, τηρώ, συγκρατώ, πιάνω, καταλαμβάνω, υπερασπίζομαι, χωράω, περιλαμβάνω, ακολουθώ, θεωρώ, εκτιμώ, έχω, αντέχω, κατευθύνομαι, υποχρεώνω, αποδίδω σημασία, ενδιαφέρομαι, επιμένω, στέκομαι, διανέμω, συμμορφώνομαι.

τενούδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το προηγούμενο.

τερμενάρω*· βλ. τερμινάρω*.

τερμενατζιόν*· βλ. τερμινατζιόν*.

τέρμενο· βλ. τέρμινο.

τερμινάρω*, *τερμενάρουμε*· γρ. τερμινάρουμε < terminar (β) / terminare = τελειώνω, περατώνω, τερματίζω, ορίζω, καθορίζω, διαγράφω όρια, τελειώνω, καταλήγω, ορίζομαι, γειτονεύω, λήγω.

τερμινατζιόν*, *τερμενατζιό*· γρ. τερμινατζιόν < terminazion (β) / terminazione = η κατάληξη, το τέλος, η απόληξη, το διάταγμα, το νομοθετικό διάταγμα, η διάταξη.

τέρμινο, *τέρμενο*· γρ. τέρμινο, *τέρμενον* < termine = το όριο, το σύνολο, το ορόσημο, η προθεσμία, το χρονικό όριο, το χρονικό διάστημα, η διάρκεια, το τέρμα, το τέλος, το πέρας, η λήξη, ο όρος, η λέξη, το σημείο, ο σκοπός, ο στόχος, οι κανόνες, τα όρια, οι όροι, η κατάσταση.

τέρρα < tera (β) / terra = η Γη, ο κόσμος, η επίγεια ζωή, η ξηρά, ο τόπος, η χώρα, η περιοχή, το έδαφος, το κάτω, το χάμω, το χώμα, το κτήμα, το αγρόκτημα, η πόλη, το χωριό, ο οικισμός.

τέρτζο, *τέρτζον, τέρτσον* < terzo = τρίτος, το τρίτο.

τέρτσον*· βλ. προηγούμενο.

τζαδέρω*· βλ. τζεδέρω*.

τζεδάρω*· βλ. τζεδέρω*.

τζεδέρω*, *τζεδέρει, τζεδέρη, τζεδέρι, τζετέρω*· γρ. τζεδέρω, *τζεδάρει, τζαδέρει, τζιδέρει, τζεδέρουν, τζεδέρουνε, τζιδέρουν, τζιδέρου(ν), να τζεδέρη, να τζεδέρουν, τζεδέροντας, ετζεδέρησε, ετζιδέρισε, ετζεδέρησαν* < cedere = υποχωρώ, κάμπτομαι, ενδίδω, υποκύπτω, πέφτω, παραχωρώ τη θέση μου, δίνω, εκχωρώ, μεταβιβάζω αντικείμενο ή δικαίωμα σε άλλον.

τζεκίνι, *τζεκήνη, τζεκκίνι, τζεκκίνια, τζεκήνια, τζικίνια, ετζεκίνια*· γρ. τζεκίνια, *ζεκκίνια*· γρ. τζεκίνια, *τζικκινιώνε* (γεν. πληθ.) < zechin (β) / zecchino = το τσεκίνι, χρυσό βενετσιάνικο νόμισμα 17 καρατιών και 3 δηναρίων, το κάθε χρυσό νόμισμα.

τζενεράλ*, *κενεράλ*· γρ. τζενεράλ, *γκενεράλε*· γρ. τζενεράλε < general και zeneral (β) / generale = γενικός, ο στρατηγός· πρβλ. κενεράλ κουμέσος = γενικός πληρεξούσιος.

τζερτιφικάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το επόμενο.

τζερτιφικάρω*, *ζερτιφικάδος*· γρ. τζερτιφικάδος < certificare = πιστοποιώ, βεβαιώνω.

τζετέρω· βλ. τζεδέρω*.

τζιδέρω*· βλ. τζεδέρω*.

τζικίνι*· βλ. τζεκίνι.

τζίρκα < circa = περί, γύρω από, δια, γύρω, γύρω στα, περί το, κατά το, περίπου, σχεδόν.

τζιρλάντα*, *ζιρλάντα*· γρ. τζιρλάντα < girlanda και zirlanda (β) / ghirlanda = ο στέφανος, το στεφάνι, η γιρλάντα, η κυκλική σειρά, ο κύκλος.

τζουντίτζιο*, *εγιουδίτζιο* και *ιπουδίτζιο*· γρ. γιουδίτζιο < giudizio = η κρίση, η σύνεση, η φρόνηση, η γνώμη, η άποψη, η δίκη.

τιράζω*· βλ. επόμενο.

τιράρω*, *να τιράζουνε*· γρ. να τιράρουνε < tirar (β) / tirare = τραβώ, τεντώνω, σύρω, έλκω, πυροβολώ, ρίχνω.

τίτολο, *τήτολο, τίτολα* < titolo = ο τίτλος, το αξίωμα, ο βαθμός, το πιστοποιητικό, η φήμη, το όνομα, το δικαίωμα, η φράση, η επιγραφή, το λήμμα.

τοκάρω*, *ετοκάρησε, ετοκάρησαν* < tocar (β) / toccare = αγγίζω, ψαύω, άπτομαι, θίγω, πιάνω, κρούω, αφορώ, ενδιαφέρω, θίγω, είναι η σειρά μου.

τορναλέτο, *τορναλέτα, τορναλεότο*· γρ. τορναλέτο, *τορλαλέτα*· γρ. τορναλέτα < tornaleto (β) / tornaletto = κουρτίνα που τοποθετείται γύρω - γύρω στο κρεβάτι με ουρανο.

τορνάρ < tornar (β) / tornare = επιστρέφω, γυρίζω, επανέρχομαι.

τοταλμέντε < totalmente = εξ ολοκλήρου, πλήρως, ολοσχερώς, τελείως, απόλυτα.

τουβαγέλι*, *τουβαγέλια* < tovagiol (β) / tovagliuolo και tovagliolo = η πετσέτα του φαγητού.

τουζίνα*· βλ. ντουζίνα.

τούτο < tuto (β) / tutto = όλος, ολόκληρος, το παν, το καθετί, τα πάντα· πρβλ. ιν τούτο < in tyto ή in tutto = ενόλω.

τουτόρος*, *τουτόροι, τουτόρων* < tutore = ο επίτροπος, ο κηδεμόνας, ο υπερασπιστής, ο προστάτης, το στήριγμα.
τρα < tra = μεταξύ, ανάμεσα σε, μέσα σε.
τράβο, *τράβου* < travo και trave (β) / trave = η δοκός, το δοκάρι.
τραβινιέρω*· βλ. ιντραβενίρω*.
τραλασιάρω*, *να τραλασιάρου(ν)* < tralassar (β) / tralasciare = παραμελώ, εγκαταλείπω, παραλείπω, διακόπτω, αφήνω, ξεχνώ.
τραζατζιόν*· βλ. τρανσατζιόν.
τραμοντάνα*, *τρεμοντάνα, τριμουντάνα, τρεμουτάνα*· γρ. *τραμοντανα* < tramontana = η τραμοντάνα, ο βοριάς.
τρανσατζιόν, *τραζατζηόν, τρανσλατζιόν* και *τρανστατζιόν*· γρ. τρανσατζιόν < transazion (β) / transazione = η συνδιαλλαγή, η υποχώρηση, ο συμβιβασμός, η συμφωνία, το συμβόλαιο.
τρανσατόριος*· βλ. επόμενο.
τρανσιτόριος*, *τρανσατόρια*· γρ. τρανσιτόρια < transitorio -a = μεταβατικός, πρόσκαιρος, εφήμερος.
τρανσλατζιόν· βλ. τρανσατζιόν.
τρανστατζιόν· βλ. τρανσατζιόν.
τρατάρω*, *τρατάροντας* < tratar (β) / trattare = χειρίζομαι, πραγματεύομαι, αναπτύσσω, συζητώ, φέρομαι, μεταχειρίζομαι.
τρατάτο, *τρατάτα* (πληθ.) < trattato = η πραγματεία, η συνθήκη, η σύμβαση.
τρεμοντάνα και τρεμουτάνα· βλ. τραμοντάνα.
τρεσάδα < tressada = το σβήσιμο.
τριμουντάνα· βλ. τραμοντάνα.

Υ

υγρατζιά· βλ. γράτζια*.
υποτεγάρω*· βλ. ιμποτεγάρω*.

Φ

φαβόρ < favore = η εύνοια, η συμπάθεια, η ευμένεια, η χάρη, η καλοσύνη, η εκδούλευση, η βοήθεια, η προστασία, η συνδρομή· πρβλ. ιν φαβόρ < in favore = για χάρη, σε χάρη, επ' ονόματι.
φακιόλια· βλ. επόμενο.
φακολτά, *φακιόλια*· γρ. φακολτά < facoltà = ικανότητα, η εξουσία, το δικαίωμα, η έγκριση, η άδεια, η ιδιότητα, η πανεπιστημιακή σχολή, ο πλούτος, τα αγαθά, η περιουσία, τα μέσα.
φάλσος*, *φάλση* (θηλ.) < falso -a = ψεύτικος, ανυπόστατος, ψευδής,

εσφαλμένος, λαθεμένος, πεπλανημένος, πλαστός, κίβδηλος.

φαμελία*, *φαμελίαν* < famegia (β) / famiglia = η οικογένεια, το σόι, η πατρια.

φάμπρικα, *φάνπρηκα* < fabrica (β) / fabbrica = το εργοστάσιο, η κατασκευή, η οικοδόμηση, η οικοδομή, τα δημόσια έργα.

φαραμέντο*· βλ. φεραμέντο.

φατούρα, *φατούρες* < fattura = το φτιάξιμο, η κατασκευή, το τιμολόγιο εμπορευμάτων.

φέδε < fede = η πίστη, η τιμιότητα, το δαχτυλίδι του γάμου, η εμπιστοσύνη, η πιστοποίηση, η απόδειξη, το πιστοποιητικό.

φεραμέντο, *φαραμέντου*· γρ. φεραμέντου, *φεραμέντα* (ουδ. πληθ.) < feramento (β) / ferramento = εργαλείο, σκεύος από σίδηρο· feramenta (β) / ferramenta = το κατάστημα σιδερικών, σιδερικά, σίδερα.

φερμάρω*, *φερμάροντας* < fermar (β) / fermare = σταματώ, στερεώνω, λύνω, αποφασίζω, σκοπεύω.

φετίβος*· βλ. εφετίβος*.

φετκαμέντο· βλ. φρανκαμέντο*.

φίλτζα < filza = ο ορμαθός, η αρμαθιά, το κομπολόγι, η σειρά, η αλληλοδιαδοχή, η δέσμη, ο φάκελλος εγγράφων για το αρχείο, το τρύπωμα (ως ραφή).

φινίρω*, *να φινίρουν, φινίροντας* < finir (β) / finire = τελειώνω, περατώνω, εξαντλώ, καταναλώνω, σκοτώνω, κανονίζω, διευθετώ, εκκαθαρίζω, παύω, διακόπτω, καταλήγω, σταματώ, πεθαίνω.

φίνος, *φίνα* < fino -a = λεπτός, ψιλός, οξύς, ευγενικός, ραφινάτος.

φιόκος < fioco (β) / fiocco = ο φιόγκος, ο κόμπος, ο θύσανος, η φούντα, το κρόσσι, η τολύπη, η τουλούπα, η νιφάδα.

φιόρο < fior (β) / fiore = το άνθος, το λουλούδι, ο αθέρας, η ανθολογία, η εκλογή αποσπασμάτων, ο αφρός.

φιρμάρω*, *εφιρμάρισε* < firmare = υπογράφω.

φίτζιο· βλ. οφίτζιο.

φονταμέντο*, *φονταμέντα* (ουδ. πληθ.) < fondamento, -i = το θεμέλιο, η βάση, η αρχή· fondamenta / fondamente (β) = η κρηπίδα.

φόντι· βλ. επόμενο.

φόντο, *φόντι, φοντί*· γρ. *φόντι, φόντε*· γρ. *φόντο* < fonto = βυθός, κτήμα, ακίνητη περιουσία, κεφάλαιο, περιουσία· πρβλ. φόντο δοτάλ < fondo dotal = η προικώα περιουσία, η προίκα.

φόρμα < forma = το σχήμα, η μορφή, η όψη, η εμφάνιση, ο τρόπος, η διατύπωση, το ύφος, ο τύπος, ο δικαστικός τύπος, η διαδικασία, οι τύποι, οι κοινωνικές συμβατικότητες.

φορμάρω*, *φορμάρουν* < formare = μορφώνω, σχηματοποιώ, διαμορφώνω,

πλάθω, σχηματίζω, σχεδιάζω, εκπαιδεύω, διαπλάσσω, διδάσκω, δημιουργώ, συνιστώ, συντάσσω, διατυπώνω, συγκροτώ, αποτελώ.

φορματζιόν*, *φορματζιό* < informazion (β) / informazione = η πληροφόρηση, η πληροφορία.

φόρο < foro < forum (λατ.) = η ρωμαϊκή αγορά, το φόρουμ, το δικαστήριο, οι δικαστικές αρχές, η τρύπα.

φόρτζα*, *φόρτζον*· γρ. φόρτζα < forza = η δύναμη, η ισχύς, η αντοχή, η εξουσία, η ένταση, η ορμή, η βία, ο εξαναγκασμός, η ανάγκη· πρβλ. περ φόρτζα = με το ζόρι, δια τη βίας.

φόρτζον· βλ. φόρτζα.

φορτζέρι*, *φορτζέρη*· γρ. *φορτζέρι* < forzier (β) / forziere = το χρηματοκιβώτιο.

φουρνίδος*· μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το ρ. φουρνίρω*.

φουρνιμέντο < fornimento = η προμήθεια, ο εφοδιασμός, ο εξοπλισμός.

φουρνίρω*, *φουρνίδα* < fornir (β) / fornire = προμηθεύω, δίνω, εφοδιάζω, εξοπλίζω, διακοσμώ, επιπλώνω.

φούτα· βλ. φρούτο.

φραγκάρω*· βλ. φρανκάρω*.

φραγκατζιόν*· βλ. φρανκατζιόν.

φρανκάδος* < μτχ. παρακ. του ρ. από το οποίο προέρχεται το ρ. φρανκάρω*.

φρανκαμέντο*, *φετκαμέντο*· γρ. φρανκαμέντο < francamento = η ελευθέρωση, η απελευθέρωση, η απαλλαγή.

φρανκάρω*, *να φραγκάρη, να φρονκάρη*· γρ. να φρανκάρει, *να φραγκάρουν, εφραγκάρησε, εφρανκαρίστη, φρανκάδο* < francar (β) / francare = ελευθερώνω, απαλλάσσω.

φρανκατζιόν, *φραγκατζηόν, φραγκατζηό* < francazion (β) / francazione = η απελευθέρωση, η απαλλαγή.

Φράντζα, *Φράντζας* < Francia = η Γαλλία.

φράντζα*, *φράντζες* < franza (β) / frangia = ο θύσανος, το κρόσσι, η προσθήκη, η αφέλεια, το τσουλούφι.

φρονκάρω*· βλ. φρανκάρω*.

φρουάδα, *φρουάδες* = η καταστροφή, η φθορά (προκειμένου για ύφασμα).

φρούτο, *φρούτου, φρούτα* (πληθ.), *φούτα, φέουτα*· γρ. φρούτα < fruto (β) / frutto = ο καρπός, το προϊόν της γης, η οπώρα, το φρούτο, το προϊόν της ανθρώπινης δραστηριότητας, η συνέπεια, το αποτέλεσμα, το όφελος, το εισόδημα, το οικονομικό κέρδος, ο τόκος, τα αγαθά.

SUMMARY

THE FOREIGN GLOSSARY IN THE GREEK SOURCES DURING THE VENETIAN DOMINATION

One of the difficulties that a schoral faces with the Greek sources is the understanding of the Italian words which, having been tranferred into Greek, are used in thore sources. To meet that difficulty, the author has compiled a glossary of words of Italian origin which are found in already published sources.

This glossary of plainly a practical character could eventually be amplified with new additions.

CONSTANTINOS DOCOS
MARIA MELENTI